

Európai Bizottság

VÁLOGATÁS A LEADER+ KERETÉBEN MEGVALÓSÍTOTT
legjobb gyakorlatokból

2007/1
HU

Ezt a **Leader+ keretében megvalósított legjobb gyakorlatokból összeállított válogatást** a Vidéki Területek Megfigyelőközpontja teszi közzé.

A **Leader** (Links between Actions for the Development of the Rural Economy, azaz „kapcsolat a vidéki gazdaságfejlesztési cselekvések között”) az Európai Bizottság által elindított közösségi kezdeményezés, amelyet a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság (F.3. Egység) koordinál. E kiadvány tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió intézményeinek álláspontját.

Szerkesztőség: Vidéki Területek Európai Megfigyelőközpontja

Jogilag felelős személy: Josefine Loriz-Hoffmann, Európai Bizottság, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság, F.3. Egység, 130 rue de la Loi, B-1040 Brüsszel

Az **illusztrációkat** a helyi akciócsoportok bocsátották rendelkezésre.

Ez a **Leader+ keretében megvalósított legjobb gyakorlatokból összeállított válogatás** az Európai Unió húsz hivatalos nyelvén jelenik meg, 41 175 példányban.

További információ:

Leader+ Contact Point, Rue du Marteau 81, B-1000 Brussels

Tel.: +32 2 235 20 20

Fax: +32 2 280 04 38

E-mail: contact.point@Leaderplus.org

Internet: <http://ec.europa.eu/leaderplus>

© Európai Községek, 2007

A sokszorosítás a forrás megjelölésével engedélyezett.

A kézirat véglegesítése 2006 decemberében történt.

Printed in Italy

FEHÉR, KLÓRMENTES PAPIRRA NYOMTATVA

E kiadvány további megrendeléséhez

küldjön e-mailt a contact.point@leaderplus.org e-mail címre, vagy neve és címe pontos megadásával, valamint az igényelt mennyiség és nyelvi változat megjelölésével küldje el megrendelését faxon vagy levélben az alábbi címre:

Leader+ Contact Point

81, Rue du Marteau

1000 Brussels

BELGIUM

Tel.: +32 2 235 20 20

Fax: +32 2 280 04 38

Más Leader+-kiadványokra is elő lehet fizetni. Ha fel kíván kerülni levelezőlistánkra, regisztrálja magát az interneten, a következő címen elérhető adatlap kitöltésével: **<http://ec.europa.eu/leaderplus>.**

Válogatás a Leader+ keretében megvalósított legjobb gyakorlatokból

■ Bevezető 2

■ Ausztria 5

- Az Almo kulináris régió: Almenland éttermei és regionális (marhahús-) forgalmazása
- Fiatalok, akik megtervezik saját területet

■ Belgium 13

- A kőipar társadalmi-gazdasági fejlődése a vidéki térségekben

■ Dánia 17

- Helyi közösségi tervezés

■ Finnország 20

- Pro Oulujärvi/Az Oulujärviért

■ Franciaország 23

- Vállalkozásalapítási verseny
- Észak színei

■ Németország 30

- Új médiával kapcsolatos know-how átadása
- Pedagógiai együttműködés és a szabadidős tevékenységek választékának bővítése

■ Görögország 36

- Mézfeldolgozó és -standardizáló egység

■ Írország 40

- Schola transznacionális projekt

■ Olaszország 44

- Társadalmi és környezeti felelősség
- A tipikus termékek értékének növelése a helyi éttermekben

■ Luxemburg 50

- A „Csodálatos kirándulás Müllerthalban”, valamint a „Malomjegyzék, túra- és regionális útvonalak” elnevezésű projekt

■ Hollandia 54

- Helyi településfejlesztés Drenthében

■ Portugália 57

- Az elején kezdve: színházi tevékenységek oktatása vidéki térségekben

■ Spanyolország 60

- Regionális minőségi márka
- A Las Loras-i természetvédelmi terület

■ Svédország 66

- Előtanulmány Svartådalen vidéki térség fejlesztéséhez

■ Egyesült Királyság 69

- Közösségek a határon (COTE – Communities on the edge)
- Cumbria konyhája

Az Európai Bizottság e kiadványa a Leader+ közösségi kezdeményezésről szóló információkhoz való hozzáférést hivatott segíteni. Célunk, hogy pontos és naprakész tájékoztatást nyújtsunk. Amennyiben felhívják figyelmünket az esetleges hibákra, azokat igyekszünk kijavítani. A Bizottság ugyanakkor nem vállal felelősséget az e kiadványban megjelenő információkért, különös tekintettel a bemutatott projektek pénzügyi adataira, illetve a kiadások támogathatóságára vonatkozó információkra. Ezúton kérjük olvasóinkat, hogy az adatok felhasználásakor a legnagyobb körültekintéssel járjanak el. Az adatok felhasználása saját felelősségre történik.

Bevezető

Mi a Leader+?

A Leader+ az Európai Közösség egyik kezdeményezése, amelynek célja az, hogy a vidéki közösségeket támogassa helyi térségük életminőségének és gazdasági jólétének javításában. A kezdeményezést az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EMOGA) Orientációs Részlege finanszírozza társfinanszírozás keretében. A Leader+-t a Leader I és II előzte meg.

A Leader+-program a strukturális alap 2000-től 2006-ig tartó időszakában működik (de lehetővé teszi, hogy a projekteket 2008 végéig valósítsák meg), és célja a vidéki szereplők ösztönzése a térségük hosszú távú lehetőségeinek felmérésére, valamint az, hogy ebben támogatást nyújtson az érintett szereplők számára. Arra törekszik, hogy bátorítsa a fenntartható fejlődésre irányuló olyan integrált, kiváló minőségű, eredeti stratégiák végrehajtását, amelyek a következőkre vonatkozó új módszerekkel való kísérletezés ösztönzésére jöttek létre:

- a természeti és kulturális örökség hangsúlyozása;
- a gazdasági környezet megerősítése és diverzifikálása a munkahelyteremtéshez való hozzájárulás érdekében;
- a közösség szervezőképességének javítása.

A 2004-es bővítés előtt 893 Leader+ helyi akciócsoport (HACS) működött Európában. Az EU-hoz 2004-től csatlakozó tagállamok közül néhányban már működnek HACS-k egy Leader-típusú intézkedés alapján.

A Leader+-t négy domináns téma köré szervezték:

1. A természeti és kulturális erőforrások lehető legjobb kiaknázása, beleértve a Natura 2000 tájak értékének növelését is;
2. Az életminőség javítása a vidéki térségekben;
3. A helyi termékek értékének növelése különösen a kistermelői egységek piacra jutásának kollektív intézkedések által történő megkönnyítésével;
4. Új know-how és új technológiák felhasználása a vidéki térségek termékeinek és szolgáltatásainak versenyképesebbé tételéhez.

Kérjük, látogasson el a <http://ec.europa.eu/leaderplus> weboldalra a jogalapot és a Leader+-hoz rendelt költségvetést érintő bővebb tájékoztatásért.

Miért a legjobb gyakorlatok?

Ez a kiadvány kiegészíti a *Leader+ Magazine*-t, hogy kiemelje a Leader+ által finanszírozott helyi fejlesztési stratégiák végrehajtásának legsikeresebb példáit.

A Leader+ keretében a legjobb gyakorlatot értelemszerűen a „Leader-megközelítés” sikeres megvalósításán keresztül lehet lemérni.

A Leader-megközelítést alkotó hét kritérium:

■ 1. Területalapú megközelítés

Ez egy adott térség sajátos helyzetén, erősségein és gyengeségein alapuló fejlesztési politika meghatározását jelenti. A Leader keretében e térség egy meglehetősen homogén helyi vidéki egység, amelyet belső társadalmi kohézió, közös történelem és hagyományok, a közös identitástudat stb. jellemez. A területalapú megközelítéssel kapcsolatos tudatosság növekszik, minthogy a helyi térség ügyének „mozgatói” egyre inkább kezdik felismerni az endogén erőforrásoknak a fenntartható fejlődés elérésében betöltött jelentős szerepét. HACS-szinten a területalapú megközelítés hozzájárult a helyi szereplőknek a területtel való nagyobb mértékű azonosulásához.

■ 2. Az alulról építkező megközelítés

Ennek célja, hogy helyi szinten ösztönözze a részvételen alapuló döntéshozatalt a fejlesztési politikák valamennyi szempontja tekintetében. Célja a helyi szereplők bevonása, beleértve a közösség egészét, a gazdasági és társadalmi érdekcsoportokat és az állami és magántulajdonban lévő

intézmények képviselőit. Az alulról építkező megközelítés két főbb tevékenységre épül, nevezetesen a „szervezésre” (a tevékenységek megkönnyítésére) és a helyi közösségek képzésére, és a program különböző szakaszaiban kerül alkalmazásra. A projekt szintjén lényeges, hogy a projektet a helyi szereplők kezdeményezzék, és konzultáljanak a lakosságnak az intézkedés által érintett tagjaival.

■ 3. A partnerségi megközelítés és a „helyi akciócsoport” (HACS)

A HACS köz- és magánjogi szereplők testülete, olyan társulás, amely meghatározza a valamely Leader+-térseg kialakításához szükséges együttes stratégiát és helyi cselekvési tervet. A HACS a Leader-megközelítés egyik legeredetibb és leginkább stratégiai jellegzetessége. A szakemberek csapatával, döntéshozatali hatáskörrel és meglehetősen nagy költségvetéssel felruházott HACS a szervezetek olyan új modelljét képviseli, amely jelentősen befolyásolja az érintett térség intézményi és politikai egyensúlyát.

A HACS-k megfelelő mechanizmusokat alakítottak ki a részvételre, a tudatosság erősítésére és a helyi szereplők vidékfejlesztés érdekében történő összefogására. A feladatok és kötelezettségek partnerek (programozási hatóságok, HACS-k, a HACS-k tagjai) közötti felosztásának egyértelműnek és átláthatónak kell lennie.

■ 4. Innováció

A Leader-koncepción és annak a terepen történő megvalósításán – ami önmagában is innovatív – túlmenően a kezdeményezés azt is megköveteli, hogy az intézkedések innovatívak legyenek. Ezek lehetnek: a helyi erőforrásokat új módszerekkel támogató intézkedések; a helyi fejlesztés szempontjából jelentős, de más fejlesztési politikák által nem érintett intézkedések; a vidéki térségek problémáira és gyengeségeire új válaszokat adó intézkedések; vagy olyanok, amelyek új terméket, új eljárást, új szervezeti formákat vagy új piacot hoznak létre.

Az innováció szerepel a program pedagógiai és hálózati építési alkotóelemei között is, ideértve az információ eljuttatását a szereplők más olyan csoportjaihoz, amelyeknek szándékukban áll ihletet meríteni a máshol elért eredményekből, illetve közös projekteket hajtani végre.

■ 5. Integrált megközelítés

A helyi cselekvési tervben foglalt intézkedések és projektek összefüggő egészként kapcsolódnak egymáshoz és állnak összhangban egymással. Az integráció érinthet egyetlen szektorban folytatott cselekvéseket, a program valamennyi intézkedését vagy az intézkedések egy sajátos csoportját, vagy legfőképp a térségben érintett különböző gazdasági, társadalmi, kulturális és környezetvédelmi szereplők és szektorok közötti kapcsolatot.

■ 6. Hálózati építés és a térségek közötti együttműködés

A vidékfejlesztési politikákról szóló információcseré és -áramlás, valamint a helyes gyakorlatok és innovatív stratégiák és intézkedések terjesztésének és átadásának megkönnyítésével a Leader-hálózat célja a HACS-k elszigeteltségének korlátozása, továbbá az intézkedésekkel kapcsolatos információ- és elemzésforrás megteremtése. A meglévő európai és nemzeti hálózati építés kiegészítésére néhány HACS spontán nem hivatalos hálózatokat hozott létre egymás között.

A Leader egy másik központi eleme a vidéki térségek közötti együttműködés. A térségek közötti együttműködés lehet transznacionális, de ugyanígy létrejöhet ugyanazon tagállam térségei között is (interterritoriális). A Leader+ keretében egyedi költségvetést rendelnek az együttműködési projektekhez (2. cselekvés).

■ 7. Helyi finanszírozás és irányítás

A finanszírozással és az irányítással kapcsolatos döntéshozatali hatáskörök jó részének a HACS-kre történő delegálása a Leader-megközelítés egy további fontos eleme. A HACS-k autonómiájának foka azonban nagymértékben függ a tagállam sajátos szervezési módszerétől és intézményi keretétől.

Ebből következően ezt a kritériumot esetről esetre kell mérlegelni a különböző közigazgatási hátterek ismeretében.

A helyes és legjobb gyakorlatok összegyűjtésének és kiválasztásának módszertana

A Leader+ szakértők által támogatott kapcsolattartó pontja (*Contact Point*) éves gyakorisággal és a nemzeti hálózati egységek segítségével összegyűjti a helyes gyakorlatokat az EU Leader-projektjei közül, és néhányukat a Leader+ alábbi weboldaláról elérhető helyes gyakorlati adatbázisba való felvételre választja ki: <http://ec.europa.eu/leaderplus>.

A Leader+-ban végzett munka láthatóságának megerősítése érdekében a Leader+ Megfigyelőközpont elhatározta, hogy az ebben az adatbázisban szereplő információt kiegészíti egy egyedi kiadvánnyal, amelynek címe „Válogatás a Leader+ keretében megvalósított legjobb gyakorlatokból”.

Az alkalmazott módszer a következő volt: először a kapcsolattartó pont lefolytatott egy SWOT-analízist (Strengths/Weaknesses/Opportunities/Threats – Erősségek/Gyengeségek/Lehetőségek/Veszélyek) a tagállamokban a helyes gyakorlat

helyzetére vonatkozóan. A tagállamokban a fő partnerek e gyakorlat tekintetében a nemzeti hálózati egységek (NHE) voltak. Ezen elemzés eredménye azt mutatta, hogy a helyes gyakorlatok megtalálásának kritériumai szorosan kapcsolódtak a hét Leader+-alkotóelemhez. A Leader+ Megfigyelőközpont két további európai kritériumot adott ezekhez, amelyek kiemelik a Leader+ európai jellegét; ezek a következők: átláthatóság és fenntarthatóság.

A Leader+ kapcsolattartó pont ezt követően példákat kezdett gyűjteni a tagállamokból. A „mértányos eredmény” elérése érdekében olyan megközelítést alkalmaztak, amely a Leader-megközelítéshez kapcsolódó tartalmi kritériumok mellett tekintettel van a tematikus sokféleségre, a projekt típusára és a földrajzi egyensúlyra is. Az alábbi 21 legjobb gyakorlatot a 2006. év 56 helyes gyakorlata közül választották ki, a koncepcionális, a tematikus és a földrajzi egyensúlyt is figyelembe véve.

Természetesen ez az első válogatás nem kimerítő, mivel ez egy éves gyakorlat, ebből következően a jövőben további példákat is közzéteszünk.

AUSZTRIA

Az Almo kulináris régió: Almenland éttermei és regionális (marhahús-) forgalmazása

A projekt háttere

Almenland idilli régió Közép-Ausztriában, amely a tengerszint feletti 1200–1700 méteres magasságban helyezkedik el. Ez az a régió, ahol a legradicionálisabb alpesi legelők némelyike található, nevezetesen a „Teichalm” és a „Sommeralm”; erre a kultúrtájra a vakációk időszakában folyamatosan áramlanak a turisták, és a gazdálkodás a régió elsődleges bevételi forrása.

A térség gyakran a közeli osztrák városból, Grazból is idevonzza a nyaralókat, jóllehet a régió sok szálláshelyét fejleszteni kell. A térség korlátozott felsőoktatási lehetőségeket kínál, és kisszámú csúcstechnológiát alkalmazó vállalkozásnak ad otthont.

A gazdálkodók gyakran elszigeteltek, és segítség nélkül kell művelniük a gazdaságukat, előállítani és értékesíteni a húst; más vállalkozásoknak szintén nehézséget okoz termékeik forgalmazása. Felismerték, hogy a helyi gazdaságot akkor lehet javítani és fejleszteni, ha a vállalkozások elkezdnek együtt dolgozni. Ez a projekt erre nyújt példát – a helyi gazdálkodók és vállalkozások együttműködnek, hogy előállítsák, feldolgozzák és forgalmazzák az „Almo” hegyvidéki marhahúst.

Tények a térségről

👤 **Népesség: 1 248 lakos**

👤 **Terület: 342 km²**

👤 **Népsűrűség: 4 fő/km²**

👤 **A települések száma: 12**

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

Ez a projekt példa a helyes gyakorlatra, mivel a **területalapú megközelítéshez** kapcsolódik, a gazdálkodás és a táj közötti egyértelmű kapcsolat révén. A kiváló minőségű „Almo” hús az almenlandi régió egyedülálló hegyvidéki környezetéből származik. A projekt kimondottan a térség helyi erőforrásait használja fel.

A projektet ténylegesen **alulról építkező stílusban** hajtották végre, a gazdálkodók, idegenforgalmi szereplők és regionális szolgáltatók, valamint a helyi lakosság általi együttes tervezés, döntéshozatal és az általuk megvalósított térségfejlesztés mellett. A HACS a régió 12 településéből, agrár- és idegenforgalmi testületekből, az almenlandi forgalmazási társaságból, az Almo-gazdálkodók egyesületéből és a régió kulturális egyesületeinek tagjaiból áll. A HACS sikeresen kapcsolta össze a főbb szereplőket, hogy együttesen tervezzenek, elosszák az erőforrásokat, kezeljék a problémákat, valamint elősegítsék a térség fejlődését és előrelépését.

A projekt helyi partnerségek kialakulásához vezetett; az almenlandi gazdálkodók és a regionális termelő, a Schirnhofier közötti együttműködés különlegesen nagy előnyt jelentett a projekt tekintetében. Regionális gazdasági ciklust hozott létre azáltal, hogy a gazdálkodók részesülnek a Schirnhofier professzionális forgalmazási tevékenységéből származó előnyökből.

A projekt integrált és multiszektorális fejlesztési hálózatot alakított ki. A régió támogatása az almenlandi forgalmazási társaságon keresztül és az „Almo-hús” sikere előrelépést és javulást eredményezett a régió más üzleti tevékenységei, például az idegenforgalom, a golf, a halászat, a kerékpározás és az erdei termékek feldolgozása és értékesítése szempontjából is.

A projekt **átadható** lesz a jövőben, mivel az almenlandi márkát az osztrák lakosság már egyedi, kiváló minőségű terméknek ismeri, és más vásárlók is kezdik megkedvelni azt. A fogyasztók már jobban tudatában vannak annak, hogy honnan származik az élelmiszer, és nagyobb érdeklődést mutatnak a helyi termékek megvásárlása iránt; az „Almo-hús” számára minden bizonnyal hasznot hozott ez a magatartásváltozás, és a piac arra mutat, hogy a helyi termékek megvásárlásával kapcsolatos tendencia továbbra is növekedni fog.

A projekt **fenntarthatóságát** érintően derűlátásra van ok, mivel az almenlandi forgalmazási társaság hosszú távú szervezeti struktúrát hozott létre a régió tekintetében. Számos teljes munkaidős és részmunkaidős állás jött létre magas jövedelemteremtés mellett, ami hozzáadott értéket hoz vissza a régióba. A projekt már vizsgálja vállalkozása kiterjesztésének lehetőségeit a jövőbeni fejlesztés tekintetében, például tejipari vállalkozás alapítása és a régióból származó minőségi sajtok készítése révén, így tartva fenn a gazdaságot a jövőben.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

Az almenlandi hegyvidéki régió tápanyagokban gazdag környezete kedvező feltételeket kínál nyájak, csordák és lovak legeltetéséhez. Ez másfelől kiváló minőségű hús előállítását teszi lehetővé a tavasztól ősziig terjedő hónapokban, amikor az állatok szabadon járhatják a vidéket. Egy átlagos gazdálkodó megközelítőleg 5000 szarvasmarhát tart, amelyek 3600 hektáros területen legelnek.

Az almenlandi gazdálkodók, helyi élelmiszer-termelők és idegenforgalmi szervezetek szoros együttműködése a Leader II keretében 1995-ben kezdődött, amikor létrehozták az „Almenland-kezdeményezést”. Az alapötlet az volt, hogy javítsák a régió – mint turisták számára „Genussregion”-ként, azaz „kedvtelési régióként” szolgáló terület – piaci helyzetét, és hogy a régió kiváló minőségű termékek sorának legyen származási helye.

Később a Leader+-program keretében az Almenland-kezdeményezés úgy alakította ki stratégiáját, hogy az a jó minőségű húspari termékek termelésére és értékesítésére összpontosítson. Ennek eredményeként létrejött a „Die Almo Genussregion”, azaz az „Almo kulináris régió” elnevezésű Leader+-projekt, amelynek keretében a helyi gazdálkodók és a Schirnhof, egy kiváló minőségű húskülönlegességeket kínáló élelmiszer-termelő együttműködésbe fogtak azzal a céllal, hogy a hegyvidéki legelőket kihasználva kiváló minőségű marhahúst termeljenek és értékesítsenek.

■ 2. A fő tevékenységek

E projekt két fő részből áll. Először a Schirnhof sikeresen épített ki kapcsolatokat, hogy hústermékeit eladja és reklámozza egy „Almenlandwirt”-nek nevezett, minőségi helyi étteremcsoport számára. Az Almenlandwirt 25 regionális étterem, fogadó és szálloda hálózatából áll, amelyek közös márka alá tartoznak, és számos szolgáltatást kínálnak a turisták számára; ráadásul híresek arról, hogy első osztályú ételt kínálnak. A Schirnhof sikeresen adja el a helyi húst a Zielpunkt élelmiszerboltlánc számára is, amely 250 bolttal rendelkezik Ausztria-szerte. Ez nemzeti szintre emelte az almenlandi régió és termékei profilját.

Másodszor, az almenlandi szarvasmarha bejegyzett védjegy, ami az „Almenland Marketing” alapításához vezetett – ez egy olyan szervezet, amelyet a Schirnhof szoros együttműködésben hoztak létre. Ez egy korlátolt felelősségű társaság, amely az almenlandi régió valamennyi professzionális forgalmazási tevékenységéért felelős. Nagy

szerepet játszott az Almo-hús termelési és forgalmazási láncában.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt korai szakaszában képzést nyújtottak a gazdálkodók számára útmutatásul a minőségi szarvasmarhatartáshoz. Az idegenforgalmi szereplőktől érkező további támogatás segítette az almenlandi marhahús hivatalos minősítésének megvalósításában. Ez a projekt alakulásában és sikerében fontos lépéshez vezetett: a termelő Schirnhof-ral folytatott együttműködéshez.

Napjainkban megközelítőleg 550 almenlandi gazdálkodó áll partnerségben a Schirnhof-ral, ami ideális összetétel – a gazdálkodók biztosítják a jó minőségű hús állandó utánpótlását, a Schirnhof pedig feltölti azzal a két fő forgalmazási csatornát: az Almenlandwirtet és az élelmiszerboltok pultjait. Az Almenlandwirt tagjai is kölcsönösen elfogadtak előírásokat, az éttermek személyzete pedig képzésben részesült a termékciklusra vonatkozó alapvető ismeretek, valamint a szarvasmarhatartás hagyományos formái és a tájvédelem közötti összhang tárgyában.

Az Almenland forgalmazási társaság a projekt jelentős mérföldköve és eredménye. Három érdekelt felet tömörít: a HACS-t, a Schirnhof-ot és az idegenforgalmi társulást; valamennyi döntést az érdekelt felek kétharmados többségével kell elfogadni, és a társaság körülbelül évi 360 000 EUR költségvetéssel rendelkezik a régióbeli marketing

(mint az élelmiszerboltokban terjesztett, Almenlandról szóló szórólapok és a médián keresztül kiadott sajtóanyagok) tekintetében. A társaság mögött álló érdekelt felek híresek a régió fejlesztésének szentelt odaadásukról, és a projekttel kapcsolatos folytonos elkötelezettségük döntő szerepet játszott a projekt sikerében.

A projekt regionális bevételt teremtett, és növelte helyi termékeinek értékét. Az Almenland-kezdeményezésnek a Leader II keretében történő, 1995-ös elindítása óta 55 projektet valósítottak meg, ami 19,5 millió EUR összegű beruházásnak felel meg. 12 település vett részt az „Almenland intézmény” társfinanszírozásában, ami évi 40 000 EUR-nak felel meg, és érdeklődést mutattak jövőbeni beruházások iránt. Ez meghaladta a HACS elvárásait, és döntő fontosságú volt a projekt sikerében.

Nyolcvan teljes munkaidős állás és 180 részmunkaidős állás jött létre, emellett 600 gazdálkodó biztosítja jövedelmét szarvasmarha-tenyésztésből. Megdöbbentő számú, mintegy 900 gazdasági szereplő részesült a térségben termelt bevételből, és a múlt évben (2005-ben) a turisták száma 10%-kal növekedett.

■ 4. Problémák/tanulságok

A projekt kialakítási szakaszában néhány nagyobb kihívással kellett szembenézni. Mivel ez új kezdeményezés volt az almenlandi területen, széles körben szkepticizmus vette körül a régióban. A projekt támogatók hamar rájöttek arra, hogy a helyieknek a kialakítási folyamatról való tájékoztatása, a tudatosság erősítésére szolgáló események, fesztiválok és viták szervezése révén a projekt elfogadottá vált a helyiek körében.

Egy másik potenciális akadály a települések meggyőzése volt arról, hogy egy közös együttműködési projektbe történő beruházás kedvező a térség számára, és növeli a gazdasági hasznot. A településeket a gazdálkodók és a nagy regionális termelő, a marhahús iránti keresletet biztosító Schirnhöfer tökéletes szövetsége győzte meg a partnerség előnyeiről.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A projekt kiemeli a hálózatépítés és a HACS-k és más vállalkozások közötti együttműködés fontosságát. A vállalkozások számára nem általános gyakorlat, hogy úgy működjenek együtt, ahogy teszik ezt a projekt keretében, ezért a Leader+ kollektív intézkedéseket tett

lehetővé, hogy minőségi változást idézzon elő a régió méretgazdaságosságában, mivel a kistermelők jelenleg sikeresen dolgoznak együtt a felosztott nyereségért.

A Leader+ nemcsak a hálózatok kiépítésében vett részt, hanem a helyi Almo-termékekkel kapcsolatos promóciós tevékenységben is. Az „Almenland Marketing” sikeresen reklámozta az Almo-húst, és tette azt egyedi terméké nemzeti szinten (az élelmiszerboltokban történő árusítás és forgalmazás révén, valamint az Almenlandwirten keresztül). Ez aztán más kedvező tényezőket is előidézett, mint például a „helyi termékek vásárlásával” kapcsolatos fontos üzenet reklámozását; az almenlandi térség ismertté tételét, valamint a helyi élelmiszerek piaci és az idegenforgalom közötti kapcsolat létrejöttét.

■ 6. Időtartam

A projektet 2002 szeptemberében valósították meg, és 2006 decemberéig tart.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltsége 1 900 000 EUR, ebből 591 000 EUR az EMOGA-tól; 252 000 EUR állami finanszírozásból és 1 057 000 magánfinanszírozásból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

☎ **HACS: Regionale Gemeinschaftsinitiative Almenland Teichalm-Sommeralm**

☎ **Kapcsolattartó: Jakob Wild**

☎ **Cím: Fladnitz/Teichalm 100, A-8160 Fladnitz**

☎ **Tel.: +43 3179 230 00 15**

☎ **Fax: +43 3179 230 00 20**

☎ **E-mail: Jakob.Wild@almenland.at**

☎ **Weboldal: www.almenland.at**

Az illusztrációkat a Regionale Gemeinschaftsinitiative Almenland Teichalm-Sommeralm HACS bocsátotta rendelkezésre.

AUSZTRIA

Fiatalok, akik megtervezik saját területet

A projekt háttere

A HACS az Alpok előhegységeit alkotó régióban található, amely (délkeleten) a Linz-Wels ipari központtal és (Északon) Bohemia régióval határos. A Duna térsége népszerű regionális szabadidős térségnek tekinthető. Eferding kis városát a „Nibelungenlied” is említi, több régi temploma van, beleértve a késő gótikus plébániatemplomot, és ott található a Starhemberg-kastély is.

A területfejlesztési program középpontjában az életminőség javítása áll, amelyet azáltal kívánnak elérni, hogy lehetőséget adnak a fiataloknak arra, hogy saját kreatív ötleteikkel hozzájáruljanak a falusi vagy helyi fejlődéshez. A projekt integrálja őket a helyi szintű döntéshozatali és a politikai döntéshozatali folyamatba. Amellett, hogy a projekt előmozdítja a fiatalok politikai döntéshozatalba és helyi fejlesztésbe történő proaktív bevonását, segít a tizenévesek igényeire való összpontosítás hiányának felszámolásában is. A jobb életminőség azon fő előnyök közé tartozik, amelyek megakadályozzák, hogy a fiatalság más térségekbe vándoroljon, vagy amelyek arra ösztönzik őket, hogy az életük egy későbbi szakaszában visszatérjenek.

Tények a térségről

👤 **Népesség: 32 227 lakos**

🌿 **Terület: 268 km²**

👤 **Népsűrűség: 120 fő/km²**

🏡 **A települések száma: 12**

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt az **alulról építkező megközelítésen** alapul, mivel a fő támogatók, valamint a helyszínek konkrét revitalizációjának és fejlesztésének végrehajtásáért felelős intézmények azok a települések voltak, amelyek az Eferding HACS fő érdekeltjei is. A helyi fiatalságot arra ösztönözték, hogy dolgozzanak ki terveket barátaik és kortársaik számára, és aktív részvételük legfőbb jutalmaként láthatták, hogy ötleteik hogyan válnak valóra. A tizenévesek átélhették azt a pozitív tapasztalatot, hogy van értelme a részvételnek, és azt, hogy ez még változásokat is hozhat a helyi környezet számára.

A projekt határozott **partnerségi megközelítést** követ. A projekt kezdeti fázisában tágabb partnerség jött létre a régióban az iskolák és ifjúsági szövetségek között. Ez volt a célcsoport megszólításának, a célok és a megközelítési módszer ismertetésének, valamint a tizenévesek részvételre bátorításának elsődleges fóruma. A záró szakaszban (azaz, amikor a konkrét építésre és munkára került sor) a helyi és regionális építési vállalkozások rendkívül együttműködők voltak a területek és játszóterek rendbehozatalának szponzorálásában. Ezzel egyidejűleg a különböző partnerek közötti megbeszélések eredményeként az ötletek reálisak maradtak, és eleget tettek az alapvető céloknak, nemcsak a felhasználás, hanem a költségek tekintetében is.

A projekt két különösen **innovatív elemet** tartalmazott. Először, a tizenéveseket célzó részvételi megközelítés példa nélkül állt e régióban, és valójában ritkán alkalmazzák vidéki településeken. E módszert korábban városi településeken alkalmazták, és azok átvitele a kisebb vidéki településekre új megközelítést jelentett. Másodsor: hidat épített két olyan csoport között, amelyek gyakran szembesülnek súlyos nehézségekkel a strukturális párbeszéd kialakításában: a tizenévesek és a helyi politikusok között. A tizenéveseket gyakran úgy jellemzik, hogy „nehéz hozzájuk eljutni”, vagy hogy egyáltalán nem érdeklődők. Így az egész folyamat fontos tapasztalatot hozott a helyi döntéshozók számára is.

Az intézkedés általános megközelítése, azaz a „tizenévesek szabad tere” módszer **átadható**, és Ausztria több városában is végrehajtották, valamint más országokban, például Szlovákiában is. Így egy igazolt módszer, valamint a helyi szinttől igényelt ésszerű többletköltségvetés azt jelzi, hogy ezt a fajta intézkedést könnyen át lehet vinni másik térségekbe. A sikeres átvitel legfontosabb előfeltétele a valamennyi érintett fél közötti kölcsönös bizalom légköre, mivel a kezdeti szkepticizmus a helyi döntéshozók között széles körben elterjedt jelenség lehet egész Európában. Ráadásul az átfogó koordináció és irányítás nagyon fogékony és szociálisan érzékeny hozzáállást igényel.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

A HACS négy települése fejezte ki annak szükségességét, hogy a tizenévesek számára vonzó találkozási pontokat és szabad tereket kell meghatározni és kialakítani. A végső lökést a projekt számára az osztrák Leader nemzeti hálózati egység által szervezett műhelymunka adta, amely a „fiatalság és a vidékfejlesztés” témájáról szólt. Az esemény folyamán két tájtervező, Karin Standler és Eva Schwab terjesztettek elő jelentést egy „tizenévesek szabad tere” elnevezésű programról. A program, amelyet a részvételen alapuló tervezés módszerének is lehet tekinteni, bemutatta, hogy a fiatalok hogyan kapcsolódhatnak be a települések szabad tereinek megtervezésébe. Franz Taubernek, az Eferding HACS elnökének, valamint Gerlinde Grubauer HACS-menedzsernek a tetszését annyira elnyerte a bemutató, hogy meghívták a két tájépítést, hogy vegyenek részt a régióban szervezett műhelytalálkozón. Ennek eredményeként a HACS végrehajtó bizottsága és tíz település elhatározta, hogy támogatást nyújt a projekthez, és egy kísérleti és részvételi megközelítésen keresztül bevonja a tizenéveseket a projekt megvalósításába.

■ 2. A fő tevékenységek

„A fiatalok kialakítják saját szabad területet” elnevezésű projekt 2005 áprilisában indult egy tájékoztató kampánnyal, annak érdekében, hogy felkeltsék a fiatalok lelkesedését a projekt iránt. Ez egy tájékoztató eseményt foglalt magában, amelyre meghívták a regionális egyesületek ifjúsági ügyekért felelős tisztviselőit, a települések fiatalkorúakkal foglalkozó tanácsadóit, tanárokat és a fiatalok szervezeteinek képviselőit. A projektet prezentációk során át mutatták be megközelítőleg 500 diák előtt. A diákok lehetőséget kaptak arra, hogy közvetlenül kapcsolatba lépjenek a projektvezetőkkel, és megértsék a projekt munkamódszereit. Ezenfelül a fiatalságot érintő tervezett projektről szóló jelentéseket közzétették

a regionális médiában és az önkormányzati hírlevelekben. E tájékoztató kampány eredménye az volt, hogy az érintett tíz településen körülbelül 150, 13–19 éves fiatal határozta el, hogy részt vesz a projektben.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt eredményei többek között a következők voltak:

- A tíz település mindegyikében a fiatalok és a tervezők megegyeztek egy találkozóhelyül szolgáló megfelelő helyszínben, és a kiválasztott helyszíneket a tájtervezők támogatásával értékelték ki. Az értékelés egy sor olyan kritérium alapján zajlott, mint a hely atmoszférája; a lehetséges felhasználás; pozitív (kellemes) és negatív jellemzők; a terület kihasználását javító ötletek stb.
- Ezeket az ötleteket egy (kétnapos) tervezési műhelymunka keretében is megvitatták.
- A fiatalok terveket és építészeti maketteket dolgoztak ki a választott helyszín tekintetében, három építéssel és öt tájtervezővel együttműködésben.
- Nyilvános vita szervezésére is sor került, „városi vonal” néven, ahol a fiatalok a helyi önkormányzati tisztviselőkkel, tanárokkal, szülőkkel, barátokkal és más érdekelt felekkel történő megvitatásra terjesztették elő a maketteket. A találkozó eredményeként az önkormányzati képviselők megadták az engedélyt.
- A végső tervezési szakaszban a tervezők részletes műszaki terveket dolgoztak ki, beleértve a tervezett költségeket és az anyagszükségletet, hogy minden készen álljon az újjáépítési munkálatokhoz.
- 2005 őszére a tájtervezők, építészek, a megfelelő önkormányzatok és helyi vállalatok támogatásával Eferding fiataljainak sikerült makettjeiket megvalósítaniuk. A tíz településből kilenc esetében a helyi önkormányzat finanszírozta a kiválasztott terület újjáépítését.
- Modern kialakítású, állítható padokat, székeket és asztalokat állítottak föl, és a nappal és esővel szemben védelmet nyújtó tetőszerkezeteket építettek, valamint kilátókat, napozóteraszokat, grillezőhelyet és egy foci pályán felállított szabadtéri mozit.
- A települések további tanácsokat kaptak a közterületek fiatalok igénye szerinti felhasználásának javításához.

A projekt hosszú távú eredménye, hogy a fiatalok és az önkormányzati képviselők közötti kommunikáció egyértelműen javult, és ez a fiatalok igényeinek és elvárásainak sokkal jobb megértéséhez vezetett. A tizenévesek megtanulták, hogy hogyan befolyásolhatják saját közösségük fejlődését, és járulhatnak hozzá életminőségük javításához. A projekt hozzájárult a regionális identitás megerősítéséhez. A különböző háttérrel rendelkező tizenévesek megtanulták,

hogy hogyan dolgozzanak együtt a műhelymunkák és a konkrét kivitelezési munkálatok során. Így a régió tizenévesei közötti kommunikáció és kapcsolatok is javultak.

■ 4. Problémák/tanulságok

Kezdetben sok önkormányzati képviselő és a régió fiatalságát képviselő tisztviselő szkeptikus volt a fiatalok projektben való részvételét illetően, és kétségeik merültek fel azok motivációját és hozzáértését érintően. A fiatalokat nem tekintették képesnek projektek megvalósítására, sem arra, hogy felelősen foglalkozzanak a kiválasztott találkozóhelyekkel. Ugyanakkor a tizből mindössze egy településen nem sikerült tizenévesekből álló, kellően erős magot találni.

Néhány település nem vett részt kellő mértékben a projekt megvalósításában. Számos esetben a polgármester nevezte ki a helyi szinten felelős személyt, aki ténylegesen nem működött közre a folyamat előkészítésében és a végrehajtásban (ezekben az esetekben a polgármestereknek a projekt iránti elkötelezettsége erőteljesebb volt). A tizenévesek számára fontos volt a közvetlen kapcsolat kialakítása az önkormányzat olyan személyzetével, akik sem politikai pártoknak, sem vallási közösségeknek nem képviselői.

További kihívást jelentett a projekt időzítése is. A kezdeti terv szerint a munkálatokra a nyári vakációk utolsó hetében kellett volna sort keríteni, de a csúszások miatt ez nem valósult meg. Ez további kockázatot jelentett, mivel a folyamat elvesztette lendületét, és sok esetben „újra kellett éleszteni”.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A HACS mint olyan regionális szintű intézmény nélkül, amely szakmai irányítási támogatást, semleges, politikától független közvetítést nyújt, ez a fiatalokra irányuló kísérleti projekt nem valósulhatott volna meg több kisebb vidéki településen. A Leader+ nyitott jellege lehetővé tette a támogatók számára, hogy szakmai segítséget kapjanak a folyamat irányítása, előmozdítása és azon eredményei tekintetében, amelyek máskülönben nem lettek volna megvalósíthatók.

A Leader+ támogatása lehetővé tette, hogy átfogó kezdeményezést indítsanak magas szintű szakmai támogatás mellett. Ezt a fajta részvételi megközelítést kísérletinek kell tekinteni. Egy ilyen kezdeményezésre csak az érintett főbb szereplők közötti kölcsönös bizalom légkörében kerülhet sor. Ez egyike a korábbi években lezajlott közös viták és partnerségkialakítási folyamatok egyértelmű eredményeinek. Ezenfelül a projekt egy hosszabb távú perspektíva része a HACS fejlesztési stratégiájának keretében.

A vidéki térségekben a fiatalságra való kifejezett összpontosítás, amelyet a Leader+ iránymutatásai is kifejtene, arra ösztönözte a helyi Leader+-közösséget, hogy tizenévesekre irányuló innovatív megközelítéseket alakítsanak ki és alkalmazzanak.

■ 6. Időtartam

A projekt időtartama tizenhárom hónap volt. 2005. március 1-jén indult, és 2006. március 31-ig tartott.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 64 800 EUR, ebből 32 400 EUR-t az EMOGA nyújtott; 18 792 EUR állami finanszírozásból, 13 608 EUR pedig magánfinanszírozásból származott.

A HACS kapcsolattartási adatai

☎ HACS: Eferding

☎ Kapcsolattartó: Gerlinde Grubauer

☎ Cím: Stadtplatz 31, A-4070 Eferding

☎ Tel.: +43 7272 555 51 63

☎ Fax: +43 7272 555 51 61

☎ E-mail: regef@eferding.ooe.gv.at

☎ Weboldal: www.regef.at

Az illusztrációkat az Eferding HACS bocsátotta rendelkezésre.

BELGIUM

A kőipar társadalmi-gazdasági fejlődése a vidéki térségekben

A projekt háttere

Az e HACS-be tartozó négy település: Bertrix, Herbeumont, Libin és Saint-Hubert nagykiterjedésű erdőségekkel jellemzett vidéki térségek, és az Ardennek közepén helyezkednek el. A turisták kedvelik e térséget természeti területei és a Semois, a Lesse és a Lhomme folyó völgyében található gyalogutak miatt. A négy település gazdag természeti erőforrásokkal rendelkezik, amelyek nagyon fontosak a régió fejlődése szempontjából.

Jelenleg, mint ahogyan az a múltban is történt, a helyi közösségek széles körben használják fel az ásványkincseket. A kő felhasználása mindig jelentős hatást gyakorolt a régió társadalmi-gazdasági és kulturális fejlődésére. Kulturális és művészeti tevékenységek épültek a kőiparra, és járultak hozzá nagymértékben a munkahelyteremtéshez és a régió vonzerejének növeléséhez. Az ásványkincsek közé tartozik többek között az agyagpala Bertrixben, a kaolin (porcelánföld) Libinben és a homokkő és mészkő Saint-Hubert-ben.

A helyi stratégia a kőre összpontosuló kollektív történelmi hagyományokra épül. A stratégia részei: a földrajzi örökségen alapuló promóciós és pedagógiai tevékenységek; a kő története; a kő kitermelése és átalakítása; a kő városi és építészeti célú felhasználásának alakulása; és a kő felhasználásnak támogatása az építőipari és idegenforgalmi ágazatokban.

Tények a térségről

👤 **Népesség: 19 545 lakos**

👤 **Terület: 448 km²**

👤 **Népsűrűség: 42 fő/km²**

👤 **A települések száma: 4**

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt határozott **területalapú megközelítésre** épül, mivel a kőiparon alapul, amely nagy múltra tekint vissza a vidéki térségben. Az ásványkincseket több módon hasznosították a projektben érintett négy településen (Saint-Hubert, Libin, Bertrix és Herbeumont), mind a múltban, mind jelenleg. Az ásványkincsek típusa mindig a térség gazdag föld alatti környezetének változó feltételeitől függ. A kövek széles skálájának kitermelése és felhasználása mindig figyelemre méltó hatást gyakorolt a négy település társadalmi-gazdasági és kulturális fejlődésére. E projekt célja, hogy munkahelyeket teremtsen a kőipari tevékenységek támogatása révén, amely iparág szerves részét képezi a régió gazdag kulturális és történelmi örökségének.

A négy vezető település a HACS magánpartnereivel szoros együttműködésben új vidékfejlesztési koncepciót tesztl, amelyet a természeti, kulturális és történelmi erősségekre és lehetőségekre alapozva alakítottak ki. A projekt **integrált megközelítést** követ, mivel kapcsolatot teremt a különböző érintett felek, vállalkozók és művészek között a kőiparban, számos érdekeltet vonva be a térség támogatásába. Ennek eredményeként ösztönzi új tevékenységek kialakítását a régióban, és új álláslehetőségeket teremt.

Az „Au Fil de la Pierre” HACS által követett stratégia **számos átdadható elemmel** rendelkezik. A négy részt vevő település a kő alapanyaggal dolgozó vállon települések tágabb csoportjának képviselője. A projekt által kialakított tevékenységeket nemcsak interterritoriális, hanem transznacionális szinten is át lehet adni. A projekt módszertana rugalmas, és a különböző területeken dolgozó helyi szereplők közötti összhangra épül. A módszertan az ágazat sajátos igényein alapul, és erőteljesen támaszkodik a vidéki térség természeti és kulturális erőforrásaira. A projekt megközelítésének átdadhatóságát igazolják azok a kapcsolatok, amelyek jelenleg is alakulnak a Botte du Hainaut

HACS-vel és a Sources et Vallées HACS-vel (Franciaország – Pikárdia). Az „Éclats de Pierre et de marbre” (A kő és a márvány ragyogása) elnevezésű együttműködési projekt jelenleg kidolgozás alatt áll a partner HACS-kkel, az ágazat gyakorlataival kapcsolatos tapasztalat és ismeretek cseréje céljából, valamint a kőiparhoz kapcsolódó foglalkozások és a kőiparban működő szervezetek értékének növelése érdekében.

A kő (azaz a legfőbb természeti erőforrás) nagymértékben **hozzájárulhat** a vidéki térség **fenntartható és integrált fejlődéséhez**. A Valbois RN és az Au Fil de la Pierre HACS által kivitelezett projekt két fő erőssége:

- egyrészt, hogy összehangolja a képességeket a vidéki térség belső és külső humán- és pénzügyi erőforrásai között,
- másrészt a kő hasznosítása és promóciója révén a projekt javítja az anyaggal és felhasználásával kapcsolatos ismereteket, és javítja a kreativitást, ami a kő felhasználására vonatkozó új módszerek kialakításához és új kőipari termékek előállításához vezet.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

E projekt fő célja új álláslehetőségek megteremtése a helyi térségben művészeti és kézműves tevékenységek kialakítása és a helyi szolgáltatások javítása révén. A helyi kézműipar mellett a KKV-k játszanak fontos szerepet a helyi gazdasági fejlődésben. A térségben a KKV-k leggyakrabban egyszemélyes vállalkozások, vagy önálló vállalkozók, akik egyedi projekteket vezetnek, egymástól függetlenül, ami a tevékenységeik közötti kapcsolatok és összhang hiányához vezet. A sajátos információk vagy a szakképzés általában nem elérhetőek a KKV-k számára, amelyek nem érintkeznek egymással, és nem folytatnak közös promóciós tevékenységeket. Ugyanakkor

ezek a dinamikus kisvállalkozások képesek arra, hogy álláslehetőségeket teremtsenek a helyi térségben.

Ezért e projekt célja, hogy fejlessze a helyi társadalmi-gazdasági helyzetet a következők révén:

- együttműködés, kapcsolatok és információ- és tapasztalatcseré kiépítése a köipari szakemberek és a régió más társadalmi-gazdasági szereplői között;
- a vállalkozások kiépítése a köiparban, amely fontos értéket képvisel a helyi térségben;
- „integrációs hálózat” létrehozása a köiparban (képzések szervezése, a meglévő tevékenységek javítása, társadalmi-szakmai reintegráció stb. révén).

■ 2. A fő tevékenységek

A projekt által folytatott főbb tevékenységek a következőket foglalják magukban:

- vállalkozási eszközök és ismeretek biztosítása, a meglévő és új vállalkozások támogatása termelésük javításában/kialakításában a specializált információkhoz való hozzáférés révén; diverzifikáció; új képességek kifejlesztése új projektek és termékek kialakítása érdekében, kedvező környezet teremtése a helyiek (beleértve a nőket és a fiatalokat) előtt megnyíló új álláslehetőségek előmozdításához;
 - e célból számos konferencia és tematikus vita szervezésére kerül sor, és egyedi szolgáltatásokat nyújtanak a vállalkozásoknak; a sajátos oktatási modulokat az IPES (vidéki középfokú oktatási intézmények), munkáltatói szervezetek, munkanélküliek, munkavállalók és a KKV-k alkalmazottai részvételével alakítják ki;
- a kövel kapcsolatos promóciós tevékenységek (felhasználásának, az ágazati vállalkozások és helyi művészek ismereteinek és képességeinek kiemelése); címjegyzék szerkesztése, amely bemutatja a helyi vállalkozások termékeit, a különböző köipari termékeket

és anyagokat és változatos felhasználásukat; részvétel vásárokon és kiállításokon;

- tanulmányi látogatások és tájékoztató találkozók szervezése az építési vállalkozók, építésszek stb. számára az alapanyagok és főbb jellemzőik, előnyeik, műszaki és építészeti tulajdonságaik megismertetése céljából;
- köipari hálózat létrehozása annak érdekében, hogy azonosítsák az egymást kiegészítő helyi tevékenységeket;
- a vállalkozások sajátos képzési igényeihez igazodó szakképzés nyújtása a helyi piac és térség sajátos jellemzőivel összhangban.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt eredményeként a helyi vállalkozások hozzájutnak a versenyképességük javítását szolgáló eszközökhöz. A projekt várhatóan:

- kedvező környezetet teremt az álláslehetőségek fenntartásához és új álláslehetőségek megteremtéséhez a régióban, megszilárdítva a meglévő munkalehetőségeket, valamint új lehetőségeket teremtve a célcsoportok, különösen a nők és a fiatalok számára;
- növeli a helyi vállalkozások bevételeit új tevékenységek és termékek kialakítása révén;
- növeli a vállalkozások számát.

■ 4. Problémák/tanulságok

A projekt nem ütközött különösebb nehézségekbe. A tevékenységek összhangban vannak az ágazatnak és a térség különböző társadalmi-gazdasági szereplőinek igényeivel és elvárásaival. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy felmerült némi nehézség a megfelelő érdekeltek mozgósítása során, és a különböző eseményeken való részvételük a kifejezett igényekhez igazodóan kiválasztott témák relevanciája ellenére nem volt elégséges. Úgy tűnik, az egyéni képzés jobban megfelel az ágazat elvárásainak, mivel az ágazat KKV-

inak sajátos igényeivel foglalkozik. Ezért a jövőben jobban kell összpontosítani a képzési módszerekre, és az események témáit racionalizálni kell, és azokat inkább a kő műszaki és minőségi felhasználásának promóciójára kell irányítani.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

E projekt fő célkitűzése az volt, hogy javítsa a helyi gazdasági helyzetet egy nagymértékben integrált koncepció megvalósítása (azaz a kőiparban új lehetőségek megteremtése) révén a négy vezető régióban. A Leader+ legfőbb hozzáadott értéke az e célkitűzés eléréséhez javasolt módszerekben rejlik. E módszerek kombinálják a helyi humán-, természeti és pénzügyi erőforrások kiaknázását a külső szakértők igénybevételével annak érdekében, hogy javítsák a helyi közösségek képességeit és ismereteit. E módszerek hozzájárulnak a helyi vállalkozói készségek javításához társadalmi-gazdasági vállalkozások alapítása révén a kőiparban, amely a vidéki térség legfontosabb ágazata.

■ 6. Időtartam

A projekt 2004. január 1-jén indult, és 2007. december 31-ig tart.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 495 600 EUR, ebből 223 200 EUR-t az EMOGA nyújt; 223 200 EUR állami, és 49 560 EUR magánforrásokból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

☎ HACS: Au Fil de la Pierre

☎ Kapcsolattartók: Françoise Godenir, Marie-Caroline Detroz

☎ Cím: 44, rue de la Converserie, B-6870 Saint-Hubert

☎ Tel.: +32 61 29 30 81

☎ Fax: +32 61 61 27 32

☎ E-mail: f.godenir@valbois.org, mc.detroz@valbois.org

☎ Weboldal: www.valbois.org

Az illusztrációkat a Valbois RN bocsátotta rendelkezésre.

DÁNIA

Helyi közösségi tervezés

A projekt háttere

A HACS területét változatos tájak és gazdag természeti erőforrások, például dűnék, mocsarak, dombok, folyóvölgyek, erdők, az Északi-tenger parti területei és a „Limfjord” jellemzik. A földterület mintegy 60%-a mezőgazdasági felhasználású, 12%-át erdők borítják. A mezőgazdaság és a halászat uralja a helyi ipart; a kereskedelem és a kapcsolódó szolgáltatások ugyanakkor elmaradnak a dániai átlagtól. A fő ágazatok a fa-, fém- és kézműipar, például az ácsmunkákkal foglalkozó KKV-k.

Az iskolázottsági és jövedelmi színvonal szintén elmarad a nemzeti átlagtól. A térségnek demográfiai problémákkal kell szembenéznie, különösen a helybéliek elvándorlása következtében.

A helyi közösségeket és hálózatokat a helyi fejlesztési stratégiák keretében támogatják. A fő hangsúly az életminőség javításán és a munkahelyteremtésen van, különösen az agrárinnováció és az idegenforgalom területén.

Tények a térségről

👤 **Népesség: 79 004 lakos**

👤 **Terület: 1 881 km²**

👤 **Népsűrűség: 42 fő/km²**

👤 **A települések száma: 8**

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt határozott **partnerségi megközelítést** jelenít meg. Tartalmát a helyi önkormányzatok és más fontos helyi érdekeltek, például egyesületek és vállalkozások közötti partnerség alakította. A projekt a helyi érdekeltek széles körét vonja be saját helyi térségük jövőjének formálásába, vitákon, közös stratégiai tervezésen és cselekvési tervek végrehajtásán keresztül.

A projektet a dán Limfjordsgruppen HACS és a svéd Smålandsgruppen HACS együttműködésével hajtják végre. Egyik fő célja, hogy támogassa az ötletek és tapasztalatok cseréjét, nemcsak a részt vevő HACS-k között, hanem a két HACS-térség fő érdekeltjei körében is. Eddig három transznacionális találkozót szerveztek annak érdekében, hogy körvonalazzák az együttműködési struktúrákat és folyamatokat, tapasztalatot cseréljenek a legfőbb kihívásokról és problémákról, valamint hogy a helyi igényekre válaszoló stratégiai helyi cselekvési terveket dolgozzanak ki és hajtsanak végre.

A projekt **integrált megközelítést** követ a különböző ágazatokban, például az idegenforgalomban, a vállalkozásokban és az oktatásban tevékenykedő helyi érdekeltek bevonása révén. Megvalósításába a helyi önkormányzatok döntéshozóit és közösségi szintű döntéshozókat is bekapcsoltak.

A projekt innovatív szempontjai különösen fontosak a helyi környezetben. Új módszerek jöttek létre, amelyek jobban a középpontba helyezik az integrált helyi stratégiák kialakítását és megvalósítását a helyi önkormányzatok és a HACS-k számára. Azonosították a helyi fejlődés fő tényezőit, mint a polgároknak a helyi fejlesztés alakításában betöltött szerepét Dániában, a svédországi helyi önkormányzatok szerepével összehasonlítva. Az innovációt a svéd és a dán partnerek közötti kölcsönös tanulási folyamat teremti meg.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

E projekt fő célja, hogy a „vidékfejlesztési tevékenységek megfelelő portfólióját” alakítsa ki a helyi térségben. Ezenfelül arra irányul, hogy hasonló fejlesztési célkitűzésekkel rendelkező, megfelelő transznacionális partnert találjon, és vele együttműködést alakítson ki, az ötletek és tapasztalatok cseréje érdekében. A transznacionális együttműködés

keretében a dániai és a svédországi HACS-k szintén dolgoznak ki regionális vidéki cselekvési terveket a 2007–2013 közötti programozási időszakra.

A helyi fejlesztési stratégiát a helyi érdekeltek, többek között a helyi önkormányzatok, a helyi vállalkozások és az idegenforgalmi szervezetek aktív részvételével hajtják végre. A projekt azáltal erősíti a helyi fejlődést, hogy meghatározza az új kihívásokat és lehetőségeket, valamint javítja a helyi munkaeszközöket és -folyamatokat a helyi lakosság és érdekcsoportok aktív részvétele mellett. Közvetlen kapcsolat épült ki a két partner HACS megfelelő érdekeltjei között, amely tovább erősíti a projekt végrehajtásának folyamatát és eredményeit.

■ 2. A fő tevékenységek

A projekt végrehajtása három fő fázisra osztható:

- A projekt első fázisában körvonalazódtak a projekt fő elemei és végrehajtási struktúrája. Kiválasztották a legmegfelelőbb együttműködési intézkedéseket és modelleket (a javaslatok széles skálájából), ami közös hivatkozási alapot teremtett a partnerek számára.
- A projekt második fázisában cselekvési terveket dolgoztak ki a helyi önkormányzatok számára. A különböző találkozók és viták során a dán és svéd helyi önkormányzatok meghatározták az együttműködés fő elemeit, a források elosztását, valamint a prioritási és intervenciók területeket. A transznacionális tapasztalatcsere eredményeként kidolgoztak egy modellt a helyi problémák és a lehetséges megoldások meghatározására.
- A harmadik fázisban végrehajtották a cselekvési terveket, és elkészítették a jelentéseket. A cselekvési tervek eredményeinek felülvizsgálata és megvitatása ösztönzőleg hatott a helyi szereplőkre, és új ötleteket adott a további fejlesztéshez.

Ezenkívül a következő három találkozó szervezésére került sor a transznacionális projekttel kapcsolatban:

- Az első találkozón bemutatták a kutatási eredményeket, megvitaták a két Leader+-térség fő problémáit és kihívásait, és olyan módszereket határoztak meg, amelyekkel befolyásolni lehet a helyi önkormányzatokat és más, főbb helyi szereplőket.
- A második találkozón megvitaták, hogy a helyi önkormányzatok hogyan felelhetnének meg a kihívásoknak, melyek a fő intervenciók területek és intézkedések, és hogyan lehetne megszervezni a tevékenységeket.
- A harmadik találkozón bemutatták a helyi önkormányzatok által kidolgozott helyi cselekvési terveket.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt eredményeként olyan új stratégiák és eszközök jöttek létre, amelyek hozzájárultak a vidéki térségek integrált helyi fejlődéséhez. Ezek az új stratégiák a helyi önkormányzatok szintjén a vállalkozások fejlesztésére és a kapcsolódó politikai kérdésekre terjednek ki. A stratégiákat olyan cselekvési tervekben keresztül valósították meg, amelyek a kisebb vidéki körzetek tevékenységeire és kezdeményezéseire terjedtek ki. A projekt ezzel egyidejűleg ösztönözte a helyi önkormányzatok és a számos különböző ágazatban tevékenykedő más helyi érdekeltek aktív részvételét és együttműködését. A projekt továbbá pozitívan befolyásolta a helyi fejlesztési projektek társfinanszírozásának szintjét. A helyi egyesületek és vállalkozások jelenleg még aktívabban vesznek részt a helyi fejlődés alakításában, és több pénzügyi és humán erőforrást nyújtanak a helyi projektekhez.

■ 4. Problémák/tanulságok

A projekt a helyi térség fő problémáival foglalkozik, például az elnéptelenedéssel és a helyi vállalkozások megszűnésével. Sikeresen járult hozzá a helyi fejlődéshez a stratégiai helyi tervezés megvalósítása révén. A projekt sikerrel kezelte azt a nehézséget is, hogy a helyi erőforrásokat mobilizálja a helyi projektek végrehajtásához.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A projekt nagymértékben hozzájárult a stratégiai és integrált helyi tervezéshez, valamint a helyi érdekeltek összehangolt fellépéséhez, amely a Leader+-finanszírozás nélkül nem lett volna lehetséges. A projekt elérte konkrét helyi tervek megvalósulását is (például a „Keményfával kapcsolatos lehetőségek” elnevezésű mikroprojekt végrehajtását).

A Leader+-program egyik fő hozzáadott értéke, hogy erős hálózatépítési és együttműködési struktúrát hozott létre, és biztosította a helyi önkormányzatok és a számos különböző helyi ágazatban tevékenykedő fő érdekeltek közötti tapasztalatcserét.

■ 6. Időtartam

A projekt időtartama két és fél év volt. 2003. június 24-én indult, és 2005. november 17-én ért véget.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltsége 56 000 EUR, ebből 28 000 EUR az EMOGA-tól, 28 000 EUR állami finanszírozásból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

☎ HACS: Limfjordsgruppen

☎ Kapcsolattartó: Knud Larsen

☎ Cím: Viborg County, Skottenborg 26,
DK-8800 Viborg

☎ Tel.: +45 87 27 17 00

☎ Fax: +45 86 62 68 62

☎ E-mail: crbmj@vibamt.dk

☎ Weboldal: www.leader.viborgamt.dk

Az illusztrációkat a Limfjordsgruppen HACS bocsátotta rendelkezésre.

FINNORSZÁG

Pro Oulujärvi /Az Oulujärviért

A projekt háttere

Az Oulujärvi Leader-csoport 1996 óta tevékenykedik a vidékfejlesztési szektorban Finnországban. A HACS egy idilli, távoli régióban helyezkedik el, ahol Finnország negyedik legnagyobb tava, az Oulujärvi (Oulu-tó) is található. A négy évszak nagy különbségeket hoz, a meleg nyarak 25 °C-os hőmérsékletétől a telek -30 °C-áig.

A HACS a Leader+ közösségi kezdeményezést a Kainuuban található Oulujärvi térségében hajtja végre. Fő tevékenységi területe a helyi erőforrások értékének növelése és a kistermelői egységek piacra jutásának kollektív intézkedések által történő megkönnyítése. Egyik fő prioritása a helyi idegenforgalom fejlesztése és promóciója. A HACS célja továbbá, hogy együttműködjön a programban részt vevő vállalkozókkal, és növelje azok hozzáértését.

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

Az Oulujärvi nevű tó sikeresen élesztette újjá régiója hírnevét, a **területalapú megközelítést** állítva középpontba. Azáltal, hogy közös márkát és marketingstratégiát alakított ki a régió számára, és megismertette a helyi vállalkozókat egymás termékeivel, a projekt az Oulujärvi egész koncepcióját újratemtette.

A vállalkozókat a projekt kezdetétől bevonták a tervezési és döntéshozatali folyamatokba. A helyi idegenforgalmi vállalkozók a HACS-vel együtt kezdeményezték a projektet, ami egyértelműen igazolja az **alulról építkező megközelítést**. A régió valamennyi (körülbelül 30) idegenforgalmi vállalkozása részt vett a projektben, és egyértelművé vált az együttműködés és fejlesztés iránti igényük; a tervezés a helyi vállalkozók igényeinek megfelelően zajlott.

Tények a térségről

 Népesség: 97 000 lakos

 Terület: 7 700 km²

 A települések száma: 5

A helyi idegenforgalom promóciója egyike a HACS fejlesztési programjában szereplő három prioritásnak. A **partnerségi megközelítés** volt a projekt egyik fő diadala, mivel valamennyi helyi idegenforgalmi vállalkozást bevont a régió érdekét szolgáló közös intézkedések kidolgozásával kapcsolatos együttes munkába; ez a projektet megelőzően nem volt tapasztalható. Ez szorosan kapcsolódott az **integrált megközelítéshez**, mivel a vállalkozók együtt alakították ki a vizuális márkákat és a marketingtevékenységeket, hogy hatékonyan reklámozzák a régiót tágabb nemzeti szinten.

A projekt egyértelmű jeleit mutatta az **átadhatóságnak**, és már megvalósítása közben 11 másik olyan projektet dolgoztak ki, amelyhez e projekt adta az ötletet. A projekt tapasztalatai könnyen hasznosíthatóak a hasonló jellemzőkkel rendelkező térségekben, azaz ahol a kisvállalkozások egyesíteni kívánják erőiket átfogó közös gazdasági nyereség elérése céljából.

A **fenntarthatóság** szempontjai már a projekt befejezése előtt láthatóak voltak. Paltamo települése 2005 novemberében Leader-projektet indított, hogy továbbfejlessze az idegenforgalmi hálózatokat. A hálózatépítésbe bekapcsolódó szervezetek („az Oulujärvi óriásai”) továbbra is együttműködnek a régióban, és szándékukban áll egyre több felelősséget vállalni a jövőbeni marketingtevékenységekben.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

Az Oulujärvi Finnország negyedik legnagyobb tava, és a régió idegenforgalma még nem aknázza ki teljes mértékben a benne rejlő lehetőségeket. E projekt célja az együttműködés és hálózatépítés javítása az idegenforgalomhoz kapcsolódó kisvállalkozások között az Oulujärvit körülvevő négy településen (Kajaani, Paltamo, Vaala és Vuolijoki).

2003 novembere és decembere között a projektben részt vevő Kajaani Egyetem és Oului Egyetem „Uusia Mahdollisuuksia” (új lehetőségek) címmel felmérést készített, amelynek célja az volt, hogy megvizsgálja a helyi idegenforgalmi vállalkozások szükségleteit annak érdekében, hogy fokozza együttműködésüket és hálózatépítési képességeiket. A felmérés eredményeként létrejött a Pro Oulujärvi (Az Oulujärviért) projekt, hogy a helyi idegenforgalmi vállalkozások szükségleteivel foglalkozzon. A projekt célkitűzése az volt, hogy megalapozza az idegenforgalmi vállalkozások üzleti volumenének növekedését az Oulujärvi térségében az oktatás, a képzés és az együttműködés révén.

A projekt számos intézkedést foglalt magában, többek között az „Oulujärvi” márka megtervezését és a márkával kapcsolatos ismeretek terjesztését; az Oulujärvi régiójának marketingfejlesztését, továbbá az együttműködés és a szakértelem fejlesztését, valamint a műveletek alapjainak megteremtését.

■ 2. A fő tevékenységek

Annak érdekében, hogy az Oulujärvi régióját a turisták számára vonzóbbá tegyék, és hogy a régióval kapcsolatos tudatosságot

erősítsék, a vállalkozások közös marketingmárkát alakítottak ki a tó térsége számára, hogy azt marketingtevékenységeikben használják. Ezen általános márka használatával könnyebb volt a régióval kapcsolatos tudatosság erősítése.

A projekt során folyamatosan épültek ki kapcsolatok nemzetközi idegenforgalmi ügynökségekkel. Az Oulujärviről mint látogatásra érdemes és kellemes kikapcsolódást biztosító helyről szóló cikkek jelentek meg nemzeti és helyi szinten az újságokban és a promóciós anyagokban. Valamennyi vállalkozás növelni kívánta üzleti készségeit, így idegenforgalmi és marketingkérdésekkel kapcsolatos képzéseket szerveztek a vállalkozók számára, igényeiknek megfelelően.

A térségben az utazási kapcsolatok javítása és a helyi üzleti utazások fellendítése érdekében a projekt keretében közös találkozókat és képzési lehetőségeket szerveztek az utazási vállalkozók számára; a vállalkozók ötletein alapuló projekteket kezdeményeztek (pl. helyi idegenvezetők képzése, üzletspecifikus befektetési projektek); együttműködési csoportokat alakítottak ki; és létrehozták az Oulujärvi általános weboldalát: www.oulujarvi.fi.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt számos eredményt produkált. Íme néhány példa:

- Az idegenforgalmi vállalkozások közös szervezetének kialakítása („Az Oulujärvi óriásai”). Ezt úgy szervezték meg, hogy megkönnyítse a közös tevékenységeket a projekt befejezését követően is.
- A projekt során 11 további projekt jött létre a vállalkozók igényeinek megfelelően (pl. útikalauzok, információs központok stb.).
- Oulujärvi idegenforgalmi régiója ismertebbé vált a fő marketingterületeken.
- A vendégéjszakák száma és az idegenforgalmi

vállalkozások szintje 10%-kal emelkedett 2004 és 2005 között.

- A projekt során több mint 120, az Oulujärvi idegenforgalmával foglalkozó szakember, valamint idegenforgalmi ügynökségek képviselői látogattak el a térségbe.
- Az Oulujärviről tíz idegenforgalmi cikk jelent meg a nemzeti hírlevelekben és magazinokban.
- 2006-ban elindult egy weboldal és egy online foglalási rendszer is.

Egy másik Leader+-projekt is megvalósult Paltamo régiójában, a „Kainuu tengeréért”, amely a „Pro Oulujärvi” projekt alapjaira épül. A projekt célja, hogy megerősítse a közös marketinggel kapcsolatos lehetőségeket az Oulujärvi régiójában, és támogassa azon vállalkozások fejlesztését, amelyek korlátozott lehetőségekkel és tapasztalattal rendelkeznek.

■ 4. Problémák/tanulságok

A projekt felismerte a vállalkozók részvételbe történő bevonásának jelentőségét a projekt legkorábbi szakaszaiktól kezdve; ezáltal e vállalkozók úgy érezték, hogy a projekt az övék is.

Mivel a projekt alulról építkező megközelítésre épül, számos különböző igény és kíváncsi tapasztalható a vállalkozók részéről; több forrásra volt szükség ahhoz, hogy a vállalkozók tényleges haszonhoz jussanak, és ne csak projektvezetőként vonják be őket.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A közös vállalkozásokra való összpontosítás ötlete a helyi akciócsoporttól származik. A projekt ténylegesen értékelte a vállalkozók részvételét a kezdetektől, és így képes volt az egyedi igényeikkel foglalkozni, és kihasználni a hozzájárulásra való hajlandóságukat.

Az egyetemeken által elvégzett előzetes felmérés („Új lehetőségek”) igen hasznos volt, mivel világos képet rajzolt a vállalkozók igényeiről és törekvéseiről. Maguk a vállalkozók vetették fel azt az ötletet, hogy partnerként vonjanak be egy egyetemet is, így alakult ki a jó munkakapcsolat.

A projekt egyik fő eredménye, hogy valamennyi idegenforgalmi vállalkozást sikerült meggyőznie, hogy vegyen részt az együttes munkában és a hálózatépítésben, ahelyett hogy elszigetelten, egyedül dolgozna. E projekt nagymértékben javította a helyi idegenforgalmat, ami a HACS egyik fő stratégiája, és a térség idegenforgalma, valamint a helyi vállalkozások közötti folyamatos együttműködés fényes jövő elé néz.

■ 6. Időtartam

A projekt 2004 áprilisában indult, és 2005 szeptemberében ért véget.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 110 667 EUR, ebből 38 733 EUR az EMOGA-tól, 38 734 EUR állami és 33 200 EUR magánforrásokból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

☎ HACS: Oulujärvi Leader Ry

☎ Kapcsolattartó: Pirjo Oikarinen

☎ Cím: Kalliokatu 4, FI-87100 Kajaani

☎ Tel.: +358 8 616 32 15

☎ Fax: +358 8 616 32 16

☎ E-mail: pirjo.oikarinen@oulujarvileader.com

☎ Weboldal: www.oulujarvileader.com

A helyi projektszervező kapcsolattartási adatai

☎ A szervezet neve: Oului Egyetem – Kajaani Egyetem konzorciuma

☎ Kapcsolattartó: Kimmo Niskanen

☎ Cím: Seminaarinkatu 2, FI-87200 Kajaani

☎ Tel.: +358 4 47 50 07 22

☎ Fax: +358 8 632 48 81

☎ E-mail: kimmo.niskanen@oulujarvi.fi

☎ Weboldal: www.oulujarvi.fi

Az illusztrációkat a Oulujärvi Leader Ry HACS bocsátotta rendelkezésre.

FRANCIAORSZÁG

Vállalkozásalapítási verseny

A projekt háttere

A brenne-i régió természeti parkja a következő két nagyobb földrajzi egységből álló térségben helyezkedik el: a Grande Brenne, amely számtalan (összesen több mint 1200) tóból álló, első osztályú szárazföldi vizes élőhely; és a Creuse völgye délen, amely sokkal inkább hegyes-völgyes, és sűrű erdős tájak jellemzik.

A régió fő gazdasági szektora a mezőgazdaság, ezen belül is főként a juh- és kecsketartás (a brenne-i bárányszerzés és a Pouligny Saint Pierre, amely eredetileg a kecskesajt bejegyzett neve), és a tavakban haltenyésztés.

A HACS stratégiájának fő célja a fiatalokkal való kapcsolatteremtés a régióban. A HACS különösen ösztönzi a fiatal lakástulajdonosokat és munkavállalókat, hogy a körzetben indítsanak vállalkozást, és ott éljenek.

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A **területalapú** megközelítést sikeresen alkalmazták, mivel a projekt egy alacsony népsűrűségű, öregedő népességgel rendelkező régió fő kérdéseivel és problémáival foglalkozik, valamint arra törekszik, hogy megakadályozza, hogy a fiatalok elmenjenek a régióból. Mivel a projekt a vállalkozások létesítését támogatja a fiatalok bevonásán keresztül, ideális megoldást kínált a problémák kezelésére.

A projekt-**partnerséget** közös gyakorlatok köré szervezték, és a park regionális fejlesztési társulása támogatta/működtette. A projekt lehetővé tette egy már meglévő partnerség megerősítését a projekt támogatóknak nyújtott támogatás és tanácsok révén. A szervezetek nagy számban vettek részt a versenyekben, különösen az értékelési szakaszban.

Tények a térségről

👤 **Népesség: 31 075 lakos**

🏡 **Terület: 1 660 km²**

👤 **Népsűrűség: 19 fő/km²**

🏡 **A települések száma: 47**

A projekt számos szempontból **innovatív** volt. A versennyel kapcsolatos egész ötlet új ötleteket generált a vállalkozási lehetőségeknek a térségben történő megteremtését érintően; továbbá oktatási dimenziót épített be a tudatosság erősítésén és a fiataloknak a gazdasági projektek kidolgozásához szükséges módszerek alkalmazásával kapcsolatos képzésén keresztül.

Lehetséges e projekt és a partnerségi munkamódszer **átadása** bármely olyan szervezett terület számára, amely gazdasági fejlesztési stratégiát alkalmaz. A sajátos eszközök alkalmazása révén számos különböző elemet fogott össze (verseny, pénzügyi támogatási eszközök és tanácsadó szolgáltatások) a partnerek között.

A projekt határozott **fenntarthatósági** jellemzőkkel rendelkezik. Vállalkozói megközelítést alkalmaz, amely hatást gyakorol a vállalkozásalapítás dinamizmusára a térségben, így hosszú távú álláslehetőségeket nyújtott a fiatalok számára.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

A brenne-i régió természeti parkjában a társaságok majdnem kizárólag kézműipari és/vagy kereskedelmi KKV-k. Az igazgatók átlagéletkora a térség általánosan öregedő népességét tükrözi; néhány társaság tudott csak új tulajdonosokat találni, és a legtöbb boltnak nehézséget okoz az, hogy személyzetet találjon.

A brenne-i természeti park (PNR) felismerte ezt a problémát, és üzenetet kívánt küldeni, hogy az emberek tudomására hozza, hogy még van lehetőség a vállalkozásalapításra a PNR körzetében, főleg fiatalabb munkavállalók számára. Ez vezetett a Leader+ „Vállalkozásalapítási és vállalkozásátvételi verseny” elnevezésű projektjének beindításához.

A HACS a múltbéli projektekből (versenyek, fiatalokat érintő tanulmányok stb.) ismerte és szerezte meg a technikai információkat. A Leader+-projektet e korábbi tapasztalatok alapján indították el, különböző szakaszokban:

- 2001-ben megfogalmazódott az ötlet, a Leader+-programra vonatkozó kérelmezési dokumentum kidolgozásával kezdődően.
- 2001 és 2003 között nekiláttak a projekt fő vonalakban történő megtervezésének (pénzügyi módszerek, technikai partnerek, versenyötletek).
- 2003-ban aktívan keresték a pénzügyi partnereket, és beindult a projekt.
- 2004-ben sor került a versenyre, amelynek győztesei között díjakat osztottak ki.

■ 2. A fő tevékenységek

A verseny két csoportot célt meg: a 36 év alatti fiatalokat (akiket arra kértek fel, hogy projekteket valósítsanak meg a regionális parkban), és a diákokat (akiket arra kértek fel,

hogy dolgozzanak ki kreatív üzleti ötleteket). A fiatalok első csoportjától azt kérték, hogy úgy működtessenek egy projektet, hogy létrehoznak vagy továbbfejlesztnek egy, a regionális park területén található vállalkozást, míg a fiatalabb diákok heti gyakorlatokba kezdtek üzleti ötleteiknek az üzleti tevékenység meghatározásán és megvalósíthatósági tanulmányok kidolgozásán keresztül történő kialakítására.

A fiatalok és a diákok projektjeit ezután egy választóbizottság elé terjesztették. A kiválasztási kritériumok közé tartozott a pályázók profilja és a projekt közötti összhang, az eredetiség és az innovatív ötletek, a helyi dinamizmushoz való hozzájárulás és a környezet tiszteletben tartása. Mindkét kategóriában több díjat ítéltek oda.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt fő eredményei többek között a következők voltak:

- 30 pályázó az első kategóriában;
- 20 középiskolai diák a második kategóriában;
- 21 társaságot vettek át vagy hoztak létre;
- 38 munkahely jött létre vagy maradt fenn.

Az összetett versenyt megnyerő projekt egy jól kialakított, eredeti és különösen átgondolt pályázat volt, amely egy újrafeldolgozott kartonpapírból készült bútorok tervezésével és gyártásával foglalkozó társaság alapítását tűzte ki célul. E projektben egy jó projekthez szükséges valamennyi előírt elemet figyelembe vettek; azaz az anyagok ellenállóságával foglalkozó tanulmányt, a műszaki megvalósíthatóságot stb. Ezért kapta ez a projekt az első díjat.

■ 4. Problémák/tanulságok

A projekt során tapasztalható volt néhány probléma. Nehézségek merültek fel például a projekt működésének finanszírozásával kapcsolatos terv véglegesítésekor, ami késleltette a projekt elindítását. A Brenne PNR területén található társaságok motiválása és elkötelezettségének kialakítása nagymértékű erőfeszítést igényelt a projekt-szervezők részéről.

A helyi társaságok bevonásához különösen szükség volt arra, hogy a projektet többször bemutassák, mielőtt e társaságok beleegyeztek a részvételbe.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

E megközelítés Leader hozzáadott értéke abban áll, hogy egy meglévő rendszert alkalmaztak egy új, sajátos célcsoportra: a fiatalokra. A brenne-i természeti park és az ADEP (társulás a park gazdasági fejlesztéséért) közötti partnerség nagymértékben hozzájárult a térség gazdasági fejlődéséhez. A tapasztalatok megosztása a regionális nemzeti parkok szövetségének keretében szintén hozzájárult a projekt sikeréhez. Különösen a Livradois-Foréz természeti park által átadott, a versenyek szervezésére vonatkozó tapasztalatok voltak felbecsülhetetlenek e projekt tekintetében.

■ 6. Időtartam

A projektet 2003 szeptembere és 2004 júliusa között valósították meg.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 92 181 EUR, ebből 46 090 EUR az EMOGA-tól, 29 533 EUR állami finanszírozásból és 16 558 EUR magánfinanszírozásból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

🌿 **HACS:** Parc naturel régional de la Brenne

🌿 **Kapcsolattartó:** Jean-Baptiste Massé

🌿 **Cím:** Maison du Parc Hameau du Bouchet, F-36300 Rosnay

🌿 **Tel.:** +33 254 28 12 12

🌿 **Fax:** +33 254 37 56 96

🌿 **E-mail:** jb.masse@parc-naturel-brenne.fr

🌿 **Weboldal:** www.parc-naturel-brenne.fr

Az illusztrációkat a Parc naturel régional de la Brenne HACS bocsátotta rendelkezésre.

FRANCIAORSZÁG

Észak színei

A projekt háttere

A Nord Martinique Leader+-csoport Martinique szigetén alakult meg, amely az Atlanti-óceán és a Karib-tenger között található. A sziget gazdasága a hagyományos mezőgazdasági termelésre támaszkodik, a halászatra és a gyümölcs- (például banán- és ananász-) és zöldségtermesztésre, amely virágzik e trópusi éghajlaton.

A helyiek rendkívül büszkék a sziget szépségére, bájára és történelmi tájaira, amelyek az egész világból vonzzák a látogatókat. 1902-ben kitört a Mount Pelée, és romba döntötte az egykor virágzó fővárost, Saint Pierre-t, valamint számos más várost és falut, és sok ottani lakos meghalt. Azóta a sziget nagymértékben támaszkodik az idegenforgalomra, jóllehet még mindig szükség van további szerkezetátalakításra.

Martinique északi része gyenge gazdasági struktúrával rendelkezik, gazdasága a monokultúrán alapul. Martinique északi része és a sziget többi része egyenlőtlenül fejlődik, és kiegyensúlyozatlanság tapasztalható az atlanti és a karibi parti térségek között is. A sziget behatárolt közlekedési kapcsolatai korlátozzák a lakók mobilitását, és megnehezítik az áru fuvarozást. A sziget szociális rendszere is alulfejlett, és problémák forrását képezi.

A Leader+ stratégiája az, hogy erősítse az idegenforgalmat a látogatóknak szánt strukturált csomagok és kínálatok hangsúlyozásával. Az egyéb célok közé tartozik az életminőség javítása a szigeten, valamint a vállalkozások újbóli bevezetése a városban, hogy új életet adjanak a művészeteknek és a kézművességnek. A HACS új embereket szeretne vonzani a térségbe.

Tények a térségről

 Népesség: 108 470 lakos

 Terület: 548 km²

 Népsűrűség: 198 fő/km²

 A települések száma: 18

Martinique

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt sokféleképpen alkalmazza a Leader-megközelítést:

A **területalapú megközelítés** a projekt rendkívül meghatározó eleme. Ezt úgy alkalmazzák, hogy arra bátorítják a fiatalabb generációt, hogy ismerjék meg a Leader-területük fejlődését, és vegyenek részt benne, legyen szó környezetvédelmi, történelmi, kulturális vagy gazdasági kérdésekről. A térség különösen jól körülhatárolt, mivel a sziget északi részét fedi le, amelyet határozottan jellemez vulkánja, történelmi múltja és a vidéki gazdálkodás jellegzetességei.

Az **alulról építkező megközelítés** egyértelműen bizonyítható, mivel a helyi szereplők és az iskolások állnak a döntéshozatali folyamatok középpontjában, és játszanak aktív szerepet a projekt egészében.

A projekt **partnerségi megközelítést** is alkalmaz, mivel a Nord Martinique HACS-t különböző szervezetek támogatják. Ezek közé tartozik például az Észak-martinique-i Települések Társulása, a Martinique-i Kereskedelmi és Iparkamara, az Észak-martinique-i Idegenforgalmi Hivatal, továbbá egy magánszereplő, az APART s.a.r.l., amely gazdasági és idegenforgalmi hálózatok kialakításán dolgozik a vidéki térségekben.

A projekt partnerei különböző szinteken vettek részt a projektben: a filmkészítéshez szükséges forgatókönyvek kidolgozásában (bevonva a városházákat, vállalkozásokat, családokat, közösségi csoportokat); a finanszírozás tekintetében; a projektből származó eredmények levetítésének és terjesztésének támogatásában. Ezenfelül a tanárok elkötelezettsége és a projektbe történő bevonása szintén jelentős szerepet játszott.

A projekt **innovatív** volt a különböző területről érkező diákok részvétele révén. Az a módszer, ahogyan a különböző településekről érkező gyerekeket mozgósították a globális megközelítés elérése és elképzeléseik megvalósítása érdekében, kiemeli a projekt innovatív jellegét.

Az **integrált** megközelítés alkalmazására úgy került sor, hogy a projekt a szereplők és közösségek különböző körét kapcsolta össze Martinique északi területén, hogy tervezzenek, és helyi erőforrásait közösen osszák el, felismerve ugyanakkor a térség fejlődési problémáit. Ezen együttes munkavégzés és

a film kidolgozása révén több turistát kívánnak a térségbe vonzani.

A **hálózatépítés** a projekt egyik fő eleme; a diákokat a térség különböző szereplőinek mozgósításával vonták be, a szülők érdeklődtek a projekttel kapcsolatos munka és régiójuk iránt. A gyerekek tanultak a kollektív cserékből, és dinamikus hálózatot hoztak létre a közösségben, amely hálózat keretében be kívánják mutatni a térséget.

A projekt működtetése **átadható**, e megközelítést ki lehet terjeszteni az iskolai tevékenységeken túlra, és más típusú partnerektől is támogatást lehet szerezni. E projekt sajátos jellege a helyi szereplők motiváltságától és hajlandóságától, valamint a projektben való részvételüktől függött; szükség lenne e partnerségek létrehozására a társadalmi-gazdasági és kulturális körök között is, hogy hasonlóan sikeres rendszerek jövhessenek létre.

A projektben benne rejlik a potenciális **fenntarthatóság**, mivel az elgondolások szerint e rövidfilmeket több évig is fel lehet használni Észak-Martinique promóciós támogatására. További tartós hatások magukon a helyi közösségeken (gyerekek, szülők stb.) keresztül lesznek láthatóak, mivel ők igazán a térségük részének érzik magukat.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

Az „Észak színei” egy, az Észak-Martinique 11 településén élő iskolásokra irányuló oktatási projekt részeként alakult ki. Az oktatási rendszer egyes elemeinek megerősítésén alapult, mivel felismerték, hogy a gyerekeknek nehézséget okoz a hagyományos oktatási eszközökhöz és az ahhoz a térséghez való kapcsolódás, amelyben élnek. A filmkészítők kiképezték a tanárokat arra, hogy képeket és videofilmeket alkalmazzanak a forgatókönyvírással és történetek megírásával kapcsolatos készségek fejlesztésére.

A projekt csapata támogatni kívánta a térséget, és bevonni az iskolásokat egy tanulási folyamatba, kiaknázva közvetlen környezetüket. Erre számos területen: földrajzi, történelmi, kulturális és gazdasági témákhoz kapcsolódva került sor. A gyerekeket olyan témákkal ismertették meg, mint például az idegenforgalom a térségükben, a környezettel kapcsolatos

meglátások, hogyan jönnek létre az önkormányzatok, valamint a régiójuk történelme és öröksége. A cél az volt, hogy ösztönözzék a gyerekeket, és lehetővé tegyék számukra a térségük bemutatását és településük megismerését a múltjával, jelenével és jövőjével összefüggésben. Az általános célkitűzés arra irányult, hogy több turistát ösztönözzenek Észak-Martinique meglátogatására, azáltal hogy a fiatalabb generációnak a régiójáról alkotott elképzelésére támaszkodnak.

A projektvezető csapatnak már volt tapasztalata projektek működtetésében a Mount Pelée kitörésének centenáriuma alkalmából 2002-ben rendezett eseményt követően. Ezen esemény során forrásokat, például rövidfilmeket hoztak létre, hogy hangsúlyozzák a térség értékeit a résztvevők előtt, és erősítsék a közösségek tudatosságát, valamint hogy felkészítsék őket a jövőbeni tevékenységekre.

Nehézségek merültek fel e múltbéli projektötletek és a Leader+ dinamikus megközelítésének egyeztetése során, mivel az oktatási csapat nem dolgozott ki kezdeményezéseket a térségük idegenforgalmának vagy gazdaságának támogatásra. A Leader+ személyzete jelentős oktatási tevékenységbe kezdett, hogy a projekt sikerét biztosítsa.

■ 2. A fő tevékenységek

A fő tevékenységek két fázisra oszlottak a projekt során.

Elsőként a gyerekeket arra kérték fel, hogy saját helyi vagy regionális környezetüket mutassák be, ami térségük történelmi, építészeti, gazdasági és környezeti szempontból történő ismertetését foglalta magában. Ezt követően arra kérték fel őket, hogy dolgozzanak ki forgatókönyveket, amit ötletbörze követett az osztályban, hogy kialakítsák településük átfogó képét. A gyerekek ezután összegzést készítettek, amelyet televíziós szakembereknek adtak át.

A televíziós szakemberek elemezték a gyerekek kéziratait, és felvételről felvételre elmagyarázták, hogy hogyan fogják elkészíteni a filmet. A gyerekek a filmkészítés során is aktív szerepet játszottak további kutatások lefolytatásával, a helyiekkel készített interjúkkal stb. A munka eredményeként 11, egyenként 1–3 perces rövidfilm készült el.

Másodszor hét rövidfilmet dolgoztak át a hivatásos filmesek és a tanárok által nyújtott oktatási támogatás segítségével. A filmeket széles körben vetítették le egy fiataloknak szánt program keretében; tervbe vették a filmek levetítését a Martinique-ra tartó utasszállító repülőgépeken is. Folyamatban van egy, a projekt egészét bemutató weboldal elkészítése.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt oktatási elemei hasznot hoztak a gyerekek számára. Lehetővé tették a diákoknak, hogy új technológiákhoz férjenek hozzá egy filmfelvevő felszerelés és számítógépes technológiák megtekintése és használata, valamint a film teljes koncepciójának – ideértve a forgatókönyv megírásától a film elkészítéséig tartó folyamat egészét – megértése révén. Lényeges volt, hogy a gyerekek megértsék a csúcstechnológiájú felszerelések használatát, és jártassá váljanak abban, annak érdekében, hogy képzésükben és oktatásukban előrelépés következzen be. A filmeknek a projekt weboldalán keresztül történő levetítése különösen innovatív jelleggel kölcsönöz a projektnek. A tanárok nemcsak a diákok öntudatosságában és az iskolához fűződő kapcsolatában vettek észre előrelépést, hanem képzésükben is. A filmnek a projekt végső eredményeként történő alkalmazása lehetővé tette, hogy egy oktatási tevékenységből valami mulatságosat hozzanak ki; a filmek újabb jelentéstartalmat adtak az oktatásnak, és konkrét eredményt hoztak a jövő generációi tekintetében.

A további eredmények közé tartozik a régiónak a filmek tv-hálózatokon keresztül történő sikeres vetítése révén történő promóciója. A francia RFO-téle hálózat felismerte a projekt eredetiségét, és műholdas hálózatán keresztül helyi szinten vetítette a filmeket az Antillák–Guyana térségében. A filmeket számos hálózat vetítette az iskolai szünetek idején, és az önkormányzatok tagjai (beleértve a gazdasági, társadalmi és politikai szereplőket) aktív tevékenységbe kezdtek, hogy forrásokat biztosítsanak a szükséges kulturális és történelmi ismeretek átadásához.

Martinique más oktatási intézményei megkeresték a projekt vezetőit, hogy a projekt működtetésével kapcsolatos tapasztalataikra támaszkodva hasonló rendszereket hozhassanak létre régiójukban.

■ 4. Problémák/tanulságok

A projekt során nem merült fel nagyobb probléma. Az a mód, ahogyan a helyi szereplők/önkormányzatok és a gyerekek együtt dolgoztak a projekttel kapcsolatos döntéshozatalban, a projekt sikeres eleme volt, és egyúttal összhangot teremtett a helyi közösségek különböző generációi között. Valamennyi megkeresett szereplő teljes körű támogatást nyújtott a projekthez, amely felbecsülhetetlen volt a projekt sikere szempontjából. Ez az együttműködés és támogatás segítséget nyújtott az ismeretek terjesztésében, és megerősítette a helyi öntudatot a térségben.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A projekt lökést adott a térség támogatásának. A Leader-megközelítésben rejlő hozzáadott érték a koordináló projekt-csapat technikai szakértelmében rejlik, amely sikeresen mozgósította a helyi szereplőket e közösségi projekt megvalósításában. Hozzájárult támogatási struktúrák kialakításához, ami helyben indult a térség helyi közösségei és az ott élő gyerekek bevonása révén.

A Leader+ volt a térségben bevezetett első tényleges gazdasági fejlesztési eszköz. Tág területen hozott egyértelmű hasznót a régió számára, és remélhetőleg a filmekből származó reklám támogatáshoz és fenntarthatósághoz vezet a jövőben.

■ 6. Időtartam

A projekt 2004 júniusában indult, és 21 hónapig folytatódott; 2006 márciusában fejeződött be.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 56 944 EUR, ebből 31 434 EUR az EMOGA-tól, 17 580 EUR állami finanszírozásból és 7930 EUR magánfinanszírozásból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

HACS: Nord Martinique

Kapcsolattartók: Dominique Destin, Beatrice Belcou és Eddy Macarie

Cím: 39, lot. de la Marie, F-97225 Le Marigot, Martinique

Tel.: +596 596 53 50 23

Fax: +596 596 53 60 12

E-mail: leaderplus.bb@wanadoo.fr, ccnm.leaderplus@wanadoo.fr

A helyi projektszervező kapcsolattartási adatai

A szervezet neve: Le centre de ressources du Morne Rouge és Gal Nord Martinique

Kapcsolattartó: Eddy Macarie

Cím: Lotissement de la Marie, F-97225 Le Marigot, Martinique

Tel.: +596 596 53 27 01

Fax: +596 596 53 27 10

E-mail: ccnm.leaderplus@wanadoo.fr

Weboldal: www.couleursdunord.com

Az illusztrációkat a Nord Martinique HACS bocsátotta rendelkezésre.

NÉMETORSZÁG

Új médiával kapcsolatos know-how átadása

A projekt háttere

A HACS a Bajor-Alpokban (Voralpenland) található, és kulturális és természeti sokszínűség jellemzi. A térségben erős a kézműipar, ám alig van jelen egyéb iparág, és gyenge a szolgáltatási szektor. A fiatalok és idősek számára nincs elegendő munkalehetőség.

A HACS fejlesztési stratégiája a régió azáltal történő megerősítésére irányul, hogy az endogén erőforrásokat jobban kiaknázzák, és jobb lehetőségeket biztosítanak a lakosság számára. A területi és transznacionális együttműködési projekt középpontjában a lakosság készségeinek és szakértelmének javítása áll, valamint a technológia használatára való ösztönzés.

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A **hálózatépítés és az együttműködés** fontos elemei e projektnek. Tizenegy település kezdeményezte közös internetes információs platform létrehozását. A projekt erősítette a kohéziót a korábban szétforgácsolt helyi idegenforgalmi szektorban és a közigazgatási szolgáltatásokban. A gyerekek mind régióközi, mind nemzetközi szinten közreműködtek. Erősítették a gyerekek tudatosságát a 11 település erősségeivel és gyengeségeivel kapcsolatban.

A projekt **területalapú** megközelítésre épül. Célja egy helyi probléma (a térség közös weboldalának és promóciós tevékenységének hiánya) megoldása modern információs technológia (nyílt forráskódú szoftver) alkalmazásával. A modern IT alkalmazása különösen vonzotta az iskolásokat a projekthez. A projekt javította a helybeliek készségeit és szakértelmét, valamint az életminőséget a régióban,

Tények a térségről

Népesség: 19 400 lakos

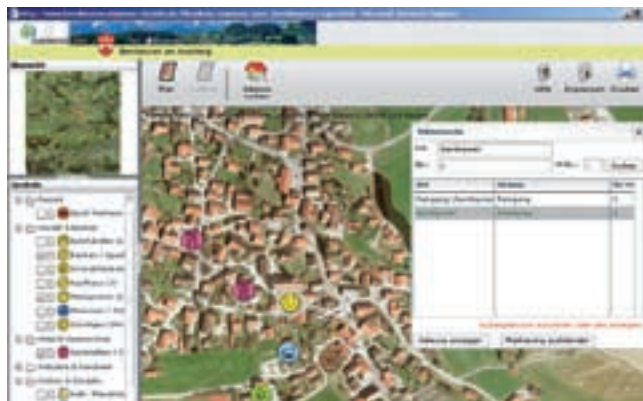
Terület: 250 km²

Népsűrűség: 77 fő/km²

A települések száma: 11

az ott lakó felnőtteknek a közös webhely tartalmának felhasználásával és kezelésével kapcsolatos képzése révén (a lakosoknak megtanították a közös webhely tartalmának szerkesztését, az iskolásoknak az „iskolai hálózat” (school-net) tartalmának szerkesztését, és a nőknek az internetet információforrásként való felhasználását).

A projekt **partnerségi megközelítést** is követ. A HACS támogatta a projekt végrehajtását, és koordinálta a közigazgatási szervekkel folytatott együttműködést. Aktívan kommunikálta a projekt céljait és eredményeit a regionális médiában. A projektben részt vevő tanároknak nyilvánosan köszönetet mondtak, és díjazták őket.

A projekt továbbá **integrált megközelítést** is követ a regionális gazdasági és szociális szektorok korábban kapcsolatban nem álló különböző ágazatainak összekapcsolásával:

- oktatás az állami iskolákban,
- internetszolgáltatók,
- új médiaalkalmazások (nyílt forráskódú szoftver),
- a települések marketinggel kapcsolatos erőfeszítései,
- természeti/történelmi endogén erőforrások.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

E projekt célja, hogy Auerbergland 11 települése számára közös internetalapú webhelyet hozzon létre a tartalomkezelés és közös promóciós megközelítés ugyanazon rendszerét alkalmazva. E projektet megelőzően Auerbergland minden egyes települése különbözőképpen közelítette meg a róla szóló információ internetes szolgáltatását. Amennyiben rendelkeztek weboldallal, annak különböző dolgok álltak a középpontjában, és változó szolgáltatásokat kínáltak különböző célcsoportoknak. A déli települések többnyire idegenforgalmi információkat nyújtott, a központi települések mind a turistákat, mind a helyieket tájékoztatták, az északi településeknek pedig egyáltalán nem volt weblapjuk. Egy külső szolgáltatót alkalmaztak, hogy technikai segítséget nyújtson

a weboldal létrehozásához, és a helyi közösség szolgáltatta az információt a tartalom kialakításához. Egy nyílt forráskódú szoftvert alkalmaztak a közös internetes platform kialakításához, ahol a helyi közösségek szabványosított formában jelennek meg.

A projekt céljai között szerepelt az is, hogy támogassa a fiatalokat a régióban, és ebből a célból transznacionális iskolai projektet kezdeményeztek. 2003 óta nem hivatalos kapcsolat állt fenn a német Auerbergland HACS és a svájci „Persönlichkeit Werdenberg” Regio+-csoport között. A két régió ugyanazon fejlesztési célokat tűzte ki, ideértve az életminőség javítását, valamint a természeti és kulturális fejlődés támogatását. Az első találkozó során Svájcban az „iskolások vidékfejlesztésbe történő bevonásával” kapcsolatos ötlet intenzív megvitatására került sor, amely a projekt első szakaszát jelentette. Tanulmányozták a két régió erősségeit és gyengeségeit, és a gyerekeknek a vidékfejlesztés (beleértve a kulturális, történelmi és társadalmi-gazdasági fejlődést) horizontális kérdéseibe történő bevonásával kapcsolatos ötletet is megvizsgálták.

■ 2. A fő tevékenységek

A projekt fő tevékenységei a következőket foglalják magukban:

- közös adatbázis létrehozása Auerbergland számára egy nyílt forráskódú szoftver alkalmazásával,
- egy „School-net Auerbergland” elnevezésű közös adatbázis létrehozása,
- a helyi gyerekek bevonása a „School-net Auerbergland” használatába,
- az információs és kommunikációs technológiákról (IKT) szóló képzés.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt által véghezvitt teljesítmények többek között a következők voltak:

- (Nyílt forráskódú szoftveren alapuló) közös internetes platform, amelyet 11 település telepített föl, és amely adminisztratív információt nyújt a lakosok és idegenforgalmi információt a látogatók számára (egy vagy két adminisztrátor felelős az alközösségi oldalak tartalmának naprakészé tételéért, és további mintegy 150 ember működik közre a weboldal különböző szakaszaiban).
- 1 iskola kapcsolódik a kibertérben egy médiaoktató felügyelete alatt. Minden iskola bemutatkozott a többinek az osztott webhelyen keresztül.
- A svájci Regio+-csoport és a HACS közötti együttműködés az internetalapú „iskolai hálózat” (school-net) létrejöttéhez (1. modul) és a diákok közötti cserelátogatáshoz vezetett (Schüleraustausch, 2. modul). A 3. modul várhatóan kiterjeszti az 1. és a 2. modul tevékenységeit a két együttműködő partner határain túlra.
- A 6–11 éves diákok, valamint önkéntes szerkesztők és érdekeltek nyílt forráskódú szoftver használatával kapcsolatos képzése.
- Képzés biztosítása az IKT alkalmazásának (beleértve az IT-alapú marketinget és az IT-alapú értékesítést/áruforgalmazást is) tárgyában széles körű célcsoportok – köztük a KKV-kben dolgozó nők – számára.

A projekt eredményei többek között a következők voltak:

- Auerbergland közös adatbázisa, amely valamennyi olyan információt magában foglal, amely megtalálható a 11 egyéni weboldalon.
- Az iskolások (többnyire a társadalmi szempontból hátrányos helyzetűek) korán tapasztalatot szerezhetnek a nemzetközi együttműködésről az interneten keresztül, valamint egy másik országba történő utazás révén. Ez javítja a gyerekek önbecsülését, és erősíti az általános regionális identitást.
- Létrejött egy új hálózat a lakosok és a meglévő oktatási létesítmények között.

■ 4. Problémák/tanulságok

Mindkét partner identitásának összekapcsolása és biztosítása:

- a tanárok motiválására, hogy új technológiákat alkalmazzanak;
- a projekt integrálására az iskolai tantervbe (tekintettel az alkalmazott tanítási módszerre és a megtanítandó tartalomra).

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A Leader+ legfőbb hozzáadott értéke, hogy egy közös stratégiát hoz létre. Ebben a projektben 11 település alakított ki stratégiát egy modern IT-szoftver alkalmazásának módjára vonatkozóan, annak érdekében, hogy megoldják az információhoz és az új információs technológiához való hozzáféréssel kapcsolatos problémákat.

■ 6. Időtartam

A projekt időtartama megközelítőleg egy év és tíz hónap volt. 2005. február 15-én indult, és 2006. december 31-én ért véget.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltsége 115 114 EUR, ebből 57 557 EUR az EMOGA-tól és 57 557 EUR állami finanszírozásból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

🇩🇪 HACS: Auerbergland

🇩🇪 Kapcsolattartó: Reinhard Walk

🇩🇪 Cím: Hauptstrasse 10, D-87672 Rosshaupten

🇩🇪 Tel.: +49 83 679 13 90 24

🇩🇪 Fax: +49 83 679 13 90 25

🇩🇪 E-mail: koordination.walk@t-online.de

🇩🇪 Weboldal: www.auerbergland.de

Az illusztrációkat az Auerbergland HACS bocsátotta rendelkezésre.

NÉMETORSZÁG

Pedagógiai együttműködés és a szabadidős tevékenységek választékának bővítése

mint a vidéki térségekben a regionális tudatosság kialakítása és fenntartása céljából végrehajtott megelőző fellépés és minőségirányítás eszköze

A projekt háttere

A Fehnegebiet HACS Alsó-Szászország (Niedersachsen) Németország egy viszonylag elszigetelt, északnyugati részén található. Meghatározó természeti jellemzői a nagy kiterjedésű síkságok és mocsarak, valamint a számos folyó. Ennek következtében a terület igen népszerű a kerékpárosok körében, és egy idegenforgalmi rés piacot alkot a kerékpározás, a séták és a vízitúrák tekintetében. Az ipart illetően a régió jelentős adottságokkal rendelkezik, az alacsony árú építési földterületek és a fiatal munkaerő révén. A munkanélküliség azonban a nemrégiben végbement előrelépés ellenére is magas, és a régió kedvezőtlen földrajzi elhelyezkedése következtében nehezen közelíthető meg, különösen tömegközlekedési eszközökkel, így a lakosság mobilitása és a látogatók általi elérhetőség korlátozott.

A HACS fejlesztési stratégiájának célja a hagyomány, valamint a korszerűség és innováció összekapcsolása. Központjában a hagyományos ismeretek és az új know-how, a fiatalok és az öregek, a nők és a férfiak, a térség múltja és lehetséges jövője közötti kölcsönhatások állnak. 2006 végéig a következők voltak a célkitűzései: a mocsárvidék identitásának és kultúrájának megőrzése és támogatása; a tipikus mocsárvidéki települések és táj megőrzése és továbbfejlesztése; a mocsárvidéki térség promóciója az idegenforgalom és szabadidő tekintetében; új munkahelyek teremtése; továbbá a képzés és az egész életen át tartó tanulás ösztönzése.

Tények a térségről

- 👤 **Népesség: 113 826 lakos**
- 🌍 **Terület: 905 km²**
- 👤 **Népsűrűség: 125 fő/km²**
- 🏠 **A települések száma: 10**

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

E projekt szigorúan alkalmazza a **területalapú megközelítést**, mivel az alapjául szolgáló cél annak ösztönzése, hogy a fiatalok azonosuljanak a származási

területükkel. A végső cél az Ostrhauderfehn – egy kulturálisan, a természet szempontjából és történelmileg egyaránt egyedülálló hellyel – fenntartott kapcsolatokon alapuló erőteljesebb és stabilabb regionális identitás megteremtése a térség fiatalságának körében. A rendszeres munkacsoportok célja az ostrhauderfehni régió történelmi és természeti erőforrásainak életre keltése és tevékenységi napok szervezése, ahol a fiatalság a közeli természeti és kulturális örökségi területekre irányuló, sportorientált kalandtúrákban vehet részt (idetartoznak pl. a „mocsári kölykök” és a „tündérerdő” napok rendezvényei).

Az az ötlet, hogy összekapcsolják az elszigetelt pedagógiai kezdeményezéseket annak érdekében, hogy azok közös oktatási stratégiát alkossanak, a közösségen belülről származott, így azt jogosan lehet **alulról építkezőként** bemutatni. Továbbá az önkéntes munkaként megjelenő helyi kapacitáson keresztül alakult ki a közös stratégia.

E projekt változatos és szoros **partnerségen** alapul, és azt a külső kapcsolattartó pontként eljáró helyi akciócsoport nagymértékben támogatja. A projektben részt vevő partnerek a következők: egy színművészeti iskola, két vallási közösség, három sportklub, hét iskola, egy felnőttoktatási intézet és négy óvoda. Létezik egy irányítócsoporthoz is, amely a következőkből áll: Leer város rendőrsége, egy iskolapszichológus, az Oldenburgi Egyetem, drogtanácsadó intézmények, nevelési tanácsadók és az önkormányzat keretében működő szociális és egészségügyi szolgáltatások osztálya. Megjegyzendő még, hogy a partnerség és az irányítócsoporthoz tagjainak időbeli ráfordítását nem a projekt költségvetéséből finanszírozzák.

A projekt **innovatív jellege** abban rejlik, hogy középpontjában az azonos célcsoportot, nevezetesen a térség fiatalságát megszólító, ez idáig egymástól függetlenül működő intézmények közötti párbeszéd kialakítása áll, amelynek révén új munkamódszerek vezethetők be az oktatásban egy közös cél érdekében. Ez egyúttal integrált tevékenység is, mivel az iskoláktól a vallási közösségektől és a rendőrségtől különböző szereplők működtek együtt, különösen az „együttműködés a megelőzés érdekében” elnevezésű kezdeményezésben.

Jóllehet egyetlen hivatalos együttműködési projektet sem ítélték megfelelőnek a kezdeményezés tekintetében, létrejött egy **nem hivatalos együttműködés** egy brazil közösségfejlesztési szervezettel; ezen együttműködés keretében többek között brazil oktatók látogattak el a projekt „világkérdésére”.

Létrejött egy **intelligens irányítási struktúra**, amely révén az önkormányzat végzi a projekt adminisztrációját, így felszabadulnak az önkéntesek, és teljes mértékben a koordinációra tudnak összpontosítani. A költségvetés

az „animátorok”/oktatók/előadók és más külső szakértők költségét finanszírozza; ez az összeg az önkormányzat számára általában nem áll rendelkezésre, ami kiemeli a Leadernek a térségben játszott kulcsszerepét.

E projekt egyik fő erőssége annak **átadhatósága**, mivel bármely közösség megpróbálhat kapcsolatot teremteni a térség fiatalságának oktatásáért felelősökkel, és közös stratégiát kialakítani. A tevékenységek nagy része azonban nem fenntartható, mivel a helyi közösség nem engedheti meg magának, hogy a pénzeszközök kimerülését követően a külső szakértőket finanszírozza, jóllehet néhány tevékenység és maga a hálózat fennmaradhat.

A projekt bemutatása

■ 1. A kísérleti projekt rövid története

Aggodalmat keltettek a közösségben azon statisztikák, amelyek szerint a gyerekek 20%-a tekinthető veszélyeztetettnek fiatallá serdülése során, ami lehetséges társadalmi problémákhoz, többek között bűnözéshez vezethet. A régióban található több oktatási intézmény elhatározta, hogy együttesen elemzik a fiatalok helyzetét a térségben. Ennek eredményeként együttműködési tervet dolgoztak ki az intézményi határokon átlépve, hogy javítsák a fiatalok pedagógiai támogatását, és ápolják a származási régiójukkal fennálló társadalmi kötődést, ami csökkentené a „vesélyeztetettek” számát. A végső cél az volt, hogy a fiatalok számára nagyobb állandóságot teremtsenek, és a kulturálisan, természettanilag és történelmileg egyedülálló ostrhauderfehni régióval fennálló kötelezettségekre épülő erősebb regionális identitást alakítsanak ki. Ezt a regionális megalapozottságú önbecsülésen keresztül lehet elérni, amely elhiti a fiatalokkal, hogy Ostrhauderfehn olyan „hely, ahol érdemes élni”, és megalapozza jövőbe vetett bizalmukat. Ezt az „együttműködés a megelőzés érdekében” elnevezésű kezdeményezést a régió oktatási intézményei javasolták, amelyek együtt kérelmezték a Leader+-finanszírozást.

■ 2. A fő tevékenységek

E Leader+-projekthez négy fő, egymással összefüggő tevékenység kapcsolódik:

- innovatív hálózat létrehozása a régió fiatalokra irányuló, ágazatközi oktatási létesítményei között (beleértve a következőket: iskolák, vallási közösségek, óvodák, sportklubok és a rendőrség);
- szabadidős tevékenységek különböző életkorú különböző

célcsoportok számára (pl. tematikus tevékenységi napok, munkacsoportok);

- támogatási struktúra (tanácsadás) a társadalmi problémák által veszélyeztetett fiatalság számára;
- naprakész pedagógiai képzés az oktatási feladatot ellátó felnőttek számára.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt a következő konkrét teljesítményeket vitte véghez:

- az Ostrhauderfehn valamennyi oktatási létesítménye közötti jobb kommunikáció;
- a fiatalok képzése, hogy a szokásos oktatási tanterven kívüli erősségeket és képességeket fejlesszenek ki, mint például a művészetek és a sport felfedezése;
- a fiatalság oktatásáért felelős személyek célzott képzése;
- tevékenységi napok.

Az eddig elért eredmények a következők voltak:

- 40–50 munkacsoportból álló támogatási struktúra a fiatalok és az oktatásért felelős felnőttek számára;
- pedagógiai képzés az oktatási intézmények alkalmazottai számára;
- weboldal a fiatalok számára;
- tanácsadó szolgálat a veszélyeztetett gyerekek számára.

A helyi oktatási intézmények kétéves aktív együttműködését követően a rendőrség figyelte arra, hogy a fiatalok (10–16 évesek) kevesebb bűncselekményt követnek el, mint a Leader+ indulása előtt. Jóllehet nehéz mérni a projektnek a bűncselekmények csökkenéséhez való tényleges hozzájárulását, nagyon valószínűnek tűnik, hogy az oktatási hálózat erőfeszítései szerepet játszottak ebben, mivel a fiatalok is beléptek ebbe az együttműködési hálózatba, és kevésbé elszigeteltté váltak.

■ 4. Problémák/tanulságok

A korlátozott költségvetés csak az oktatók/animátorok/gyakorlatvezetők költségét fedezte, de nem lehetett szakembereket alkalmazni, hogy koordinálják a projektet. Ami eleinte akadállyal tűnt, az önkéntes munka révén megoldódott, ami még inkább részvételi típusúvá és alulról építkezővé tette a projektet. A külső finanszírozásra támaszkodó tevékenységek némelyike tekintetében azonban felmerül a fenn nem tarthatóság problémája.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

E Leader+-projekt lehetővé tette, hogy a közösség összegyűljön, és átgondolja a földrajzi határain belüli, a fiatalság-

gal kapcsolatos politikákat. Ez tanulási folyamat volt, amely révén a fiataloknak szánt szórakoztató tevékenységek hatékony tanácsadássá váltak a veszélyeztetettek számára, ami hozzájárult a társadalmi problémák, többek között a bűnözés csökkenéséhez. A fiatalok és az oktatásukért felelős személyek pedagógiai támogatáson keresztül történő megszólítása hatékony receptnek bizonyult, és igazán növelte a közösség értékét.

■ 6. Időtartam

A projekt 2003 elején indult, és három év múlva, 2006 decemberében ért véget.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 188 040 EUR volt, ebből 91 047 EUR az EMOGA-tól, 96 993 EUR állami finanszírozásból származott.

A HACS kapcsolattartási adatai

📍 HACS: LAG Fehngebiet

👤 Kapcsolattartó: Andrea Collmann

📍 Cím: Friesenstrasse 34/36, D-26789 Leer

☎ Tel.: +49 491 926 17 01

☎ Fax: +49 491 926 18 88

✉ E-mail: kontakt@leaderplus-fehngebiet.de

🌐 Weboldal: www.leaderplus-fehngebiet.de

Az illusztrációkat a Fehngebiet HACS bocsátotta rendelkezésre.

GÖRÖGORSZÁG

Mézfeldolgozó és -standardizáló egység

A projekt háttere

Lérosz a Törökország partjainál, a görög anyaországtól délkeletre fekvő Dodekanézosz-szigetecsoporthoz tartozó 12 főbb szigetének egyike. A szigetecsoporthoz északnyugati részén található, Patmosz és Kalimnosz szigete között. Több domb és alacsonyabb hegy húzódik rajta, és Európa egyik leggazdagabb virágválasztékával rendelkezik. Éghajlata enyhe és kellemes, nagyobb ingadozások nélkül; tájképe változatos; tiszta vizekkel, pompás strandokkal, széles öblökkel és vonzó fővárossal büszkélkedhet.

Jóllehet a halászati ágazat viszonylag fejlett, a sziget földrajzi viszonyai és a jelentős vízforrások hiánya korlátozzák a mezőgazdasági fejlődést, különösen a nyári hónapokban. A mentális betegségekre szakosodott kórház fontos munkáltató a térségben, noha mostanában csökkent a betegek száma.

Tények a térségről

👤 **Népesség: 97 520 lakos**

👤 **Terület: 2 511 km²**

👤 **Népsűrűség: 39 fő/km²**

👤 **A települések száma: 23**

Mivel Lérosz otthont ad egy, a legnehezebben kezelhető pszichiátriai esetekkel foglalkozó elmeorvosintézetnek, a szellemi fogyatékkal élő gyerekek elmeorvosintézetének és egy katonai bázisnak, nem tekinthető a görög szigetek archetípusának, jóllehet nemrég a török partok és más dodekanéz szigetek felé irányuló vitorlástúrák kiindulópontjává vált.

A területi együttműködési projekt középpontjában a helyi termékek (azaz a méz) értékének növelése és a sziget endogén erőforrásainak kiaknázása áll. A projekt munkahelyet és jövedelmet próbál biztosítani a helybeliek egy kirekesztett csoportjának, az esélyegyenlőségre épít, és fokozza a társadalmi kohéziót a helyi lakosok (akik közül sokan a kórházban dolgoznak) és a pszichiátriai betegek közötti kapcsolatok megteremtésével.

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt **területalapú megközelítést** követ, mivel a kezdeményezés az endogén erőforrásokra épít. A térség profilját hangsúlyozza a helyi termelők támogatása, a termékek minőségének és marketingjének javítása, valamint a helyi humán erőforrások kiaknázása révén. A kezdeményezés munkahelyet teremtett a pszichoszociális nehézségekkel küzdő emberek számára.

Ezt az **alulról építkező** projektet Lérosz méztermelői kezdeményezték. Növelniük kellett nyersanyaguk értékét a feldolgozáson, minőség-ellenőrzésen és marketingen keresztül, de sem idejük, sem lehetőségeik nem voltak erre. Megkeresték a Koi.S.P.E. szervezetet, amely felvásárolja a mézüket, és vállalja a feldolgozást és a minősítést.

A projekt határozott **partnerségi megközelítést** is követ. Az Ando HACS lényeges szerepet játszott a projekt kialakításában; segítséget nyújtott a Koi.S.P.E. (a projekt szponzora) számára az ötletek kidolgozásában, egy, a termelt méz jellemzőinek értékelésére szakosodott társaság felkutatásában, és annak kitalálásában, hogy a termelők hogyan szerezhetnék meg a minősítést. A Koi.S.P.E. tagjai keveset tudtak a termék-minőség kérdéséről és a szigeten kívüli forgalmazás lehetőségeiről.

A kezdeményezésnek **innovatív módon** sikerült javítania a helyi elmeorvosintézet működését. A projekt sikeresen kombinálta a helyi termékek fejlesztését a pszichiátriai betegeknek nyújtott támogatással, ami egyedülálló megközelítés volt.

A projektet továbbá határozott **hálózatépítési és együttműködési megközelítés** jellemzi, mivel a szereplők széles köre (azaz helyi méztermelők, az állami elmeorvosintézet és a pszichiátriai betegek) között teremt kapcsolatot, valamennyiük javára. Ez erősítette a hálózatépítési tevékenységet Lérosz szigetén, különösen a méztermelők között. Ugyanakkor erőfeszítések történtek a szigeten kívüli megfelelő érdekeltek közötti kapcsolat megteremtésére annak érdekében, hogy bevezessék a minőségtanúsítást, és javítsák a piaca jutást.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

A projekt új utat jelent a pszichoszociális betegséggel élők társadalmi integrációja szempontjából, és egyszerre szolgál terápiás, valamint üzleti célokat.

1958-ban a görög kormány létrehozta a Léroszi Állami Elmeorvosintézetet. A kórház az európai kórházakhoz képest elmaradott volt egészen az 1990-es reformjáig, amelynek célja a pszichiátriai szolgáltatások javítása volt. A reform azonban a pszichiátriai betegek számának csökkenéséhez vezetett.

1999-ben a görög kormány a lelki egészségvédelem általános reformprogramjának részeként jogi keretet alkotott a szociális szervezetek támogatására.

A pszichiátriai betegek számának csökkenése a Léroszi Állami Elmegyógyintézetben, majd a foglalkoztatottság azt követő csökkenése Léroszon, valamint a pszichiátriai betegek felgyógyulását szolgáló módszerek iránti óhaj a Koi.S.P.E. szövetkezet megalakításához vezetett 2002-ben. Az alapítók között voltak a kórház alkalmazottai (foglalkozási és munkaterapeuták), akik a terápiát a betegek felgyógyulásuk esetén fennálló igényeinek megfelelően kívánták bővíteni. A Koi.S.P.E. a terápiás tevékenységeket a mezőgazdaságban és a vendéglátóiparban kezdte, és felvette a kapcsolatot a léroszi méztermelők szövetségével. A sziget bőséges mennyiségű, elsőrendű minőségű kakukkfűmazzal rendelkezik, de a helyi termelők nem tudták megszervezni és megfizetni a termék standardizálását, csomagolását és forgalmazását. A szociális szövetkezet és a méztermelők szövetsége mézfeldolgozó egységet hozott létre. A méztermelők mézzel látják el a szövetkezetet meghatározott ár ellenében, a Koi.S.P.E. pedig feldobja azt az európai higiéniai szabványoknak (HACCP) megfelelően, és a piacra viszi.

A tagok lehetnek pszichoszociális betegséggel élő személyek, a lelki egészségvédelmi ágazat alkalmazottai és más természetes személyek vagy szervezetek. Egyensúlyt kell teremteni az üzleti stratégia és a társadalmi célok között annak érdekében, hogy biztosított legyen az új vállalkozás jövőbeni növekedése és életképessége. 450 tagjával és 40 alkalmazottjával a szövetkezet szilárd alappal rendelkezik tevékenységei bővítéséhez.

■ 2. A fő tevékenységek

A mézfeldolgozó és -standardizáló egységet a Koi.S.P.E. szociális szövetkezet hozta létre a pszichoszociális betegséggel élő személyek számára Lérosz szigetén, Görögországban. A projekt fő tevékenységei a következők voltak:

- munkahelyteremtés és a pszichoszociális betegséggel élő személyek társadalmi és munkahelyi rehabilitációja;
- a Koi.S.P.E. és céljainak támogatása;
- törekvés a szervezet által folytatott tevékenységek gazdasági életképességének biztosítására;
- a helyi gazdaság megerősítésének segítése;
- a szociális tevékenységek támogatása a dodekanéz szigeteken;
- Lérosz helyi termékeinek promóciója.

Az egység fő célja az, hogy minőségi előírásokat állapítsanak meg a Lérosz szigeti termelők által beszállított méz tekintetében, és a mézet a helyi piacon, illetve más piacokon forgalmazzák.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt eredményei többek között a következők voltak:

- öt munkahely létesült: 2004 óta két pszichoszociális betegséggel élő személyt és a lelki egészségvédelmi szektor három alkalmazottját foglalkoztatták, megközelítőleg évente négy-hat hónapon át;
- a Koi.S.P.E. és más szociális partnerségek támogatása;
- a helyi méztermelők és az egész helyi gazdaság támogatásban részesült, és új tevékenységekbe fogtak: két új fiatal gazdálkodó kezdte már meg a méztermelést;
- új foglalkozást teremtettek a pszichoszociális betegséggel élők számára;
- a méz minőségének javulása és garantálása (HACCP-minősítés);
- a projektet nemzeti díjra terjesztették elő;
- javult a helyi gazdaság versenyképessége;
- az egyenlőtlenségek csökkentek egy hátrányos helyzetű csoport számára biztosított minőségi foglalkoztatottság révén.

■ 4. Problémák/tanulságok

Problémák:

Kezdetben nehézségek merültek fel a helyi támogatásnak a szövetkezet számára történő megszerzésében, mivel azt a helyi politikát akkoriban irányító konzervatívok „szocialista” kezdeményezésnek látták. Csak a jogi kötelezettségeik keretében jártak el, és nem biztosították a teljes szükséges támogatást.

Ezenfelül a szövetkezet alapítói foglalkozási- és munkaterapeuták voltak, nem vállalkozók. Először új vállalkozási képességeket kellett elsajátítaniuk, és támogatásra volt szükségük, hogy megismerjék a szabályokat, a prioritásokat és a minőségi előírásokat. Kihívásnak bizonyult a terápiás igények és az üzleti kereslet összehangolása is. Ugyanakkor a Léroszon kívüli piacok felfedezése szintén kihívást jelentett, részben a sziget földrajzi elszigeteltsége, részben a marketinggel kapcsolatos ismeretek hiánya miatt.

Tanulságok:

Ismeretlen területen folytatott tevékenység megkezdésekor fontos szakértői segítséget kérni, például speciális segítséget a HACs-tól a minőségi előírások és a marketinggel kapcsolatos tanácsok tekintetében.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A Leader+ a Koi.S.P.E. szövetkezet szociális és üzleti céljaival összhangban álló keretet biztosított a fejlesztéshez és támogatáshoz, méghozzá olyan időszakban, amikor ugyanezt a támogatást nehéz volt megszerezni más helyi intézményektől. A HACs segítséget nyújtott a kapcsolatok kiépítésében, és biztosította a szükséges szakértelmet, amely nélkül a projekt nem valósult volna meg. A Leader+-finanszírozásnak a Koi.S.P.E. által a mézfeldolgozás területén folytatott és egyéb kapcsolódó tevékenységek szintjének emelésére történő felhasználása megerősítette a helyi szervezetet, valamint fejlesztette annak irányítási szakértelmét és azt a képességét, hogy a helyben található erőforrásokra összpontosítson, és azokat aknázza ki.

■ 6. Időtartam

A projekt időtartama egy év és nyolc hónap volt. 2004 májusában indult, és 2005 decemberéig tartott.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 45 730 EUR volt, ebből 22 850 EUR-t az EMOGA nyújtott, 6885 EUR állami finanszírozásból és 15 995 EUR magánfinanszírozásból származott.

A HACs kapcsolattartási adatai

☎ HACs: Ando LAG

☎ Kapcsolattartók: Stelios Koutris,
Konstantinos Zifos

☎ Az együttműködési projektekkel foglalkozó
kapcsolattartó: Paraskevas Kakas

☎ Cím: 72, 28th Oktovriou St, GR-85100
Rhodos

☎ Tel.: +30 22 41 07 53 23

☎ Fax: +30 22 41 07 53 24

☎ E-mail: ando@ando.gr vagy
leaderplus@ando.gr

☎ Weboldal: www.ando.gr

A helyi projektszervező kapcsolattartási adatai

☎ A szervezet neve: A Dodekanéz Szigetek
Lelki Egészségvédelmi Szektorának
Szociális Szövetkezete (Koi.S.P.E.)

☎ Kapcsolattartók: Mr. Andreas Georgiou, Mrs.
Carolina Vaes Lepida

☎ Cím: GR-85400 Leros

☎ Tel.: +30 22 47 02 80 16

☎ Fax: +30 22 47 02 80 15

☎ E-mail: edl2000@otenet.gr

☎ Weboldal: www.koispe.gr

Az illusztrációkat az Ando HACs és a Dodekanéz Szigetek Lelki Egészségvédelmi Szektorának Szociális Szövetkezete (Koi.S.P.E.) bocsátotta rendelkezésre.

ÍRORSZÁG

Schola transznacionális projekt

A projekt háttere

E vidéki régió, amelynek neve a régi Duhallow báróságból származik, Corktól északnyugatra és Kerrytól keletre helyezkedik el. Lakossága a találékonyságáról híres. A hagyományosan kis tejipari gazdaságokra épülő térségben a Leader a mikrovállalkozásokra történő osztódásnak és a helyi kultúra és örökség megünneplésének hajtóereje volt.

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt **területalapú megközelítést** követ. A projektben részt vevő iskolák olyan távoli vidéki térségekben találhatók, amelyek hasonló társadalmi-gazdasági és demográfiai jellemzőkkel rendelkeznek. Szükségeik hasonlóak, és közös elképzelésekkel rendelkeznek a közösségük számára megfelelő intézkedések típusait illetően. Az iskolák vonzáskörzetei majdnem ugyanakkora kiterjedésűek. Ráadásul az iskolák mindegyike a HACs vonzáskörzetének marginálisabb részén található. A Spanyolország belső és felföldi részén található CIDER Prepirineónak és INTEGRAL-nak küzdenie kell a területén az elnéptelenedés és a szolgáltatások leépítése ellen. Ez a közös tapasztalat, továbbá a helyi erőforrásoknak és társadalmi tőkének a Leader vezetésével történő kiaknázását illetően jelentkező hasonlóságok, valamint a Schola kísérleti projektből levont tanulságok közös alapot adtak a HACs-k számára, amelyről kiindulva továbbvihették a Schola-projektet, és együttműködhetnek más területeken.

A projekt tevékenységeit nagymértékben az **alulról építkező** közösségfejlesztési **megközelítés** irányítja. Ez azt jelenti, hogy nagy hangsúlyt kap a valódi részvétel. Valamennyi HACs kötelezettséget vállalt arra, hogy segíti a diákokat, szülőket, tanárokat, a közösségi képviselőket a részvételben, hogy maximalizálni lehessen a projekt hatásait. A szülők és a tágabb vidéki közösség a projekt valamennyi szempontjában érintve vannak, beleértve a szakmai megbeszélések látogatását, a

Tények a térségről

👤 **Népesség: 30 000 lakos**

👤 **Terület: 1 800 km²**

👤 **Népsűrűség: 17 fő/km²**

👤 **A települések száma: 4**

képzésekben való részvételt, az iskolapolitikák kidolgozását, az interterritoriális és transznacionális cseréket, a tervezést és az értékelést. Az önkéntesek is fontos szerepet játszanak a projektben (eddig 93 önkéntes vesz részt benne).

A projekt a helyi szereplők – iskolák, tanárok, önkéntesek, diákok és szülők – széles körének **partnersége** révén valósul meg. A HACs-k által elősegített interterritoriális együtt-

működés lehetővé tette öt iskola számára, hogy létrehozzák saját hálózatukat vagy csoportjukat. Ez lehetővé teszi az iskolaigazgatók számára, hogy információt, ötleteket cseréljenek, és konzultáljanak egymással az oktatási és irányítási kérdésekről. Ezenfelül a csoportos tevékenységek kapcsolatot teremtenek a szülők között is. Erősítik a szülői szövetségek szerepét az iskola- és közösségfejlesztésben, és fokozzák a polgárok részvételét.

nyújt számukra az elért haladással és a tanulságokkal kapcsolatban. Ez az ülés fórumot is teremt a más iskolákkal folytatott megbeszélések számára. Az iskolák a konkrét tapasztalatok terjesztésére olyan fórumokat használnak, mint például a pedagógusszervezetek.

A Schola-projekt számos szempontja **átadható** más HACs-térségek számára. A csoportképzés koncepciója a vidéki iskolák és közösségek számára az elszigeteltség és a hátrányok leküzdésének eszköztárát kínálja. Sőt a csoportképzési koncepciót más területeken is alkalmazni lehet, például a gazdálkodás és a KKV-ek esetében, valamint a közösségi csoportok között is. Az oktatásban való szülői részvétel biztosításával kapcsolatos közösségfejlesztési megközelítések nagymértékben átadhatóak, és mind az általános, mind a középiskolák szintjén alkalmazhatóak.

A projekt jó néhány **innovatív** szemponttal is rendelkezik. Az iskoláknak a vidékfejlesztésbe történő bevonásával olyan szereplők széles körét is bevonja, akik felett a hagyományosabb megközelítések gyakran elsiklanak. A projekt új elgondolásokat vezetett be az általános iskolai oktatás terén, és javította a tanterv teljesítését a vidéki iskolákban a spanyol oktatási rendszer szempontjainak kísérleti átvétele, valamint az iskolák közötti ismeretátadás előmozdítása révén.

A spanyol HACs-kkel és iskolákkal közösen vállalt egyedi transznacionális projekteket megelőzően az IRD Duhallo és a vonzáskörzetébe tartozó iskolák felismerték a **szomszédos HACs-kkel folytatott együttműködés** értékét. Az írországi partner-HACs-k (West Cork LEADER és Tuatha Chiarraí) az IRD Duhallo szerepével megegyező szerepet játszanak a döntéshozatalban és a stratégiairányításban. A Schola interterritoriális intézkedések eredményeként a három ír HACs egyre növekvő számú területen működik együtt, például az örökséggel, a kulturális fejlődéssel és a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekben.

A **transznacionális hálózatépítés** Írország és Spanyolország között az a tényező, amely a legtöbb hozzáadott értéket eredményezte a projekt számára. A transznacionális kapcsolatok és egy tanulmányi látogatás eredményeként a projekt résztvevői olyan gyakorlati szempontokat vesznek át és valósítanak meg, amelyeket egymás településeinek figyeltek meg és tanulmányoztak. Továbbá információt cserélnek a politikai megközelítésekről abból a célból, hogy fenntartsák a vidéki településeken folyó oktatással kapcsolatos holisztikus megközelítés jelentős támogatását és az abban való részvételét.

A HACs-k és a projekt résztvevői számos olyan intézkedésbe kezdtek, amelynek célja a Scholából levont tanulságok **átadása**. Egy éves „visszacsatolási ülés” valamennyi iskolát megszólít a régióban, és naprakész tájékoztatást

A projekt bemutatása

1. A projekt rövid története

A jelenlegi Schola-projekt egy, az IRD Duhallo és két spanyol HACs, a CIDER Prepirineo és az INTEGRAL által a Leader II lejárta kor vállalt kísérletre épül. A kísérleti intézkedés megerősítette a kis vidéki iskolák közötti kapcsolatok – legyen szó akár interterritoriális, akár transznacionális szintű kapcsolatról – előmozdításában rejlő érdemeket. A projekt az IRD Duhallo által vállalt helyi fejlesztési intézkedések sorára is épít, beleértve az általános iskolák igazgatói közötti hálózat létrehozását, az általános iskolákban megvalósított megelőző oktatási projekteket, a szülői szövetségek képzését, információs workshopokat, valamint a fiatalok szervezeteinek kialakítását.

Az IRD Duhallo közösségfejlesztési munkacsoportja által támogatott párhuzamos intézkedések a vidék elnéptelenedésével és a marginális vidéki térségekben az alapvető szolgáltatások ebből következő megszüntetésével foglalkoztak. A munkacsoport felismerte, hogy a vidéki iskola valamennyi szolgáltatás közül a legfontosabb, amelyen más szolgáltatások fenntarthatósága is gyakran alapul. A fenntartható közösségfejlesztés előmozdítására és a vidék elnéptelenedésének megállítására a HACs aktívan támogatja azokat a projekteket, amelyek javítják az életminőséget, és vonzó lakóhellyé teszik a vidéki térségeket.

2. A fő tevékenységek

Valamennyi intézkedést egy projektirányító csoport felügyel, amely kapcsolatot teremt a három ír HACs és az öt iskola képviselői között. Az irányítócsoporthoz tartozott egy részletes kétéves munkaprogramot (2004–2006), amely információs szemináriumokat/megbeszéléseket, spanyolnyelv-órákat, a helyi projektek forrásainak biztosítását, a transznacionális kapcsolatok kialakítását, a transznacionális tanulmányi

látogatásokban való részvételt, a politikai célkitűzések egyértelművé tételét, a kapcsolatok megkönnyítését, a tanulmányok és a kutatás együttes elvégzését és az információterjesztést foglalja magában.

A tanárok spanyol kollégáikkal együtt dolgozva információt cserélnek tanterveikről és oktatási módszereikről. 2004-ben a tanárok találkozót szerveztek az oktatási anyagok kidolgozásának szándékával, abból a célból, hogy javítsák a gyerekek helyi környezetük és közösségük iránt érzett megbecsülését (különösen összpontosítva a helyi érdekekre, a közösségi erőforrásokra, valamint a történelmi és kulturális jellemzőkre). A spanyol partnerek létrehoztak egy weblapot is, hogy a projekt résztvevői között fennálló kapcsolatot fenntartsák.

Írországból a gyerekek, tanárok és szülők spanyolul tanultak, és tanulmányozták Spanyolország történelmét és kultúráját a 2005. márciusi tanulmányi látogatás előkészítéseként; e látogatás során gyerekek egy csoportja, tanáraik és a szülők képviselői elutaztak a CIDER Prepirineo területére (Aragónia, Észak-Spanyolország), hogy találkozzanak az övékhez hasonló két- és háromtanáros iskolák képviselőivel, és munkájuk eredményeit bemutassák.

2005 folyamán szakmai megbeszéléseket tartottak egész évben, amelyeken a szülők és a tanárok vettek részt. Előadókat hívtak, hogy tartsanak prezentációkat különböző, a csoportképzés és a Schola szempontjából releváns témákról (beleértve a spanyol oktatási rendszert, a kis vidéki iskola szerepét, a Cork, Kerry és Spanyolország közötti kulturális és történelmi kapcsolatokat, valamint a gyerekek fejlesztését).

A spanyol oktatási rendszerről szóló szeminárium megismertette az ír HACs-ekkel és iskolákkal a Colegios Rurales Agrupados (CRA, csoportosított vidéki iskolák) rendszerét, amely Spanyolországban az Oktatási és Kulturális Minisztérium égisze alatt működik. E rendszer keretében a minisztérium képesített tanárokat alkalmaz, akik egy különleges szakterület, pl. a zene, a dráma, a művészet, az IKT, a francia/angol/arab stb. szaktanárai, és akik a vidéki iskolák között utaznak.

Az ír iskolák a 2005 szeptemberében induló tanév elejétől kísérleti jelleggel alkalmazták a CRA-rendszert, a Leader-program forrásait, valamint egy olyan ösztöndíjat felhasználva, amelyet az IPPN-től (Irish Primary Principal's Network

– Ír Általános Iskolai Igazgatók Hálózata) kaptak. Szakértőket vettek fel a dráma, a művészetek és a testnevelés területén (nyárra), és iskolákat látogattak, valamint workshopokat szerveztek a tanárok és gyerekek számára.

Az iskolák szakértők által támogatott közös továbbképzési napokat és szemináriumokat tartottak a diákok, szüleik, az iskola személyzete és vezetése részvételével. Összegyűjtötték az erőforrásokat, hogy olyan kérdésekkel foglalkozzanak, mint az egészséges táplálkozás. A szülői részvételt a fontos társadalmi témákról, többek között a kapcsolatokról és a szexuális felvilágosításról, valamint a kábítószerrel való visszaélésről szóló, közösségalapú workshopok összehívása által igyekeztek előmozdítani. A workshopok biztosították a fórumot az információterjesztéshez és a konzultációhoz, és lehetővé tették az iskolák számára, hogy új politikákat alakítsanak ki, és a meglévőket fejlesszék.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

Általánosságban a projekt a következő főbb eredményeket érte el:

- támogatta a különböző iskolák közötti kapcsolatokat (interteritoriális és transznacionális szinten);
- megvalósítására erőteljes részvételi megközelítés mellett került sor, amely ösztönözte a diákok, tanárok és szülők aktív bevonását;
- számos szolgáltatást (nyelvtanfolyamok, workshopok, tanulmányi látogatások stb.) nyújtott a helyi érdekeltek széles körének.

Öt ír iskola (12 tanár) vesz részt a projektben (Cloghoul, Cullen, Kilcorney, Kilmurry, Carraig-an-lme), amelyeket a vonzáskörzet 36 iskolája közül választottak ki. Ezek az iskolák három spanyolországi partneriskolával dolgoznak együtt. Összesen 94 gyerek vett részt a programban, és 93 önkéntes csatlakozott a projekthez.

Az ír és a spanyol régióban található, hasonló strukturális jellemzőkkel rendelkező iskolák (diákjaik, tanáraik, a szülők és a közösség) közötti kapcsolat megteremtésével a Schola már:

- növelte az általános iskolák közösség-/vidékfejlesztésben betöltött szerepét;
- meghatározta a részt vevő iskolák és közösségek közötti hasonlóságokat, és azokra épített, hogy nagyobb mértékű európai vidéki tudatosságot és identitástudatot mozdítson elő;
- lehetővé tette a fő intézmények számára, hogy értékeljék és támogassák a vidéki iskolákat;
- támogatta a hálózatépítést, hogy az iskoláknak nagyobb kollektív hangjuk legyen;
- csökkentette az elszigeteltség érzését a vidéki iskolákban és közösségekben;

- növelte a helyi térségekkel és erőforrásokkal kapcsolatos tudatosságot, előmozdítva ezáltal a vidéki környezet jobb megértését;
- gazdagította a gyerekek oktatással összefüggő tapasztalatait a más iskolákkal, közösségekkel és kultúrákkal fenntartott kapcsolatok révén;
- az oktatási személyzet számára transznacionális fórumot biztosított az ötletek cseréjéhez és a bevált gyakorlat átadásához;
- megkönnyítette a tapasztalatcserét a diákok, tanárok, szülők és a közösségi képviselők számára, hogy hozzájáruljon az oktatás és a közösségfejlesztés holisztikusabb megközelítésének kialakításához.

■ 4. Problémák/tanulságok

Viszonylag kevés probléma merült fel a projekt kialakítása során. A szervezésbe és a kapacitásépítésbe történő kezdeti befektetés lényeges volt. Az IRD Duhallow személyzete és önkéntesei által nyújtott ráfordítások és segítség biztosították a projekt összpontosítását és a projekt intézkedéseinek hatékony teljesítését. A Leader II és a Leader+ közötti kétsédelem nem segített a projekthez kapcsolódó intézkedések folyamatosságának biztosításában a kezdeti kísérleti fázisban, míg a Leader+ kezdeti szervezési és kapacitásépítési korlátozásai (vagyis az a tény, hogy 2002 előtt a költségvetés legfeljebb 20%-át lehetett ilyen célra fordítani) csökkentette azon hozzáadott érték szintjét, amelyet a projekt elő tudott volna állítani.

A Schola-csoport által felvetett kérdések megoldásával vagy az e csoport által meghozott döntések végrehajtásával kapcsolatban felmerülő kihívások a Colegios Rurales Agrupados rendszer kísérleti jellegű írországi alkalmazásából eredtek. Időbe telt a konszenzus elérése a szakértők meghatározását és a számukra kidolgozandó vázlatos munkaprogramokat illetően. Ez részben az iskolák igényei és az adott személyzeti csapatok képességei terén tapasztalt változatosságnak köszönhető. Felmerülhet bizonyos fokú idegenkedés is azzal az ötlettel kapcsolatban, hogy egy előzetesen nem „tesztelt” „kívülálló” lép be az osztályba. Írország nem rendelkezik az ilyen szakértők felvételéhez/ellenőrzéséhez szükséges rendszerrel. Ezenfelül a megfelelő szakképesítéssel rendelkezők állománya csekély, és nem mindig könnyű olyan valakit találni, akit mindenki ismer.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

Nyilvánvaló, hogy amennyiben a Leader/a helyi fejlesztési csoportok nem működnek közre a kis vidéki iskolák támogatásában, ezek közszolgálati szellemisége és mindenre nyitottsága tovább gyengül, amint igyekeznek felvenni a versenyt azokkal a magán- és részben magánintézményekkel, amelyeket előnyben részesítenek a kertvárosi középosztály egyes tagjai, illetve azok, akiknek csak a lakóhelyük található vidéken, de nem érzik magukat a közösség részének.

A Schola eredményeként növekszik az abban részt vevőknek az oktatás terén szerzett tapasztalata. Ugyanakkor a Schola oktatási projektként történő azonosítása keveset mond a projektről. A Schola egy széles körű közösségfejlesztési projekt, amely a vidéki iskolának mint a személyes fejlődés, a képzés, a közösségi részvétel, a társadalmi kölcsönhatások, a kulturális erőforrás-kiaknázás és az intergenerációs tanulás képviselőjének a fejlesztésére törekszik.

■ 6. Időtartam

A projekt 2004 májusában indult, és még folyamatban van.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 134 000 EUR, ebből 80 000 EUR-t az EMOGA nyújt, 54 000 EUR pedig állami finanszírozásból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

☎ **Vezető HACS: IRD Duhallow**

☎ **Kapcsolattartók: Maura Walsh/Marion O’Sullivan**

☎ **Cím: James O’Keeffe Memorial Institute, Newmarket, Co. Cork, Ireland**

☎ **Tel.: +353 29 606 33**

☎ **Fax: +353 29 606 94**

☎ **E-mail: duhallow@eircom.net**

Az illusztrációkat az IRD Duhallow HACS bocsátotta rendelkezésre.

OLASZORSZÁG

Társadalmi és környezeti felelősség

A projekt háttere

E HACs Dél-Olaszország Basilicata régiójának Metapontino térségében található, amely a Jón-tenger és a szárazföld belsejében található dombok és felföldek között terül el. A térség nyereséges agrár-ipari központként ismert, amely a citrusfélék, az olajbogyó és a szőlő termesztésére szakosodott. A közös regionális marketing erőteljes hagyományokkal bír, ami lehetővé teszi a termelők számára, hogy a nagy külső piacokat is elérjék. Az agár-élelmiszeripari szektort számos vezető szakosított kutatási és fejlesztési intézet támogatja, amelyek nemzeti és nemzetközi hírnévnek örvendenek. A vegyipar bevezetésének kísérlete az 1970-es és 1980-as években nem volt egészen sikeres. Az idegenforgalmi szektorban azonban jelentős fejlődés történt, Olaszország egyik legtitisztább tengeri környezetének, más természeti erőforrásoknak és a híres ősi görög romoknak köszönhetően. Mindazonáltal van lehetőség további fejlesztésekre, különösen a kézműipari szektorban.

A HACs fejlesztési stratégiája a következő fő témákra épül:

- a helyi természeti erőforrások újrafelfedezése és értékének növelése;
- a hagyományos kulturális vagyon megőrzése és kiaknázása;
- a régió identitásában rejlő vonzerő fokozása változatos, a helyi kultúrához kapcsolódó idegenforgalmi látványosságok révén;
- a parti és a vidéki idegenforgalom integrációja;
- az életminőségre történő összpontosítás a vállalkozások támogatása és a fiatalok képzése révén, az elnéptelenedés elkerülése és a közszolgáltatások fenntartása érdekében.

Tények a térségről

 Népesség: 57 604 lakos

 Terület: 768 km²

 Népsűrűség: 75 fő/km²

 A települések száma: 10

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt határozott **területalapú megközelítést** jelenít meg. A helyi területet olyan agrár-élelmiszeripari társaságok és gazdaságok uralják, amelyek gyakran vesznek részt termelői hálózatokban. A projekt e helyi termelőket szólítja meg az etikai, társadalmi és környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos tudatosság erősítésére irányuló intézkedéseken keresztül. E tevékenységek növelték a helyi termelési rendszer minőségét, és ösztönözték az olyan helyi termékek piacát, amelyek határozott környezeti minőséggel büszkélkedhetnek. A tevékenységek kiterjedtek a teljes termelési láncra.

A HACS a helyi szereplők erőteljes **partnerségén** keresztül működik (10 állami és 10 magántagot, valamint egy társadalmi szervezetet érintve), és a Leader II révén korábbi partnerségi tapasztalatokkal rendelkezik. A kiterjedt partnerség (amelybe a helyi hatóságokat is bevonták) erősíti a HACS képességét, hogy ösztönözze a társadalmilag felelős magatartást, és motiválja a helyi hatóságokat, hogy vegyenek részt a helyi tevékenységekben.

A projekt **innovatív jellegű**, mivel az etikai, társadalmi és környezeti felelősség fogalmának a helyi fejlesztés vonatkozásában történő figyelembevétele teljesen új az olasz termelési rendszerben. Csak az elmúlt években kezdtek a nagyobb társaságok elfogadni a projekt által kifejlesztett, hasonló minősítéseket. E kérdések bevezetése a primer szektorba, valamint a minőségi előírások azon KKV-k általi elfogadása, amelyek gyakran nem rendelkeznek korábbi együttműködési és hálózatépítési tapasztalattal, erőteljes innovatív tényezőnek minősül. A minősítés és a minőségi előírások bevezetése javítja a KKV-k versenyképességét.

A projekt kísérleti intézkedés, amelynek célja a társadalmi és környezeti felelősséget érintő minősítések elfogadása a vidéki

környezetben működő KKV-k vonatkozásában. E koncepció **átadható** más vidéki térségeknek.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

A gyümölcs- és zöldségtermesztők szervezete (az Assofruit) a Cosvel Srl HACS tagja. A szövetség fő célja, hogy előmozdítsa a zöldség- és gyümölcsstermesztést, és biztosítsa e termékek minőségének ellenőrzését. Az Assofruit által hozott környezetvédelmi intézkedések fontos társadalmi és ökológiai haszonnal járnak. A tevékenységek nagyobb tudatosságot eredményeztek a környezeti, a fogyasztók egészségével kapcsolatos és a biztonsági kérdések tekintetében, és arra ösztönözték a HACS-t, hogy e projektet foglalja bele a helyi fejlesztési tervébe.

■ 2. A fő tevékenységek

A projekt első része a helyi gazdálkodókra irányult. A kezdeti fázisban elbeszélgettek a HACS gazdálkodóival, hogy jobban megértsék a szükségleteket és a fő kérdéseket. A kezdeti értékelést követően egy konzultációs folyamatra került sor a kiválasztott gazdálkodókkal, hogy felkészítsék őket egy „társadalmi és környezeti felelősséggel” kapcsolatos minősítésre. Az e minősítésre való jogosultsághoz a vidéki vállalkozásoknak ki kell elégíteniük a helyi közösség igényeit, továbbá környezeti és etikai tudatosságot kell kialakítaniuk.

A projekt második része a helyi hatóságokra irányul, és célja a helyi kérdésekkel kapcsolatos tudatosság erősítése, valamint a helyi hatóságok ösztönzése a térség szociális kohéziójának előmozdítására.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

Mivel a projekt folyamatban van, a végső eredmények még nem láthatóak. A projekt első eredményeit a munka minőségének és a környezetnek a területi szintű javulása jelzi. Általában a helyi vállalkozások tudatosabbá váltak a régió társadalmi és környezeti kérdései iránt (néhányikük korábban részt vett az Eurogap és az ISO 14001 minősítési eljárásokban is).

Információt gyűjtöttek a környezetbarát jelleg előmozdítására irányuló értékelési eszközök bevezetése érdekében. Pályázatokat hirdettek a kedvezményezett társaságok és helyi hatóságok kiválasztására.

A HACS kapcsolattartási adatai

 HACS: Cosvel S.r.l.

 Kapcsolattartó: Salvatore Lobreglio

 Cím: Via Principe Amedeo 21, I-75026
Rotondella (Basilicata)

 Tel.: +39 08 35 50 45 22

 Fax: +39 08 35 50 45 22

 E-mail: info@cosvel.it, cosvel@tiscali.it

 Weboldal: www.cosvel.it

Az illusztrációkat a Cosvel S.r.l. HACS bocsátotta rendelkezésre.

■ 4. Problémák/tanulságok

Nagyobb problémákat nem jelentettek a végrehajtási szakaszban. A részt vevő társaságok általában nagyon lelkesek voltak a projektben való részvétel iránt. Azok a KKV-k, amelyek nem voltak nagyobb termelői hálózatok tagjai, néha bonyolultnak találták a „társadalmi és környezeti felelősség” minősítés megszerzésével kapcsolatos eljárást. A projekt ezért igyekezett ösztönözni a hálózatépítést, a tapasztalatcserét, és a know-how átadását a helyi termelők között.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A Leader+ legfőbb hozzáadott értéke abban áll, hogy egy önkéntes minősítési rendszer bevezetésén keresztül támogatja a térség termelőinek társadalmi, etikai és környezeti felelősségét. A projekt iránymutatásokkal látja el a helyi vállalkozásokat, és minőségi márkát alakít ki helyi termékeiket illetően. Konkrét tervek születtek egy területi marketingstratégia bevezetésére.

■ 6. Időtartam

A projekt 2004 júniusában kezdődött.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 144 978 EUR, ebből 48 930 EUR-t az EMOGA nyújt, 16 310 EUR állami finanszírozásból, 79 738 EUR magánfinanszírozásból származik.

OLASZORSZÁG

A tipikus termékek értékének növelése a helyi éttermekben

A projekt háttere

E HACs Szardínia északi részén található, a sziget keleti és nyugati partja között, és leginkább Nuoro tartomány domboságára terjed ki. A térség közelmúltbeli történelmét a növekvő társadalmi-gazdasági problémák jellemezték, amelyek nagymértékben a vidéki térségeknek a part menti és városi térségek javára történő folyamatos elnéptelenedéséből eredtek. A gazdaságon belül az agrárszektor, különösen a tejtermelés és a szarvasmarha-tenyésztés a meghatározó. Miközben a juhok száma nőtt, a kecsketenyésztés jelentősége a sziget erőteljes hagyományai ellenére csökkent, ami a kecsketej árának csökkenésével magyarázható. A mezőgazdaságon kívül az egyedüli szektorok a régióban a kézműipar, az építőipar és a kereskedelem. Növekedés volt látható a vendéglátó-ipari szektorban, jóllehet az főleg mikrovállalkozásokra épül. Az idegenforgalom nagymértékben kapcsolódik a terület megkülönböztető jellegéhez, és így nagy hangsúlyt fektettek a természeti erőforrásokra, a helyi folklorra és a kézműiparra a vidéki térségekben. Nuoro tartományában azonban a nagyléptékű létesítmények hiánya miatt általánosan csökkent a turisták száma Szardínia más térségeihez képest.

A helyi fejlesztési stratégia a térség természeti és kulturális örökségében rejlő értékek növelésére összpontosított, javítva a munkahelyteremtés céljából a gazdasági környezetet, és növelve a helyi közösségek szervezeti kapacitását.

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A HACs **területalapú** megközelítést vall, mivel a helyi termékekre összpontosít, és a projekt a helyi érdekeltek (termelők, éttermek, iskolák stb.) széles körét vonja be. Az iskoláknak a helyi termelési társaságoknál tett látogatásai segítették a fiatalokat, hogy jobban azonosuljanak régiójuk értékeivel.

Tények a térségről

 Népesség: 30 727 lakos

 Terület: 1 263 km²

 Népsűrűség: 24 fő/km²

 A települések száma: 24

A HACS jól kiegyenlített struktúrával rendelkezik, amely mind állami, mind magánszereplőket magában foglal. A **partnerség** kiterjed az önkormányzatokra és más hatóságokra, a magánszereplőket képviselő szövetkezetekre és a termelői szövetségekre, valamint a különböző szektorok képviselőire. A projekt erőteljes **alulról építkező megközelítést** tükröz, mivel megvalósításában a helyi érdekeltek széles köre vesz részt, akik a helyi élelmiszer-termelésnek mind a kínálati, mind a keresleti oldalát (azaz a termelőket és az éttermeket) képviselik, valamint a szélesebb nyilvánosságot (azaz az iskolákat, köztisztviselőket) szólítja meg a tudatosság erősítésére irányuló intézkedések révén. Különösen érdekes tényező a helyi egészségbiztosító sikeres bevonása.

A projekt a Leader-térségbe nem tartozó éttermekre is kiterjedt, így biztosítva a sikeres területi **hálózatépítést**. E megközelítés kiemeli a projekt koncepciójának más területek részére történő **átadhatóságát** is.

A tudatosság erősítésére szolgáló elemek integrálása révén a projekt hosszú távú megközelítést követ. A kezdeti piackutatás kiemelte annak szükségességét, hogy mind a keresleti, mind a kínálati oldalra összpontosítani kell annak érdekében, hogy eredményesen ki lehessen alakítani a helyi termékek piacát. A projekt ezért várhatóan hosszabb távú **fenntartható hatást** gyakorol a regionális élelmiszeriparra és -piacra, valamint a helyi lakosok egészséges táplálkozásra irányuló magatartására. A fiatalok megszólítása (az iskolák felé fordulás révén) különösen hosszú távú stratégia.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

A projekt célja a helyi termékek piacának bővítése a helyi éttermek minőségének javítása és a táplálkozással kapcsolatos nevelés előmozdítása érdekében. Egy kezdeti piackutatás a helyi piacot mind a kínálat (helyi termékek), mind a kereslet oldaláról (főként az éttermekre összpontosítva, de az iskolai étkezdéket is figyelembe véve) értékelte. A kutatás többek között vizsgálta a helyi éttermek és termelők közötti szállítási megállapodások bevezetésének lehetőségét is.

A kínálati oldalon a kutatás a helyi termékek minőségét és tipikus választékát vizsgálta. A tanulmány rámutatott a termékskála korlátozott voltára (azaz a termékek kismértékű változatosságára), valamint a mezőgazdaság és különösen a szarvasmarha-tenyésztés köré való összpontosulásra.

A keresleti oldalon az elemzés a helyi éttermekre összpontosított, beleértve termékeiket és szolgáltatásaikat.

Ezenfelül a tanulmány elemezte az iskolai étkezdék ételszolgáltatását, beleértve az élelmiszerek beszerzésére vonatkozó eljárásokat és az élelmiszerek elkészítésének folyamatát is. Vizsgálták a magas tápértékű helyi ökotermékek felhasználására épülő különleges étrendek bevezetésének lehetőségeit is.

A piac vizsgálata, és különösen a regionális termelők és beszerzők közötti kapcsolatok alapján két intervenció területet határoztak meg a projekt tekintetében:

- a helyi termelők és éttermek hálózatának kialakítása,
- kommunikációs rendszer létrehozása a táplálkozással kapcsolatos nevelés minőségének javítása érdekében (különösen a helyi termékekre összpontosítva).

■ 2. A fő tevékenységek

A projekt fő tevékenységei a következőket foglalják magukban:

(1) A helyi termelők és éttermek hálózatának kialakítása

Ez a folyamat 2005 szeptemberében kezdődött a helyi éttermek hálózatának létrehozásához, koordinálásához, támogatásához és működtetéséhez szükséges feltételek/tényezők elemzésével. A hálózat olyan éttermekre terjedt ki, amelyek kötelezettséget vállaltak arra, hogy partnerségi megállapodást írnak alá, amely a helyi agár-élelmiszeripari termékek felhasználására épülő minőségi szolgáltatások nyújtására összpontosít. A hálózatnak része mintegy 15, a Leader+-területen kívüli étterem is. Ezenfelül 32 termelő (köztük több pék, cukrász, sajt- és bortermelő) is belépett a hálózatba helyi minőségi termékek beszállítása céljából.

Az éttermek és termelők közötti megállapodások létrehozása folyamatban van. A HACS promóciós és terjesztési támogatást nyújt a hálózat számára (például tanulmányi kirándulások szervezése révén).

(2) Kommunikációs rendszer létrehozása a táplálkozással kapcsolatos nevelés javítása érdekében (különösen a helyi termékek felhasználására összpontosítva)

E tevékenység keretében táplálkozással foglalkozó szakértők segítségével szemináriumokat szerveztek az iskolai étkezdéknek (az étkezdék számára a beszerzést végző köztisztviselők és személyzet részvételével) és családoknak, hogy erősítsék a helyi termékek értékével és azoknak az egészségesebb étrendhez való hozzájárulásával kapcsolatos tudatosságot.

A szemináriumok mellett további tudatosságerősítési intézkedésekre került sor, beleértve a következőket:

- színdarab megírása az iskola-előkészítőbe járó gyerekek számára a „helyi termékek életciklusáról”,

- tájékoztató anyagok összeállítása tanárok, szülők és diákok számára a helyi termékek értékéről,
- sajátos gyakorlófüzetek készítése iskolások számára a helyi termékekről készült animált illusztrációkkal/képregényekkel,
- iskolai látogatások szervezése a helyi termékeket előállító társaságokhoz.

Ezenfelül egyetértési megállapodást írtak alá a helyi egészségbiztosítóval, amely tájékoztatást és iránymutatást nyújtott a projekt tevékenységei tekintetében (például az egészséges étrendről szóló információt a gyakorlófüzethez, iránymutatást a szemináriumok előkészítéséhez és meg-
szervezéséhez stb.).

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A fenti tevékenységek eredményeként a projekt a következőket érte el:

- megállapodások a helyi termelők és éttermek hálózatának támogatására,
- tájékoztató szemináriumok köztisztviselők és családok számára,
- színdarab az iskola-előkészítőbe járó gyerekek számára a „helyi termékek életciklusáról”,
- tájékoztató anyagok tanárok, szülők és diákok számára,
- gyakorlófüzet képregényekkel gyerekek számára,
- iskolai látogatások helyi társaságokhoz,
- egyetértési megállapodás a helyi egészségbiztosítóval.

■ 4. Problémák/tanulságok

A Leader-térsgben található éttermek alacsony száma nehézséget jelentett a projekt végrehajtásában. A területi együttműködés, azaz a HACS hatálya alá nem tartozó régiókban működő éttermek bevonása segített e nehézség leküzdésében.

A helyi ökotermékek jelentőségét 2003-ban a helyi hatóságok is hangsúlyozták az iskolai étkezdék beszerzési eljárásaira vonatkozó sajátos követelmények és prioritások meghatározása révén. E projekt egyik fő tanulsága az volt, hogy ezeket az intézkedéseket tovább kell fejleszteni, és az érdekelt felek (beleértve a hatóságokat, családokat, diákokat és tanárokat) széles körére irányuló megfelelő információs politikát kell kialakítani a helyi termeléssel kapcsolatos magatartások hosszú távú megváltoztatása érdekében.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A HACS stratégiája a helyi termeléssel kapcsolatos hosszú távú megközelítést tükröz. Fő hozzáadott értéke, hogy mind a kínálati (a helyi termelők megerősítése), mind a keresleti oldallal (a helyi termékek fő felhasználói) foglalkozik.

■ 6. Időtartam

A projekt 2004. március 15-én kezdődött, és 2006 decemberéig tartott.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 255 306 EUR, ebből 156 310 EUR-t az EMOGA nyújt, és 98 996 EUR állami finanszírozásból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

🐾 HACS: Mare e Monti, Sardegna

🐾 Kapcsolattartó: Mario Attene

🐾 Cím: Via A. Mereu 55, I-08100 Nuoro

🐾 Tel.: +39 078 43 94 77

🐾 Fax: +39 078 43 94 76

🐾 E-mail: info@galmaremonti.org

🐾 Weboldal: www.galmaremonti.org

Az illusztrációkat a Mare e Monti HACS bocsátotta rendelkezésre.

LUXEMBURG

A „Csodálatos kirándulás Müllerthalban”, valamint a „Malomjegyzék, túra- és regionális útvonalak” elnevezésű projekt

A projekt háttere

Müllerthal környéke főként egyedülálló természeti környezetéről és tájáról, valamint a különböző történelmi korokból származó, figyelemre méltó kulturális emlékműveiről ismert. Ebből következően a régió fő értéke a romlatlan természeti és kulturális öröksége.

A Müllerthal HACS Leader+-stratégiájának fő célja a természeti és kulturális örökség kiaknázása, elsődlegesen a régió agrár- és idegenforgalmi szektorának támogatása révén. A fenntartható regionális fejlődés előmozdítása érdekében alaposan meg kell fontolni mind az ökológiai, mind a társadalmi-kulturális dimenziókat. A regionális fejlesztési stratégia végrehajtása érdekében a projekteket három fő területen támogatják: (1) természet és táj; (2) szabadidő, kultúra és idegenforgalom; (3) oktatás és kommunikáció.

Miért lettek e projektek helyes gyakorlatok?

Mindkét projekt a helyi természeti és kulturális erőforrások értékének növelésére összpontosít, azaz **területalapú megközelítést** követ. A projektek egyrészről a régió legfőbb természeti kincsére építenek: a gyönyörű tájra, amelyet érdekes geomorfológiai homokkőképződmények jellemeznek. Másrészről kiaknázzák a helyi malmokban rejlő lehetőségeket; e malmok fontos történelmi értéket képviselnek (mivel ezek voltak a vidéki gazdasági fejlődés mozgatórugói a régi időkben), és egyedülálló ökológiai jellegzetességet kölcsönöznek a régió számára.

Mindkét projektet **alulról építkező** munkamódszer jellemzi. Mindkettőt olyan munkacsoportok keretében alakították

Tények a térségről

👤 **Népesség: 20 814 lakos**

🏡 **Terület: 311 km²**

👤 **Népsűrűség: 67 fő/km²**

🏡 **A települések száma: 15**

ki és vitatták meg, amelyek magukban foglalták az önkormányzatok, idegenforgalmi szövetségek, szolgáltatók és más helyi érdekeltek képviselőit. A munkacsoportok jelenleg is nyílt vitafórumként és tanácsadó testületként szolgálnak a projekt megvalósításának folyamatában. E csoportok feladatai fokozatosan más olyan tényezők kezelésére is kiterjednek, amelyek hozzájárulnak a régió fejlődéséhez (pl. a regionális kulináris hagyományok kialakulásához).

A **partnerség** keretében végzett munka a projekt egyik fő jellemzője. A Müllerthal HACS 15 önkormányzatból és 20 szervezetből áll, amelyek a régió különböző szektorait

és csoportjait (például az idegenforgalmat, a fiatalokat vagy a kulturális egyesületeket) képviselik. A HACS felelős a „Malomjegyzék” létrehozásáért, míg a regionális idegenforgalmi szövetség vállalta a „Csodálatos Müllerthal” elnevezésű projekt megvalósítását. A két szervezet szorosan együttműködik, és megosztja az átfogó koordinációval kapcsolatos feladatokat. A projekteket két (a gyalogtúrával, illetve az ipari és kulturális örökséggel foglalkozó), a helyi érdekeltek széles körét képviselő munkacsoport keretében dolgozták ki.

A projektek jelentős értéket képviselnek a régió különböző szektorainak integrálásában és motiválásában. A „Csodálatos Müllerthal” átfogó kezdeményezésnek tekinthető, amely kiegészítő projektek egész sora számára készítette elő a terepet. A „Malomjegyzék” elnevezésű projekt ösztönözte a regionális szolgáltatók közötti hálózatépítést, hozzájárulva egy **integrált fejlesztési stratégia** kialakításához (beleértve az új termékek, regionális kulináris specialitások, idegenforgalmi csomagok stb. létrehozását).

Mindkét projekt tervezi hasonló kezdeményezéseken alapuló transznacionális **együttműködés** kiépítését. A „Csodálatos Müllerthal” projekt kapcsolatokat épített ki a szomszédos németországi Eiffel régióval, amely hasonló terveket dolgoz ki a gyalogtúraösvények tekintetében, és a „Malomjegyzék” projekt volt az, amely elsőként kapcsolatot teremtett a németországi, franciaországi és hollandiai hasonló kezdeményezésekkel.

Mindkét projekt koncepciója (azaz a helyi természeti és kulturális erőforrásokat kiaknázó úthálózatok és tematikus útvonalak kialakításának ötlete) **átadható** más régiók számára. Ez tükröződik abban a tényben is, hogy az útvonaltervezéshez kapcsolódó kezdeti elemzést, képzést és iránymutatást egy nemzetközi (külső) szakértő biztosította.

Mindkét projekt várhatóan **fenntartható** hatást gyakorol a régióra. A helyi érdekeltek bevonása a projektek kialakításába megerősíti a helyi regionális fejlesztés iránti elkötelezettségüket, és segít a helyi identitástudat növelésében. A kommunikációs platformok (például munkacsoportok) létrehozása várhatóan tartós hatást gyakorol a régió fejlődési kapacitására. Ugyanakkor a malomprojekt hozzájárul új termékek, események és a kulináris idegenforgalom létrejöttéhez.

A projekt bemutatása

■ 1. A projektek rövid története

Müllerthal a legismertebb idegenforgalmi és szabadidős úti célok közé tartozik Luxemburgban a gyalogtúrák és séták tekintetében. A régió fő erőssége a homokkő által jellemzett gyönyörű tája. A HACS célja, hogy fejlessze a gyalogtúrázási és sétálási lehetőségeket a régióban. Ennélfogva megkezdődött a meglévő útvonalak átfogó feltérképezése, elemzése és

minőségi szempontból történő értékelése. E tevékenységeket folyamatos tudatosságerősítési események, például szakmai megbeszélések és tájékoztató találkozók vették körül.

Ugyanakkor felfedezték a régió, valamint a HACS névadóit, a malmokat, mint potenciális vagyont. A térségben (amelyet a „malmok völgyének” is hívnak) számos malom található a Sauer, a Weisse és a Schwarze Ernő folyó és mellékfolyói mentén. Mindazonáltal e kulturális örökséget sokáig nem tekintették potenciális kulturális vagyonnak. A HACS elhatározta, hogy a malmok hasznosítására irányuló kiegészítő koncepciókat alakít ki. Ez várhatóan növeli a régió idegenforgalmi potenciálját, és erősíti az ezen egyedülálló kulturális örökséggel kapcsolatos tudatosságot a helyi lakosok és a régióban élők körében.

A malmok a térség jellegzetes épületei, amelyek eredete gyakran a települések történelmi gyökereihez nyúlik vissza. Ezenfelül a vízimalmok a helyi mezőgazdaság szempontjából fontos csatornához kapcsolódnak. Az utóbbi időkben azonban számos malmot átalakítottak vagy leromboltak. A projekt által létrehozott jegyzék átfogó áttekintést nyújt a malmokról; e jegyzék a térképekből, földkataszterekből, monográfiákból, a jelenlegi tulajdonosok által rendelkezésre bocsátott anyagokból és a szájhagyományból származó történelmi információk alapján.

■ 2. A fő tevékenységek

A „Csodálatos kirándulás Müllerthalban” elnevezésű első projekt célja a gyalogtúrázás és séta fejlesztése a müllerthali régióban. A projekt a következőkre törekszik:

- a régió idegenforgalmi erősségeinek és gyengeségeinek elemzése (állandó kritériumok alapján);
- gyalogtúrázási szakértők csoportjának kiképzése az értékelés elvégzéséhez;
- szakmai megbeszélések szervezése és a kezdeményezéssel kapcsolatos tudatosság erősítése (különösen az idegenforgalmi szolgáltatók körében);
- a régió mint „aktív pihenési” úti cél marketingkonceptójának kialakítása (a túrázásra, a hegyi-kerékpározásra és a sétára összpontosítva).

A „Malomjegyzék, túra- és regionális útvonalak” elnevezésű második projekt célja:

- a malmoknak mint a régió kulturális örökségének újrafelfedezése;
- a know-how összegyűjtése a tematikus útvonal kialakítása tekintetében;
- egyes malmok támogatása és megőrzése és a kiválasztott malmok elérhetővé tétele a látogatók (többek között a helybéliek, turisták és diákok) számára;
- a lakosok tudatosságának erősítése a régió kulturális örökségét illetően;

- interregionális és transznacionális együttműködés kialakítása hasonló projektekkel.

A célkitűzések a Müllerthal HACS 15 partnertelepülésén található malmok jegyzékének összeállításán keresztül valósulnak meg; e jegyzék lesz az alapja a „malmok tematikus útvonalának”. Sor kerül idegenforgalmi események szervezésére, és létrehoznak egy hálózatot a helyi szállodák és éttermek között az idegenforgalmi csomagok keretében.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A „Csodálatos Müllerthal” projekt kezdetekor a szervezők tanulmányt készítettek a regionális idegenforgalomra vonatkozó kezdeti SWOT- (erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek) analízishez. A tanulmány súlyos hiányosságokat mutatott ki a meglévő útvonalak mentén található, a gyalogtúrázóknak és látogatóknak szóló idegenforgalmi információs szolgáltatások tekintetében, valamint jelezte a szálláshelyek, éttermek, vendégházak és fogadók hiányát a főbb utak mentén.

A „Csodálatos Müllerthal” projekt várhatóan a következő eredményeket éri el:

- a régió gyalogtúra-útvonalainak feltérképezése és elemzése;
- a fontosabb utak azonosítása;
- szórólap kibocsátása, valamint információk a gyalogtúrázók, hegyikerékpárosok és a Nordic walking (síjárás) szerelmesei számára az interneten keresztül;
- a gyalogtúrázók átfogó útikalauzának és az idegenvezetés egységes koncepciójának alapja;
- egy „közösségi regionális jelöléssel” kapcsolatos marketingkonceptó alapjai.

A projekt előkészíti az útvonaltervezés digitalizálását is, további útvonalak meghatározása, útvonalak elemzése és térképek készítése céljából. A folyamat hozzájárul majd az útvonalak karbantartására szolgáló rendszerek létrehozásához is.

A „Malomjegyzék” projekt a következő főbb eredményekkel jár:

- a meglévő malmok áttekintése, beleértve a következőkre vonatkozó részletes információt: tulajdonosi struktúra, az épületek jelenlegi felhasználása és állapota, a malmok berendezésének maradványai stb.;
- a malmokról szóló regionális útikalauz és promóciós szórólap, valamint az útvonalak többnyelvű bemutatása egy brosúrában;
- egyedi térképek, idegenvezetés a kiválasztott „tematikus ösvények” mentén;

- tematikus események;
- a régió malmairól szóló könyv, amely részletes történelmi és technikai információkat tartalmaz, és bemutatja a régió kulturális és természeti örökségét.

■ 4. Problémák/tanulságok

A legfőbb kihívások egyike a helyi érdekeltek bevonása a projekt megtervezésébe, a stratégia kialakításába és a projekt megvalósításába. A helyi érdekelteket tájékoztatni kell a részvétel előnyeiről. Ez nem volt mindig könnyű feladat, mivel sok település még mindig jobban szeret elszigetelten folytatni idegenforgalmi tevékenységeket.

A régió idegenforgalmának fejlesztésére irányuló átfogó koncepció kialakításához meg kellett határozni a főbb célcsoportokat és a projekt sajátos központi kérdését. A projekt fő célcsoportjaként a gyalogtúrázókat jelölték meg, és kisebb hangsúly esett más (azaz a hegyi-kerékpározással és a Nordic walkinggal kapcsolatos) tevékenységekre.

A gyalogtúra-útvonalak kialakításánál figyelembe kellett venni az erdőtulajdonosok érdekeit. Ezenfelül az ösvények karbantartásával kapcsolatos kérdéseket is tisztázni kellett (azaz a kötelezettségek megosztását a települések és az Idegenforgalmi Minisztérium között, egy együttes irányítási rendszer keretében).

A malmok jegyzékének összeállítása során nyilvánvalóvá vált, hogy számos látnivalót jelenleg különböző célokra használnak (pl. raktárnak), ami megnehezíti e helyek megnyitását a nagyobb közönség számára. Ennélfogva a legfőbb kihívás e projekt tekintetében az volt, hogy a tulajdonosokat meggyerjék a projektnek, és elfogadtassák velük annak átfogó stratégiáját. E folyamatot nyílt vitákkal és a tudatosság felkeltésére tett intézkedésekkel mozdították elő.

■ 5. A projektek „Leader+ hozzáadott értéke”

A Leader+ nagymértékben hozzájárult a helyi stratégiai fejlesztéshez, különösen az idegenforgalom területén. A program lehetővé tette az elszigetelt szolgáltatók számára, hogy álláspontjaikat közelítsék. A régió piaci helyzetének megerősítése terén folytatott együttműködés lényeges a tágabb (azaz a hazai vagy nemzetközi) piacon való jobb láthatóság eléréséhez. A tartós együttműködési modellek kialakítása és a partnerségi megközelítés révén a Leader+ ösztönzi a helyi kapacitások fejlesztését.

■ 6. Időtartam

A projekt 2004 decemberében indult, és 2007 decemberéig tart.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 125 900 EUR, ebből 25 180 EUR-t az EMOGA nyújt, és 100 720 EUR állami finanszírozásból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

📞 HACS: LAG Müllerthal

📞 Kapcsolattartó: Annette Peiter

📞 Cím: 30, route de Wasserbillig, L-6490 Echternach

📞 Tel.: +352 26 72 16 30

📞 Fax: +352 26 72 16 32

📞 E-mail: leaderplus@echternach.lu

📞 Weboldal: www.mu.leader.lu

Az illusztrációkat a Müllerthal HACS bocsátotta rendelkezésre.

HOLLANDIA

Helyi településfejlesztés Drenthében

A projekt háttere

Az Oost Drenthe Leader+-térsg négy részből áll, amelyek mindegyike sajátos jellemzőkkel rendelkezik. E négy rész a következő: a Drentsche Aa árterülete, a Hondsrug, a Hunze-völgy és a felláp környéke.

A térségben kiterjedt mezőgazdasági termelés folyik, ezen belül meghatározó jelentőségű az ipariburgonya-termelés. Az idegenforgalom is népszerű Drenthében, és néhány térség Hollandia legnépszerűbb üdülési úti céljává vált. A parti homokos régiókban nagy nyomás jelentkezett az idegenforgalom részéről, míg más régiókban, például a felláp környékén és a Hunze-völgyben az idegenforgalmi infrastruktúra igen gyér. A kereskedelmi tevékenység korlátozott, és számos kis falu található elszórtan az egész térség területén.

Az Oost Drenthe HACS célja a környezet jobbá tétele a régióban a természet, az erdőgazdálkodás és a tájak hangsúlyozása révén. A HACS törekszik a vidéki idegenforgalom fejlesztésére és a kiskereskedelmi tevékenységekkel kapcsolatos vállalkozások fellendítésére. Mivel a régióban széles körben elterjedt a mezőgazdaság, a HACS a mezőgazdasági diverzifikáció fokozására összpontosít, ugyanakkor szem előtt tartja a társadalmi-kulturális életminőség javítását is. A HACS fő stratégiája a „természeti és kulturális erőforrások értékének növelése”.

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt példa az **innovációra**, mivel új típusú irányítási megközelítést alkalmaz a helyi közösségektől származó, településfejlesztéssel kapcsolatos ötletek tekintetében. A településfejlesztés önmagában is **innovatív**, mivel kifejezésre juttatja a helyi érzéseket és törekvéseket; kapcsolatokat teremt, hogy a létrejött információ közvetlenül bekerüljön a helyi településfejlesztési folyamatba. Drenthe tartomány és a Leader+ segített elterjeszteni ezen előnyöket a térségben.

Tények a térségről

 Népesség: 82 300 lakos

 Terület: 692 km²

 Népsűrűség: 118 fő/km²

 A települések száma: 3

Jóllehet a modell felülről lefelé szerveződik, a megvalósításához kapcsolódó, a helybéli falusiak elkötelezésére, motiválására és megszervezésére irányuló eljárások értéke az egyértelműen **alulról építkező megközelítésben** nyilvánul meg. A STAMM (tanácsadó csoport) által támogatott folyamat egy, a falusiak számára átadható módszert foglal magában, és ez döntő a projekt megtervezésének sikere és a helyi szükségletek azonosítása szempontjából. E közösségfejlesztési módszer célja, hogy kiépüljön a szükséges kapacitás, mielőtt a helybéliek átveszik az irányítást.

Az egész ötlet a **helyi akciócsoporthoz** egyik tagjától eredt, aki a projekt képviselője volt. Ez a tag ismerte a STAMM és a BOKD által a helyi falusi tervek készítésének előmozdítása terén végzett munkát, és javasolta a HACS-nek, hogy lépjenek **partnerségbe** a szervezetekkel. A HACS tagjai – a településfejlesztés főszereplőivel és a helyi önkormányzattal együttműködve – meghatározó szerepet játszottak a projekt kialakításában és megvalósításában.

A projekt elősegíti a falvak **fenntarthatóságát**, mivel gondoskodik róla, hogy a hatóságok a stratégiai tervezés során figyelembe vegyék a helybeliek megfontolásait. A módszer további eredménye a helybeliek nagyobb elkötelezettsége, valamint az önkénteseknek a falu fejlesztésébe és vonzóbbá tételébe történő nagyobb időbeli befektetése. A térség hosszabb távú **fenntarthatóságával** kapcsolatos más fontos haszon többek között a közösségi kapacitás kiépítése és a „közös érdekekkel” kapcsolatos folyamatos párbeszéd.

A projekt bemutatása

1. A projekt rövid története

A polgárok és a kormányzati testületek immáron több éve igyekeznek új együttműködési módszereket találni Drenthében. A kormányzati testületek például igyekeznek az embereket bevonni a döntéshozatali gyakorlatba, és az emberek új módszereket keresnek véleményük kifejezésre juttatására. E kezdeményezés célja az, hogy fokozza a helybeliek részvételét környezetük fejlesztésében.

A kezdeményezést Drenthe tartománya indította el, a megvalósítója pedig a STAMM CMO és a BOKD (a drenthei kis falvak széles körű tanácsadó csoportja). A STAMM CMO 1960-ban jött létre, mint társadalmi ügyekkel és közösségfejlesztéssel foglalkozó tartományi nonprofit szervezet. A BOKD a kis falvak lobbiszervezete. Mindkét szervezet rendelkezik tapasztalatokkal a társadalmi és térbeli perspektívájú helyi fejlesztésben.

Drenthe tartomány egyik projektje például az „Új stílusú vidékfejlesztés”. A BOKD egyik kísérleti projektjét követően alakították ki. Három, a BOKD által megvalósított falusi fejlesztési tervre és két, a STAMM által végrehajtott falusi programra terjedt ki. Olyan terveket eredményezett, amelyekben a falusiak kiemelték az általuk fontosnak tartott tulajdonságokat, és programot alakítottak ki a jövőre nézve a konkrét ötletek és projektek tekintetében.

A STAMM-ot és a BOKD-t egy tartományi képviselő kereste meg, aki egyben az Ooste Drenthe HACS tagja is volt. Azt kérték a STAMM-tól és a BOKD-tól, hogy olyan új típusú tervet alakítsanak ki, amely gyakorlatiasabb, és a tértervezési

gyakorlattal összefüggésben is alkalmazható. A HACS tagjainak a folyamatba táplált ötletei inspirálták a BOKD-t és a STAMM-ot. A Leader+-finanszírozás támogatta a folyamatot, amelynek keretében a falusiak vállalták, hogy ötleteiket helyi programmá alakítják.

2. A fő tevékenységek

A helyi cselekvési programot a falusi tájra történő összpontosítás jegyében alakították ki Drenthében. A részvételi módszerek egész sorának alkalmazásával az embereket felkérték arra, hogy mutassák be falujuk identitását, a meglévő előnyökkel és hiányosságokkal kezdve. Regionális szinten szakértői elemzés készült a táj jellemzőiről a régiót érintő települési és tartományi politikák tekintetében. E feladatok elvégzését követően munkamegbeszélésekre került sor, amelyeken a falubeliek közigazgatási hivatalnokok és szakértők segítségével kidolgozták a falusi cselekvési programjukat.

A projektet először Zuidlaarderveenben vezették be, ahol a lakosok kialakították a számukra fontos tulajdonságokat kiemelő saját falusi tervüket, a Dorpsagendát, és kidolgoztak egy, a jövőre vonatkozó programot. Egy ötletbörze 300 ötletet eredményezett! Ezután kisebb munkacsoportok dolgoztak az ötletbörzéről származó ötleteken, és létrejött egy olyan program, amelyet a falu elé terjesztettek jóváhagyásra. Számos nagyra törő projektötlet vetődött fel, például a következők: hajózási út/uszoda kiépítése egy helyreállított csatornázott folyón; közlekedési szabályozások; tornaterem a község házában; és a gyerekek/iskolák nagyobb mértékű bevonása a közösségi életbe. Ezen ötletek legtöbbjéből HACS-projekt lett.

Ezeket az ötleteket a falu elé terjesztették egy látványos, négyoldalas dokumentumban. Az önkénteseket sajátos feladatok elvégzésére kérték fel. A folyamatban hatvan önkéntes vett részt, akik mindegyike csapatban végezte a különböző kiválasztott feladatokat. A falusi egyesület fenntartotta az irányítást annak biztosítására, hogy a gyakorlati kérdésekre is ügyeljenek.

E terv megvalósítása érdekében létrehoztak egy „programbizottságot”, amely a projekt irányítócsoporthaként jár el. Olyan falusiakból áll, akik a falusi élettapasztalatok egy-egy sajátos részét, a falusi társadalom egyes csoportjait képviselik, például az időseket, a fiatalokat, az újonnan érkezetteket, a letelepedett lakosokat, a gépkocsi-tulajdonosokat és a gépkocsival nem rendelkezőket, valamint a családokat.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A projekt sikeresen ösztönözte az embereket arra, hogy felelősséget vállaljanak környezetükért, és több figyelmet szenteljenek a falu történelmének, illetve jobban megismerjék azt. A helyiek motiválásával növekedett az identitástudat és a szociális kohézió is.

E modell alkalmazása nagyfokú részvételt eredményezett (a kérdőívek 80%-át visszaküldték), és az önkéntesek számának nagymértékű növekedése erősítette a társadalmi kapcsolatokat.

A projekt települési szinten kapcsolódott a helyi önkormányzatokhoz, és előnye abban állt, hogy az elképzeléseket konkrét tervekre tudta váltani. Jobb megértést alakított ki a lakosok és a tervezők között, és növelte a helyi szükségletek közötti összhangot, valamint javította a felülről lefelé irányuló politikákba és tervekbe történő integrációjukat.

Elkészült egy könyv is, amely bemutatja egy ilyen program kialakításának módszerét; e könyvből 300 példányt osztottak szét a tartomány településein és jóléti szervezetei körében. A korai jelek arra mutatnak, hogy a módszer széles körben alkalmazható bevált gyakorlatként.

■ 4. Problémák/tanulságok

Fontos, hogy a projekt továbbra is fenntartsa a helyi közösségeket, és aktívan kapcsolódjon azokhoz; a tevékenységek bármilyen stagnálása a helyiek támogatásának és részvételének csökkenését eredményezheti. Egy másik aggodalom, hogy az önkormányzat a közösségi folyamat elhagyásával és a falvak kizárásával veszi át a programot. Ennélfogva a módszerhez a konszenzus egy adott fokára van szükség a faluban; amennyiben alapvető konfliktusok vannak, a módszer kevésbé hatékony.

A HACS levonta azt a tanulságot, hogy egyértelműsége van szükség a munkaterv kidolgozásánál. A projekt néhány korai sikere is segíti a folyamatot, amely ösztönzi és hosszabb távon biztosítja a közösségi részvételt.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A projekt valóban alulról építkezik, és a helyi közösségek részvételére épül. A Leader+ támogatása tette lehetővé a projektet, mivel ilyen folyamat finanszírozása csak a Leader+-on keresztül volt elérhető.

A HACS támogatta a tervet, és képes volt annak finomítására azáltal, hogy azt konkrétabbá tette a kérelmezési folyamat során. A Leader „kísérleti jellege” egyértelműen bizonyította, mivel a jelek arra mutatnak, hogy a folyamat részévé válhat a tartomány tértervezési politikájának.

■ 6. Időtartam

A projekt tartama két év volt, amely 2004 decemberében kezdődött, és 2006 decemberében ért véget.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 155 073 EUR. Ez az EMOGA-tól származó 51 190 EUR-ból, 62 050 EUR állami finanszírozásból és 41 833 EUR magánfinanszírozásból áll.

A HACS kapcsolattartási adatai

☎ **HACS: Oost Drenthe**

☎ **Kapcsolattartó: Cathrien Posthumus**

☎ **Cím: Postbus 122, 9400 AC Assen**

☎ **Tel.: +319 592 36 56 50**

☎ **Fax: +319 592 36 56 71**

☎ **E-mail: c.posthumus@drenthe.nl**

☎ **Weboldal: www.leader.drenthe.nl/oostdrenthe/index.htm**

Az illusztrációkat az Oost Drenthe HACS bocsátotta rendelkezésre.

1. fotó: Paul Paris, Amszterdam

2. fotó: Cees Brauns, Zuidlaarderveen

PORTUGÁLIA

Az elején kezdve: színházi tevékenységek oktatása vidéki térségekben

A projekt háttere

Adriminho térsége Portugália északkeleti részén található; északon Galícia Autonóm Tartomány (Spanyolország), délen Vale do Lima községei, nyugaton az Atlanti-óceán határolja. A térség (amely a Minho folyó mentén terül el) a legnépesebb határ menti régió az országban (70 km hosszú határ menti területével), és erős határokon átnyúló kapcsolatok jellemzik. A régió híres a vinho verde (különösen az alvarinho szőlőből készült bor) termeléséről, az agrár- és falusi turizmusról, valamint kulturális hagyományairól. A régió fő szektorai a mezőgazdaság (bortermelés), a textilipar és a kereskedelem.

A helyi stratégia kiemelt témája a „helyi lakosság életminőségének javítása”. A stratégia a helyi erőforrásokra, például a térség kulturális örökségére épül. A fő intervenciók területei a Vale do Minho társadalmi-gazdasági fejlesztése, befektetések vonzása, munkahelyteremtés és a gazdasági tevékenységek diverzifikációja, a helyi kultúra támogatása, valamint a környezet és a természeti erőforrások védelme.

Tények a térségről

👤 Népeség: 79 480 lakos

🌿 Terület: 951 km²

👤 Népsűrűség: 85 fő/km²

👤 A települések száma: 6

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt **területalapú** megközelítéssel jellemezhető. Támogatást nyújt a helyi színjátszó társaságnak (Comédias do Minho) a színházi képzési tevékenységek helyben történő gyakorlásában. Az információhoz való hozzáférés, az oktatás és a kultúra jelentős tényezői a vidéki térségekben az életminőség javításának. A projekt erősíti a helyi kulturális hagyományokat és örökségeket a helyi témákról szóló színdarabok – mint amilyen „A Minho-völgy legendái” – bemutatásával. A kultúra fontos a több látogató, turista és lakos régióba történő vonzása szempontjából is. Széles körben elismert, hogy a kultúra nemcsak a helyi társadalmi fejlődéshez járul hozzá, hanem a gazdasági fejlődéshez is, hiszen ösztönző hatást gyakorol a szórakoztatóipar növekedésére, és fokozza a helyi térség vonzerejét.

Adriminho számos helyi állami és magánszektorbeli érdekelt fél – beleértve az öt önkormányzatot, idegenforgalmi szervezeteket, gazdálkodókat és vállalkozókat stb. – erőteljes **partnerségére** épülve formálódott. A projekt a helyi érdekeltek (különösen a helyi önkormányzatok, vállalkozók és iskolák) együttműködése révén alakult ki.

A projektet a több kulturális támogatás iránti igény eredményezte, amelyet a helyi önkormányzatok (Melgaço, Monção, Paredes de Coura, Valença és Vila Nova de Cerveira) ismertek fel. Ezek a települések aktívan vesznek részt a térség kulturális fejlesztési stratégiájának megvalósításában. Az e települések alkotta közgyűlés (Comunidade Intermunicipal do Vale do Minho) részt vesz a régió kulturális fejlesztéséről szóló stratégiai értekezleteken folyó munkában.

Egy helyi kulturális fejlesztési tisztviselő és szakember, a helyi önkormányzatok közgyűlése (Comunidade Intermunicipal do Vale do Minho) és az Adriminho részvételével létrejött a Minho-völgy kulturális hálózata (Rede Intermunicipal do Vale do Minho). A **hálózat** helyi kulturális fejlesztési stratégiát dolgozott ki a munkaértekezletek során, amely meghatározta a fő intervenciók területeket és a szükséges intézkedéseket. A fentiek eredményeként létrejött a Comédias do Minho egyesület, amelynek célja a kultúra élénkítésének támogatása a térségben.

E projekt a tágabb kulturális fejlesztési stratégiába **integrálja** azokat a kulturális tevékenységeket, amelyeket a települések alakítottak ki a Minho-völgy tekintetében. E stratégia részeként az elmúlt években sor került néhány fontos kulturális beruházásra (beleértve a Centro Culturalt és a Museu Regionalt Paredes de Courában; a Casa da Culturát és a Núcleo Museológico Melgaçóban; a Casa do Currót

és a Cine-Teatro João Verdét Monçãoban és a Biblioteca Municipalt Valençában).

A projekt bemutatása

1. A projekt rövid története

A kulturális és színházi tevékenységeket a társadalmi és személyes fejlődés fő mozgatórugójának lehet tekinteni a régióban. A Minho-völgyének városi tanácsai (Câmara Municipal de Melgaço, Câmara Municipal de Monção, Câmara Municipal de Valença, Câmara Municipal de Paredes de Coura és Câmara Municipal de Vila Nova de Cerveira) által kezdeményezett „Színtársulat vidéki környezetben” elnevezésű projekt célja, hogy a helyi kulturális tevékenységek megerősítésével hozzájáruljon a Minho-völgy térségének fejlődéséhez. A helyi városi tanácsok a helyi kulturális stratégia részeként létrehoztak egy „Comédias do Minho” nevű egyesületet. Az egyesület Leader+ támogatást kérelmezett, hogy a térségben színházi oktatási tevékenységeket folytathasson. E projekt fő célja, hogy javítsa a helyi kulturális ismereteket, és erősítse a helyi lakosok kultúrával kapcsolatos tudatosságát a színházi tevékenységekbe történő bevonásuk révén.

2. A fő tevékenységek

A projekt keretében oktatási és kulturális tevékenységek széles skálájának végrehajtására került sor, például a következőkre:

- bevezető színpadi nyelvi tanfolyam, amelynek célja a színpadi nyelvezet megismertetése a helyi iskolák diákjaival és e nyelvezet használatának biztosítása iskolai színjátszó csoportok létrehozásával;
- a „Színház az iskolában” elnevezésű kezdeményezés, amelynek célja az öt település általános, közép- és szakiskoláiban tanító tanárok azzal kapcsolatos oktatása, hogy hogyan használhatják a színpadi nyelvezetet pedagógiai eszközként;
- amatőr színészek képzése amatőr színházi tevékenységek kialakítása céljából.

Az egyéb tevékenységek célja, hogy erősítsék a tudatosságot, és elterjesszék a színházi kultúrát a helyi térségekben a gyerekeknek és felnőtteknek szóló színdarabok révén, valamint irodalmi művek színpadra állításával.

3. Konkrét teljesítmény és eredmények

Az újonnan létrejött helyi színtársulat tevékenységei révén erősödtek és ösztönzést nyertek a helyi kulturális tevékenységek. Számos színdarabot állítottak színpadra a helyi községekben. A projekt eredményeként felélénkültek a helyi kulturális tevékenységek és struktúrák a részt vevő

településeken. E megmozdulások különösen a vidéki térség fiataljaira gyakoroltak hatást. A kultúra közelebb került a helybéliekhez, és javultak a kulturális kérdésekkel kapcsolatos ismereteik.

A projekt pozitív eredményeinek köszönhetően néhány oktatási testület napjainkban támogatást nyújt színházi tevékenységekhez, és a községek némelyikében a helyi kulturális és szabadidős egyesületek színjátszó csoportokat hoztak létre (a projekt multiplikátorhatása).

■ 4. Problémák/tanulságok

Az egyesület számára nehézséget jelent a tevékenységei folytatásához szükséges pénzügyi autonómia elérése. Jóllehet az egyesület támogatásban részesül a helyi városi tanácsoktól, nonprofit társaságként működik.

A projekt szempontjából nehézséget okozott a nyilvánosságnak (különösen az időseknek) a színdarabokkal kapcsolatos érdektelensége is. A helybéliek hagyományosan nem járnak színházba, és nehéz volt megváltoztatni e tekintetben a magatartásukat. Ez az érdektelenség gyengítette a projekt általános sikerét.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

E projekt fő hozzáadott értéke, hogy színházi tevékenységeket vezetett be a helyi térségben, és a kultúrát közelebb vitte a helyi emberekhez. Nehéz biztosítani a színházi tevékenységek pénzügyi fenntarthatóságát a vidéki térségekben, ahol e tevékenységeknek nincs szilárd hagyománya. A Leader+-finanszírozás a színészek díjazására és a felhasznált berendezésekre fordított támogatáson keresztül lehetővé tette a képzési tevékenységeket és különböző színelőadások színpadra állítását a térségben. Biztosította a helyi színházi egyesület működését.

A Leader+-finanszírozás segített annak felismerésében, hogy milyen jelentős szerepet játszik és milyen fontos hozzáadott értéket képvisel a kultúra a helyi társadalmi fejlődésben és az életminőség javításában. Ennek eredményeként a projekt támogatásban részesül majd a Minho-völgy városi tanácsaitól és a nemzeti Kulturális Minisztériumtól.

■ 6. Időtartam

A projekt egy évig tartott. 2005 júniusában kezdődött, és 2006 júniusában ért véget.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 251 330 EUR, ebből 94 249 EUR-t az EMOGA nyújt; 31 416 EUR állami finanszírozásból, 125 665 EUR pedig magánfinanszírozásból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

☎ **HACS: Adriminho**

☎ **Kapcsolattartó neve: Ana Paula Xavier**

☎ **Cím: Edifício do Gat do Vale do Minho, Av. Miguel Dantas, 69, P-4930-678 Valença**

☎ **Tel.: +351 251 82 58 11**

☎ **Fax: +351 251 82 56 20**

☎ **E-mail: adriminho@mail.telepac.pt**

☎ **Weboldal: www.adriminho.pt**

A helyi projektszervező kapcsolattartási adatai

☎ **A szervezet neve: Associação Comédias do Minho – Associação para a promoção e Actividades Culturais no Vale do Minho**

☎ **Kapcsolattartó: Maria Joana Pinto Rodrigues**

☎ **Cím: Centro Cultural de Paredes de Coura, P-4940 Paredes de Coura**

☎ **Tel.: +351 251 78 01 24**

☎ **Fax: +351 251 78 01 21**

Az illusztrációkat az Adriminho HACS bocsátotta rendelkezésre.

SPANYOLORSZÁG

Regionális minőségi márka

A projekt háttere

A HACS *El Condado* megyében található, Jaén tartomány északi részén, amelyet a növény- és állatvilág gazdag változatossága, termékeny földek és csodálatos táj jellemeznek, olajfaligetekkel, hegyláncokkal, keleten egy természeti parkkal, délen a Guadalimar folyóval. *El Condado* helyi lakossága majdnem kizárólag (95%) mezőgazdasági tevékenységekből él; a helyi gazdaság középpontjában az olívaolaj-termelés és a szarvasmarha-tenyésztés áll. Erőteljes a mikrovállalkozások vagy önálló vállalkozók és a vidéki szövetkezetek jelenléte. Az egyéb alapvető kereskedelmi vagy szolgáltatási tevékenységek elmaradnak a tartományi átlagtól, és a térség évek óta Spanyolország legtrikábban látogatott tartománya.

Az oktatás és a jövedelmek színvonala alacsony, és a munkanélküliségi ráta jóval magasabb, mint a tartományi és a nemzeti átlag. A munkaképes korú nők mindössze 17,4%-a aktív, és az aktív népesség több mint egyharmada munkanélküli. A munkaerőpiacon rendelkezésre álló kevesebb lehetőség és az alacsonyabb bérek a helybeliek, különösen a nők elvándorlásához vezettek, ami hosszú távon demográfiai problémákat okozhat.

A HACS stratégiája a terület valamennyi endogén lehetőségnek és erőforrásának kiaknázása a helyi szereplők mozgósítása és az erők egyesítése révén a ténylegesen integrált és fenntartható vidékfejlesztéshez kapcsolódó új projektek és ötletek kidolgozása érdekében. A középpontban a helyi termékek értékének növelése és a különböző vidéki régiókról kialakult kép javítása, valamint ezzel egyidejűleg a tevékenységek e területek közötti kiegyenlítése és integrálása áll.

Tények a térségről

👤 **Népesség: 24 813 lakos**

🏡 **Terület: 1 548 km²**

👤 **Népsűrűség: 16 fő/km²**

🏡 **A települések száma: 8**

szektorok (agrár-élelmiszeripar, idegenforgalom, kézműipar, ipar, környezetvédelem stb.) és vidéki térségek képviselőinek a bevonása és a velük folytatott együttműködés abból a célból, hogy együttesen hozzanak létre a kiváló minőségre vonatkozó előírásokat valamennyi vállalat, termék és szolgáltatás tekintetében. A projekt által kialakított tevékenységek mind interterritoriális, mind transznacionális szinten átadhatóak. Összefoglalva, valamennyi érintett régió együttműködést és lehetőségeket keres vidéki gazdaságuk diverzifikálására és versenyképességük javítására.

A projekt bemutatása

1. A projekt rövid története

A projekt fő célja a Leader+ első fázisában (2002–2006) az volt, hogy „regionális minőségi márkát” hozzanak létre Spanyolország különböző vidéki gazdaságaiban (valamint külön-külön Olaszországban és Franciaországban). Ez olyan eszköz, amely a kiváló minőségű termékek és szolgáltatások kínálata révén javítja a régióról kialakult képet és a régió versenyképességét. Először a spanyol „El Condado de Jaén” HACs, Cathare megye Franciaországban, valamint egy harmadik, olaszországi partner (Valle Umbra) tapasztalatot cserélt, és mozgósította a helyi szereplőket országában/régiójában. A projektnek nemrég egy további, a második fázisra (2006–08) vonatkozó finanszírozás adott lökést; az újabb fázis célja egy „európai minőségi márka” megteremtése a más európai országokkal (Franciaország, Görögország, Olaszország) folytatott transznacionális együttműködés révén.

Spanyolországban kilenc HACs vett részt az első fázisban, számos közintézmény, magántársaság és társadalmi csoport aktív bevonásával és velük együttműködve, hogy létrehozzanak egy „regionális minőségi márkát”, és megegyezzenek a kölcsönösen elfogadott elvekről és értékekről. A regionális minőségi márka területenként változik, mivel a „közös márkához”, azaz a „Calidad Rural” felirattal ellátott, valamennyi csoport által használt logóhoz mindegyik HACs hozzáad egy, a térség nevét feltüntető regionális logót.

Az új fázisban (2006–2008) a transznacionális hálózat 19 (10 spanyol, öt görög, három olasz és egy francia) HACs-ból áll. A csoportok egy versenyképes „európai minőségi márkával” kapcsolatos rendelet megszövegezésén dolgoznak, és megbeszéléseket folytatnak egy közös minőségi márka európai szinten történő bevezetésének lehetséges módjairól (beleértve a kialakítást, a jövőbeli irányítást, az ellenőrzési mechanizmust, az együttes fellépéseket stb.).

2. A fő tevékenységek

A projekt első fázisában a jaéni El Condado megye aktív tapasztalatcserét folytatott egy franciaországi, Cathare-ban található csoporttal, amely a regionális minőségi márkák

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt **határozott területalapú megközelítést** követ, és az egyes régiók endogén erősségeire épít. Értékeli a helyi erőforrásokat és az egyes térségek örökségét, célja a természeti környezet védelme, és a fenntartható helyi fejlődésen munkálkodik.

A projekt továbbá **erőteljes partnerségi megközelítést** mutat, amely a kiegyensúlyozott és integrált vidékfejlesztés eléréséhez szükséges. A helyi érdekeltek széles körét, azaz a városi tanácsokat, a szakszervezeteket, a kulturális szervezeteket és a társadalmi csoportokat, a magánszektorbeli társaságokat és az egyetemeket képviselő állami és magánfeleket egyaránt bevonja.

A kezdeményezésen belül **erőteljes az együttműködési és hálózatépítési megközelítés**. Az első fázisban El Condado megye kilenc másik spanyol térséggel dolgozott együtt egy hálózat keretében, a második fázisban pedig tíz csoporttal, beleértve a Sobrarbe y La Ribagorza HACs-vel folytatott együttműködést is. A hálózat már az első fázisban is részt vett más országokból származó csoportokkal folytatott cserékben, jóllehet a középpontban inkább az interterritorialitás állt. A nemzetközi együttműködés várhatóan intenzívebbé válik a második fázisban. A képzési és szakmai workshopok ösztönzik a cserét és az együttműködést a különböző HACs-k között, de a helyi/regionális szereplők képességeit és ismereteit is javítják e térségekben. Ez az együttműködés nem korlátozódik pusztán tapasztalatcserére, hanem közös célja olyan tevékenységek együttes végzése, mint például a regionális minőségi márka megteremtése. A HACs-k ez utóbbit nemcsak marketing- és kereskedelmi eszközként használják, hanem a helyi fejlesztési kérdésekről szóló viták ösztönzésére is. Céljuk a párbeszéd ösztönzése a különböző vidéki régiók és érdekeltek között, kezdetben helyi és nemzeti, majd európai és nemzetközi szinten.

A *Marca de calidad territorial integrált projekt*, amely valamennyi hátrányos helyzetű vidéki régió és azok lakosai számára nyitva áll. Szükségesnek látszik a különböző

bevezetésének egy előrehaladottabb szakaszában tartott, és jó példával szolgált. Tanulmányút szervezésére került sor, és a HACs elkezdte a kezdeményezés promócióját más spanyolországi csoportok és régiók körében. A csoportok ezután minőségi márkákat vezettek be a térségükben, és világos iránymutatásokat (kialakítás, szín) határoztak meg a közös minőségi márkának a regionális minőségi márkákkal együtt történő alkalmazásáról. Elkészült egy, az összes HACs-t érintő rendelettervezet, amely vázolt valamennyi szabályt és kölcsönösen elfogadott értéket és elvet. A csoportok részt vettek továbbá különböző régióknak belüli marketingtevékenységekben és nemzeti vásárokon.

3. Konkrét teljesítmény és eredmények

Az első fázis teljesítménye és eredményei a következők voltak:

- tisztázódtak az eljárások és a részt vevő HACs-k kötelezettségei;
- valamennyi HACs elfogadta a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó szabályokat, feltételeket és minőségi minimumkövetelményeket;
- létrejött egy, a kilenc regionális minőségi márkához kapcsolódó közös minőségi márka (vagy logó);
- a kilenc HACs kilenc regionális minőségi márkát vezetett be;
- a rendelettervezet kölcsönösen elfogadott értékeket és elveket határozott meg, beleértve a következőket:
 - a környezet általános tisztasága (azaz a víz-, energia- és nyersanyag-takarékosság, szennyezésmentesség),
 - a cégek társadalmi felelőssége (azaz a helyi erőforrások felhasználása, felelős marketing, innováció, felelős és szociális irányítás),
 - az esélyegyenlőség megteremtése;
- irányítási és ellenőrzési mechanizmusok (minőségbiztosítási rendszer) jöttek létre minden régióban annak biztosítására, hogy a minőségi márka alkalmazásakor mindenki megfelel ezeknek az előírásoknak;
- promóciós anyagok, internetes oldalak jöttek létre, és képzési szemináriumok és szakmai megbeszélések szervezésére került sor.

4. Problémák/tanulságok

Interterritoriális szinten a hálózat jelentős problémákkal szembesült a közös márkára vonatkozó minimumszabályok meghatározásakor, mivel a spanyol autonóm térségek HACs-i különböző jogosultsági kritériumokat és feltételeket terjesztettek elő saját regionális minőségi márkájuk használata tekintetében, ami lassította a folyamatot. A különböző rendeletek és igazgatási eljárások lehetetlenné tették egy európai minőségi márka transznacionális szinten történő létrehozását az első fázisban. A projekt azonban sikeresen mozgósította a helyi/regionális szereplőket e vidéki térségekben, és jó kezdeti eredményeket ért el.

5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A projekt méretgazdaságosságot biztosított a különböző csoportok számára az együttes fellépéseken és marketingtevékenységeken keresztül. Ösztönözte a „kiváló minőségű” termékek és szolgáltatások együttes promócióját, és elősegítette a különböző érintett intézmények közötti kapcsolatok kialakulását. A kereskedelmi ügyletek továbbfejlesztése lehetővé tette számukra, hogy versenyképesebbek legyenek, és hogy közösen eredményesebben válaszoljanak a globalizált piac által támasztott kihívásokra. A Leader+-megközelítésen keresztül kölcsönösen elfogadott értékek és elvek jöttek létre, és a vidéki térségek kiaknázták helyi erőforrásaikat, míg a fellépések kiegyenlítettebbek voltak, és sor került a gyengébb területek integrációjára.

6. Időtartam

A projekt három évig és öt hónapig tartott. 2002. november 7-én indult, és 2006. március 30-án ért véget.

7. Költségvetés

A projekt összköltsége 771 143 EUR, ebből 510 789 EUR az EMOGA-tól, 227 634 EUR állami finanszírozásból és 32 720 EUR magánfinanszírozásból származik.

A HACs kapcsolattartási adatai

Vezető HACs: Asociación para el Desarrollo Rural de la Comarca de “El Condado – Jaén”

Kapcsolattartó: Sebastián Lozano Mudarra

Cím: Subrie, 8, E-23250 Santisteban del Puerto (Jaén)

Tel.: +34 953 40 12 40

Fax: +34 953 40 14 14

E-mail: slozano@condadojaen.net

Weboldal: www.calidadterritorial.com

Az illusztrációkat az Asociación para el Desarrollo Rural de la Comarca de “El Condado – Jaén” HACs bocsátotta rendelkezésre.

SPANYOLORSZÁG

A Las Loras-i természetvédelmi terület

A projekt háttere

A program által érintett terület a Kantábriai hegylánc keleti végén található, Kantábria és Kasztília-León Autonóm Közössége (Spanyolország legnagyobb régiója), valamint Palencia és Burgos tartományok határán. A térség mindig is viszonylag elszigetelt volt, mivel hegyláncok és folyók veszik körül, de óriási természeti kincssel, valamint rendkívül változatos tájjal és éghajlattal rendelkezik. A Las Loras-i természetvédelmi terület egy „zöldfolyosó”, amely figyelemre méltó természeti idegenforgalmi erőforrás a környékbeli régiók és tartományok számára, és amely gazdag kulturális örökséggel is rendelkezik: itt található a legnagyobb sűrűségben a román stílusú és középkori emlékművek Spanyolországban és Európában.

A szolgáltatási szektor erőteljesen van jelen mindkét régióban (megközelítőleg 60%); azt az ipari szektor (20%), majd az építőipar, a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás követi. Az agrárszektorban fokozatos elmozdulás történt a hagyományos gazdálkodástól a kisebb családi vállalatok, a tejhasznú marhák tenyésztése és a tejtermelés köré szerveződött rendszer felé. Az idegenforgalmi szektor hosszú időn át alulfejlett volt, de határozott növekedés tapasztalható a régióba látogató turisták számában. A munkanélküliségi ráta és a bérek településenként és tartományonként változnak, de némileg elmaradnak a nemzeti átlagtól.

Az interterritoriális vidékfejlesztési projekt középpontjában az életminőség javítása és a munkahelyteremtés áll. A cél a helyi közösségek megismertetése a térség természeti és kulturális vagyonával, valamint azzal a fontos szereppel, amelyet e vagyon megőrzésében és elérhetőségében betöltenek. A País Románico stratégiája arra irányul, hogy a helybeliek tevékenységéből fakadó, endogén és fenntartható fejlődés elvére alapozva új munkahelyeket és jövedelemforrásokat teremtsen a térségben.

Tények a térségről

👤 **Népesség: 25 594 lakos**

👤 **Terület: 1 133 km²**

👤 **Népsűrűség: 23 fő/km²**

👤 **A települések száma: 16**

A Las Loras-i természetvédelmi terület

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt **határozott területalapú megközelítést** követ, mivel a helyi természeti, kulturális és humán erőforrásokra épít, és nagymértékben javítja a térség jövedelemtermelő képességét. Hozzájárul a természeti környezet védelméhez, és a fenntartható helyi fejlődésen munkálkodik. A kezdeményezés erősíti a helyi lakosság tudatosságát, és új, tudományos módszereket és megközelítéseket alkalmaz a régióban a természet és a geológiai örökség védelmére.

Az eredeti ötlet geológusok egy csoportjától és egy egyetemi tanártól származik, akik azt javasolták a helyi önkormányzatok és természetvédelmi csoportok számára, hogy hozzanak létre természetvédelmi területet a Las Loras-i régióban. Ezt az **alulról építkező** kezdeményezést a País Románico HACS és más helyi igazgatási szervek és szervezetek is felkarolták, és a Villaescusa de las Torresben található Junta Vecinal (szomszédok szövetsége) és a Rebolledo de la Torreban, valamint Revilla de Pomarban található két helyi egyesület közötti erőteljes partnerségre épül. A projektszervezők létrehoztak egy egyesületet is (Argeol), hogy finanszírozásért és a természetvédelmi terület jövőbeni irányításáért lobbizzon a regionális és kormányzati szerveknél. Erőteljes az együttműködés a helyi érdekeltekkel is, mint például a természetvédelmi csoportokkal, a magánszektorral, a helyi képviselőkkel és a különböző egyetemek geológiai tanszékeivel, amelyek gyakran folytatnak kutatást a térségben. Az olyan tevékenységek, mint a „Díszlet-műhely” (amelyet a régió 18 művészeinek részvételével valósítanak meg) új lehetőségeket teremtenek a helybeliek számára, hogy kapcsolatba lépjenek egymással.

A projekt **integrált megközelítést** is követ a különböző szektorok (idegenforgalom, művészet, környezet, oktatás) összekapcsolásával, és a térségben futó más olyan projekteket is kiegészít, amelyek egy, az idegenforgalmi tevékenységek javítására és a térség „román stílusú tájként és kulturális európai úti célként” való promóciójára irányuló tágabb stratégia részei.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

Az eredeti ötlet geológusok egy csoportjától és egy egyetemi tanártól származik, akik azt javasolták a helyi önkormányzatok és természetvédelmi csoportok számára, hogy hozzanak létre természetvédelmi területet a Las Loras-i régióban. A Villaescusa de las Torres-i Junta Vecinal a régió két másik városában található két helyi egyesülettel, az Acetere egyesülettel (Rebolledo de la Torre) és az Amigos egyesülettel (Revilla de Pomar) együttműködve határozottan támogatta a projektötletet, amelyet aztán felkarolt a País Románico HACS.

A támogatott térség része a Natura 2000 területnek, és a projekt a „Las Loras” régió egy tágabb geológiai természetvédelmi területi programjának keretében működik (mely program kiterjed Burgos és Palencia északi térségeire is). A projektet Villaescusa de las Torresre, Revilla de Pomarra és Rebolledo de la Torre kiterjedő kísérleti intézkedésként valósítják meg. Az e projekt révén szerzett tapasztalatok és tanulságok alapvetőek lesznek a térségre (beleértve Las Tuerces és Covalagua természeti emlékműveit is) vonatkozó természet- és környezetvédelmi politikák kialakításában. A projekt hozzájárul a környezet megőrzéséhez, és segít azon veszélyek kezelésében, amelyekkel a régiónak szembe kell néznie; ilyen veszélyt jelent például egy új vasúti vágány létrehozása, vagy egy szélerőmű-társaság központjának megépítése.

■ 2. A fő tevékenységek

A projekt tevékenységei:

- tanulmányi látogatások szervezése szakemberek és a helyi önkormányzatok tisztviselői számára az aliagai (Teruel) geológiai parkba és az Haute-Provence-i (Franciaország) természetvédelmi területre;

A Las Loras-i természetvédelmi terület

- tudományos vizsgálat elvégzése, beleértve a terepmunkát és a megfelelő információ összegyűjtését (vázlatok és térképészeti, fotográfiai anyagok, az erőforrások és az idegenforgalmi szolgáltatások feltérképezése);
- olyan jelek kihelyezése, amelyek mutatják a három különböző gyalogtúra-útvonal megfigyelőpontjai közötti irányt;
- információ szolgáltatása a túrákról (magyarázó táblák) és tematikus útvonalak (geológiai, biológiai, építészeti stb.);
- a természetvédelmi terület promóciója a helyi érdekelt felek között (promóciós szórólapok megtervezése és terjesztése, a természetvédelmi területről szóló útikalauz, kapcsolat és tapasztalatcseré más természetvédelmi területek támogatóival);
- az infrastrukturális beruházások (utak, parkolók, ismeretterjesztő központ, jelzések, didaktikai és promóciós anyagok) iránti igények elemzése;
- további információ szolgáltatása egyéb helyi erőforrásokról és szolgáltatásokról.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

Az intézkedés eredményei:

- tanulmányi látogatások;
- három különböző gyalogtúra-útvonal és promóciós anyagok létrejötte;
- olyan természetvédelmi eszközök kialakítása a helyi táj számára, amelyek segítenek a Las Loras-i régió természeti geológiai örökségének megőrzésében;
- kiváló minőségű természeti és kulturális idegenforgalmi termék megteremtése további szolgáltatásokkal (pl. kiállítások);
- a helybélieknek a helyi örökséggel és természeti erőforrásokkal kapcsolatos megnövekedett környezetudatossága;
- a természeti erőforrások jobb promóciója.

■ 4. Problémák/tanulságok

A legnagyobb nehézség a projekt partnereinek összehangolása és aktív bevonása volt, mivel ezek zömmel alacsony finanszírozási és irányítási kapacitással rendelkező helyi igazgatási szervek és egyesületek; valamint a regionális igazgatás összetettsége.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A Leader-program nagymértékben hozzájárult a helyi természeti örökség nagyobb megbecsüléséhez, és kiemelte ezen örökség megőrzésének szükségességét. A területalapú idegenforgalmi tevékenységek kialakításával és a geológiai területek megőrzésével a Leader+-finanszírozás számottevően hozzájárult a helyi erőforrások hatékony kiaknázásához, új munkahelyeket és helyi többletbevételt teremtett.

■ 6. Időtartam

A projekt időtartama két és fél év volt. 2004. január 31-én indult, és 2006. július 30-án ért véget.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése 137 912 EUR, ebből 110 330 EUR az EMOGA-tól, 27 582 EUR magánfinanszírozásból származik.

A HACS kapcsolattartási adatai

 HACS: Asociación País Románico

 Kapcsolattartó: Fernando García García

 Cím: Avda. de Cervera, 26, E-34800 Aguilar de Campó/Palencia, Castilla y León

 Tel.: +34 979 12 80 29

 Fax: +34 979 12 21 66

 E-mail: leader@paisromanico.org

 Weboldal: www.paisromanico.org

Az illusztrációkat az Asociación País Románico HACS bocsátotta rendelkezésre.

SVÉDORSZÁG

Előtanulmány Svartådalen vidéki térség fejlesztéséhez

A projekt háttere

A Dalälven folyó természeti, kulturális és történelmi szempontból egyaránt meghatározó jegye a HACS területének. A lazachalászat nagy jelentőséggel bírt a közösség számára egészen a modern időkig. A vas-, ezüst- és rézkitermelés a négy megye határ menti régiójának közös történelmi hagyománya. A régió fő erőssége természeti és kulturális vagyona, és a Leader+ Nedre Dalälven e forrásokra kíván építeni a régió fejlesztése tekintetében.

Az iparágaknak azonban néhány súlyos nehézséggel kell szembenézniük a régióban. Rövid időn belül a munkahelyek száma drasztikusan csökkent az alapvető iparágakban (különösen a fémkitermelésben és az erdőgazdálkodásban), és a helyi társaságok a vállalkozási kultúra hiányával jellemezhetőek.

A helyi fejlesztési stratégia fő célja, hogy a helyi vállalkozások kibővítésére, megújítására és fejlesztésére összpontosítsa az erőfeszítéseket. A fő területek, ahol a vállalkozások fejleszthetők, többek között a finanszírozás, a képességfejlesztés és a hálózatépítés. A fiatalok várhatóan főszerepet játszanak e fejlesztésben (mivel nagymértékben motiválhatóak, és kreatív új ötleteik vannak), és ennél fogva különösen azok a projektek kerülnek a középpontba, amelyek a fiatalokat támogatják, vagy amelyeket fiatalok működtetnek. A helyi fejlesztési stratégia keretében ösztönzik a régióba költözést, és erőfeszítéseket tesznek az új vállalkozások beindításának serkentésére. Elsőbbséget élveznek azok a projektek, amelyek olcsón teremtenek új munkahelyeket.

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A kísérleti tanulmány és a tanulmány alapján támogatott projektek döntően a Svartådalen térség fejlesztésén alapulnak, ezért az egész koncepció határozott **területalapú**

Tények a térségről

Népesség: 65 000 lakos

Terület: 6 700 km²

Népsűrűség: 10 fő/km²

A települések száma: 10

megközelítéssel jellemezhető. A projekt erőteljesen épít a helyi természeti és kulturális erőforrásokra és a történelmi vagyona. A kommunikációs hálózatok és kapcsolatok új formáját teremtette meg a Svartådalen térségben.

A projektet a helybéliek kezdeményezték, azaz **alulról építkező megközelítést** követ. A szövetkezet tagjai

helyi vállalkozások és egyesületek, amelyek az érdekeltek széles körét képviselik a térségben. A projekt indulása óta erőteljes hangsúlyt fektettek a tevékenységeknek a helyi lakosok körében történő elfogadtatására a hálózatépítésen, információszolgáltatáson, találkozókra és a tudatosság erősítésén keresztül (pl. hírlevelek). A helyi lakosok elkötelezettségének mértékét jól illusztrálja a projektbe fektetett igen jelentős önkéntes munka (20 000 óra).

A szövetkezet egy, a HACS-hez hasonló **partnerségen** keresztül működik, azaz számos helyi érdekcsoportot és egyesületet képvisel (az állami szervezetek kivételével, amelyek közvetlenül nem vesznek részt a szövetkezetben). A szövetkezet jó munkakapcsolatot ápol a helyi és a regionális hatóságokkal. A gazdálkodók szövetsége részéről fennálló elkötelezettség és együttműködés nagymértékben hozzájárul a projekt sikeréhez.

A projekt határozott **integrált megközelítést** követ. A kulturális és természeti erőforrások alapján határozza meg a fejlesztés fő területeit a térség számára, és a különböző ágazatokkal integrált helyi stratégia keretében foglalkozik, amely olyan területekre terjed ki, mint például az infrastruktúra, az idegenforgalom, a halászat és a gazdálkodás, a marketing és a promóció. Így módon a projekt a fejlesztési kérdések széles skálájával foglalkozik.

Svédország számos térsége érdeklődést mutatott a projekt iránt, így annak keretében **hálózatépítési** tevékenységekre is sor került más térségekkel, amelyek szerették volna megismerni a munkamódszereket, és tapasztalatot kívántak cserélni Svartådalennel. Az alkalmazott módszerek (azaz a térség feltételeinek elemzése, a fejlesztési területek meghatározása és a stratégia végrehajtása) sikeresen **átadhatóak** más régióknak. E módszerek alkalmazásához azonban a helybeliek elkötelezettségére van szükség.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

A projektet a helybeliek kezdeményezték egy helyi iskolában 1999 márciusában tartott találkozón. A találkozó folyamán létrehozták a färneboi „helyi fejlesztési csoportot” abból a célból, hogy támogassa a térség fejlesztését a megfelelő projektötletek felkutatása révén. A csoport a megyétől kapott támogatást.

A Färnebo-csoport később helyi szövetkezetté alakult, „Vidékfejlesztési szövetkezet a Svartån-völgy támogatására” néven. A szövetkezet Västerfärnebo és Fläckebo települések

térségében működik, amelyek mindegyike a Svartån folyó mentén található. Kezdetben a szövetkezet a helyi fejlesztést támogató projektötletek megvitatását helyezte a középpontba. Később a figyelem a régió főbb infrastrukturális, demográfiai, foglalkoztatási, üzleti, munkahelyteremtési potenciállal kapcsolatos és szociális szolgáltatási szükségleteinek értékelésére összpontosult. E célból egy kísérleti tanulmány kezdeményezésére került sor, amely a térség első Leader+-projektje lett.

■ 2. A fő tevékenységek

A kísérleti tanulmány fő célja a következő volt:

- információ gyűjtése a projektekről és lehetséges megvalósításuk feltételeiről;
- a projektek várható társadalmi-gazdasági hatásainak feltérképezése;
- hálózatok és különböző együttműködési módszerek létrehozása a projektek megvalósításának támogatására.

A kísérleti tanulmány célja az volt, hogy értékelje a helyi vállalkozások állapotát és a térség társadalmi-gazdasági feltételeit; ez az értékelés képezte az alapot az új projektek meghatározásához. A kísérleti tanulmány eredményeként egy hosszú távú stratégia jött létre. A tanulmány által meghatározott fő fejlesztési célkitűzés a „természeti és kulturális erőforrások oly módon történő kiaknázása, amely hozzájárul a hosszú távú foglalkoztatottsághoz”. A projekteket a helyi szereplők széles körének, többek között a gazdálkodók szövetsége, a megyei igazgatás, Sala helyi önkormányzata és a Mälardalen Főiskola képviselőinek aktív részvételével valósítják meg.

A projektek (amelyeket főként a Leader+ és a KAP-on belüli svéd vidékfejlesztési program támogatott) többek között a következő témákkal foglalkoznak:

- Svartådalén természeti és kulturális idegenforgalma;
- a svartådali rák;
- az árpából kinyerhető energia;
- idegenforgalmi vállalkozók a térségben;
- helyi területi hálózat;
- a zene mint eszköz;
- fiatalok a kultúrtájon.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A kísérleti tanulmány a következő eredményekkel járt:

- a térség természeti és kulturális értékeivel kapcsolatos növekvő tudatosság;
- egy kellően elfogadtatott stratégia a térség folyamatos fejlesztéséhez;

Előtanulmány Svartådalens vidéki térseg fejlesztéséhez

- a régió lakosai által kezdeményezett tevékenységek, amelyek hozzájárultak a helyi fejlesztéssel kapcsolatos pozitív magatartáshoz;
- a fiatalok növekvő elkötelezettsége a térségért végzett munka irányában;
- új hálózatok;
- információ és marketinganyagok a térség számára, beleértve egy fiatalok által készített és a svéd televízióban bemutatott filmet, „A färbói felvonulás” címen.

A helyi fejlesztési stratégia keretében megvalósított egyedi projektek számos eredménnyel jártak, beleértve a következőket: új munkahelyek és idegenforgalmi vállalkozások, növekvő idegenforgalmi szálláshely-kapacitás, a helyi gazdálkodók általi értékesítés megnövekedett volumene (pl. gabona az energiatársaságnak, szarvasmarha az ICA kiskereskedelmi láncától) és a térség javuló marketingje.

A projekt hosszabb távú hatást is előidézett. Napjainkban a Svartådalens egy jól ismert márka Svédországban, és fokozatosan öregbíti hírnevét. Ennek eredményeként jó együttműködés alakult ki a helyi vállalkozások és más szervezetek között. Javultak a szociális szolgáltatások és az infrastruktúra, és általában több ember költözik a térségbe, ami a lakhatási igények megnövekedését eredményezte. A nők és a fiatalok nagyobb mértékben bekapcsolódtak a helyi fejlesztésbe (a nők számára létrehozott munkahelyek és a fiatalok által vezetett projektek révén).

■ 4. Problémák/tanulságok

A projekt megvalósítása során nyilvánvalóvá vált, hogy a Leader+-térseg határait jobban kellett volna megállapítani. A határok elválasztottak olyan régiókat, amelyek történelmileg közös hagyományokkal rendelkeznek, és kiterjedt kapcsolatokat ápolnak egymással, valamint közös együttműködési struktúrákat alkalmaznak.

A projektnek néhány kezdeti nehézséggel is szembe kellett néznie a bürokrácia és a finanszírozási források hiánya miatt.

Nehéz feladatnak bizonyult továbbá az is, hogy a helybéliek a fejlesztési munkában való aktív részvételre ösztönözzék.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A Leader+-programon keresztül növekedett a helybéliek helyi fejlesztéssel kapcsolatos tudatossága, elkötelezettsége és a fejlesztésben való részvétele. A Leader-megközelítés megerősítette a helyi közösséget, erőteljes partnerségek

kialakításához járult hozzá, és javította a helyi szintű együttműködést (különösen a helyi hatóságokkal). A projekt tevékenységei fokozták továbbá a régió vállalkozói potenciálját, és erősítették a regionális identitást.

■ 6. Időtartam

A projekt 2001 áprilisában indult, és 2003 októberében ért véget.

■ 7. Költségvetés

A kísérleti tanulmány összköltségvetése 173 512 EUR volt, ebből 30 485 EUR az EMOGA-tól, 45 727 EUR állami finanszírozásból, 97 300 EUR magánfinanszírozásból származott.

A HACS kapcsolattartási adatai

☎ **HACS: Leader+ Nedre Dalälven**

☎ **Kapcsolattartók: Per Nordenstam/Kalle Hedén**

☎ **Cím: S-81021 Gysinge**

☎ **Tel.: +46 291 211 80**

☎ **Fax: +46 291 211 81**

☎ **E-mail: nedredalalven@telia.com**

☎ **Weboldal: www.leader-nedredalalven.org**

A helyi projektszervező kapcsolattartási adatai

☎ **A szervezet neve: Svartådalens Bygdeutveckling Ekonmiska Förening**

☎ **Kapcsolattartó: Ann-Christin Korths-Aspegren**

☎ **Cím: Ösby 110, S-73070 Västerfärnebo**

☎ **Tel.: +46 224 74 00 11**

☎ **E-mail: ann-christin@svartadalen.nu**

☎ **Weboldal: www.svartadalen.nu**

Az illusztrációkat a Leader+ Nedre Dalälven HACS bocsátotta rendelkezésre.

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

Közösségek a határon (COTE – Communities on the edge)

A projekt háttere

A South Lanarkshire HACS területe Glasgow-tól délre található, és a térséget tradicionálisan a nehéziparral azonosítják. A földterület 80%-a azonban vidéki, és gyönyörű tájakat ölel fel, például a festői Clyde-völgyet és a távoli felföldeket.

A régió nagyobb része alacsony gazdasági alappal rendelkezik a hagyományos ágazatok, például a bányászat és a mezőgazdaság hanyatlása következtében. A régió jelentős vidéki térségekre és közösségekre terjed ki, amelyek némelyike képes a gazdasági és környezeti fejlődésre. Néhány esetben a vidéki közösségek elvesztették gazdasági életképességüket; mások esetében a helyi környezet minősége és a nagyobb városi térségek közelsége új, az ingázókhoz igazodó lakhatási fejlesztésekkel kapcsolatos növekvő nyomáshoz vezetett. Jelentős potenciál rejlik az idegenforgalmi tevékenységek fejlesztésében.

A South Lanarkshire HACS két fő Leader+-témája a „helyi termékek értékének növelése” és a „know-how és új technológiák újszerű felhasználása”. A HACS fő célkitűzései a sikeres és teljes közösségek kialakulásának támogatása, a munka-és tanulási lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása a Leader+ célcsoportjai (nők, fiatalok, alulfoglalkoztatottak és alkalmazottak) számára, valamint biztonságos és egészséges vidéki közösségek létrehozása a határozott döntéshozatali politikák kialakításán keresztül megvalósuló közösségi felhatalmazás alapján.

Tények a térségről

👤 **Népesség: 75 477 lakos**

🌍 **Terület: 1 563 km²**

👤 **Népsűrűség: 48 fő/km²**

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A projekt az **interterritoriális együttműködés** jó példája, mivel három Leader+-csoportot érint Dél-Skóciában (South Lanarkshire, Scottish Borders és Dumfries & Galloway), valamint a Southern Uplands Partnershiptet (SUP). A projektet a hálózatépítésen és a partnerségi találkozók felmerült kérdések eredményeként határozták meg.

A projekt **területalapú megközelítést** követ, mivel olyan földterület-alapú erőforrásokat azonosított, amelyeket nem használnak ki a Skócia déli felföldjein található három HACs területén. Az erőforrások magántulajdonban vannak, a projekt ugyanakkor arra összpontosít, hogy helyi partnerségeket építsen ki a térség olyan közösségei között, amelyek jelenleg nem részesülnek az ezen erőforrások nyújtotta haszonból, továbbá arra, hogy növelje a helyi erőforrások értékét, ami másfelől hasznot hoz az ingatlantulajdonosok számára is.

A projekt teljes mértékben támogatja az **alulról építkező megközelítést**, mivel konzultációkon keresztül bevonta a helyi közösséget; ennek eredményeként sikerült meghatározni, hogy mit tekintenek a legfontosabb, legfőbb kérdéseknek a térségükben. A közösség közvetlenül részt vett a fő kérdésekre irányuló megoldások javasolásában és végrehajtásában. Négy munkacsoport jött létre, amelyek mindegyike egy-egy fejlesztési területre összpontosít – e csoportok némelyike már további finanszírozást is szerzett a saját területére vonatkozóan.

A projekt nagymértékben **innovatív**, mivel megkönnyítette az olyan csoportok közötti partnerséget, amelyek általában nem működnek együtt, és amelyeknek akár eltérő érdekeik is lehetnek – ez a különböző társadalmi csoportokra vonatkozó **integrált megközelítést** jeleníti meg. A közösségi csoportok és az ingatlantulajdonosok között meglévő közös érdekek felismerése képezi az alapját a társadalmi és gazdasági növekedéssel kapcsolatos kezdeményezések folyamatban levő kialakításának.

Az **átadhatóság** a projekt kialakításának egyik fő tényezője volt, mivel az ingatlantulajdonosok és a közösségek, illetve a különböző ágazatok közötti partnerség modellje szélesebb körben is alkalmazható. A projekt számos átfogóbb tevékenységbe is belefogott, amelyek segítenek annak hatékonyabb megvalósításában, és biztosítják a projekt működésének jobb megértését Skóciában.

Úgy tűnik, a projekt megérett arra, hogy **fenntartható** legyen, mivel a Carnegie UK alapon keresztül részesül támogatásban, és mivel South Lanarkshire gazdag természeti és történelmi örökséggel rendelkezik. Ez a térség

népszerűségének növekedéséhez vezetett, és megerősíti a projektnek a természetre alapozott idegenforgalomhoz való kötődését. A projektmodell fenntarthatóságának kulcsa a partnerség, és ösztönzőleg hat az, hogy a három Leader-csoport nagymértékben részt vesz a közösségi tervezési folyamatban.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

A projekt célja az olyan új vidéki kisvállalkozások fejlődésének és növekedésének ösztönzése, amelyek a főbb földterület-tulajdonosok és intézők által rendelkezésre bocsátott erőforrásokra építenek Dél-Skóciában. A projektet a Southern Uplands Partnership (SUP) vezeti, és egyidejűleg működik a „határ menti közösségekben” (COTE) a South Lanarkshire-ben, a Scottish Bordersben és Dumfries and Gallowayban található, magántulajdonban lévő nagy földterület-ingatlanok körül.

A vidéki ingatlanok hagyományos szerepe és a közösséggel fennálló kapcsolat megváltozott, mivel az ingatlanok a fő üzleti tevékenységekre összpontosítják erőfeszítéseiket. A projekt célja a helyi közösségekkel való összekapcsolódás, valamint a szomszédos vidéki ingatlanok, különösen a Douglas & Angus, Roxburghe és Buccleuch ingatlanok közötti helyi partnerségek előmozdítása. Remélhető, hogy ezen ingatlanok bevonása ösztönzőleg hat más ingatlantulajdonosokra a régiókban, és a COTE-modell nemzeti szintű elfogadását szolgálja.

■ 2. A fő tevékenységek

A projekt a gazdasági növekedésre irányul, mivel arra tervezték, hogy ösztönözze új vállalkozások beindítását, és hogy határozza meg a foglalkoztatási lehetőségeket a vidéki közösségekben. Ösztönzi továbbá a társadalmi kohéziót, mivel a közösség részvételére épül, amelyhez a helybeliek fellépésére és döntéshozatalára van szükség. A környezeti fenntarthatóságot a kihasználatlan erőforrások új és fenntartható használata mozdítja elő, és a projekt célja, hogy erősítse a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tudatosságot, beleértve a biodiverzitás növelését és az örökséggel való gazdálkodás javítását.

A projekt fő tevékenységei az érdekeltek számára szervezett hat kezdeti szakmai megbeszélést és egy, a helybeliek részvételével tartott közösségi megbeszélést foglaltak magukban. A megbeszélések célja az volt, hogy szituációs gyakorlatok alkalmazásával értékeljék az érdekeltek főbb csoportjainak magatartását és elvárásait. Ez lehetővé tette

a fenntartható helyi kezdeményezésekben való részvétel potenciális akadályainak azonosítását és a közösségekben gondolkodás alapjainak megteremtését. A közösségi megbeszélés a tágabb közösséget célozta meg, és a résztvevők számára biztosította azt a lehetőséget, hogy megválaszthassák jövőbeni részvételük mértékét.

E közösségalapú kapacitásépítési gyakorlatok négy munkacsoport létrehozásához vezettek, amelyek olyan közösségi önkéntesekből állnak, akik a következő fő cselekvések végrehajtása céljából vettek részt a megbeszéléseken:

- csoport: egy, a közösség által irányított, többfunkciós közösségi/sportlétesítményekkel foglalkozó tetterős csoport létrehozása;
- csoport: egy, a nők vállalkozói tevékenységét támogató és segítő csoport létrehozása;
- csoport: a földterület-alapú tevékenységek – beleértve a helyi termények marketingjét – diverzifikálásának támogatása;
- csoport: a fenntartható hulladékgazdálkodásban való helyi közösségi részvétel ösztönzése.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A négy munkacsoport jól működik, és az alábbi teljesítményeket vitte véghez:

- 1. csoport: Az (önkéntes) projektvezető egy, a „társadalmi ügyek megismerésével” foglalkozó képzésben vesz részt, amelynek finanszírozását a Communities Scotland Future Builders Learning Fund (a közösségi Skócia jövőépítőinek tanulmányi alapja) biztosította. Megkezdődött egy helyi közösségi sportlétesítményre vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány is a Gaia Architects alkalmazásával. Ezenfelül javaslat született egy közösségi tulajdonban lévő ingatlan értékesítésére, hogy pénzeszközöket szabadítsanak fel az új létesítményhez.
- 2. csoport: Kapcsolatokat építettek ki a Lanarkshire gyermekgondozási partnerséggel a Douglas-térségben megfontolás alatt álló esetleges jövőbeni gyermekgondozá-

si/bölcsődei szolgáltatások támogatásával kapcsolatos potenciál tekintetében. Jelenleg folyamatban van egy munkaprogram.

- 3. csoport: Szakmai megbeszéléseket szerveztek a bérlő gazdálkodókkal/vadőrökkel, hogy tanácsot adjanak a közös agrárpolitika reformja és az új hozzáférési jogszabályok által felvetett lehetőségekkel és kérdésekkel kapcsolatban. A projekt ezen eleme azonban hosszú távú folyamatnak tekinthető, amelyet illetően eddig nem tapasztalható jelentős előrelépés. Érezhető, hogy a COTE tevékenysége e három területen össze fog adódni, és fokozatosan közösségi támogatást fog megjeleníteni, ami megteremtheti azokat a piacokat, amelyekre a helyi magánvállalkozások reagálni tudnak.
- 4. csoport: A Douglas hulladékgazdálkodási munkacsoport a komposztáló, újrafeldolgozó és egészségügyi tevékenységek kombinálását és növelését vizsgálja a Douglas & Angus ingatlanon található földeken.

A COTE tekintetében jelentős előrelépés a Carnegie UK alap (CUKT) vidéki kutatási cselekvési programjától sikeresen megszerzett finanszírozás. E gyakorlat előirányozott teljesítményei a következők:

- a COTE-projekt által igényelt erőforrások biztosítása annak érdekében, hogy ki lehessen aknázni a benne megmutakozó potenciált; és
- biztosítsák CUKT által a vidéken végrehajtott cselekvésekre vonatkozó, megfelelően megalapozott kutatások dél-skóciai partnerekkel közösen történő megtervezéséhez, lefolytatásához és terjesztéséhez igényelt mechanizmusokat a CUKT politikaváltoztatási menetrendjének támogatása érdekében.

Vélhetően 10–15 évre lesz szükség ahhoz, hogy a COTE-ba történő befektetés teljes potenciálja megvalósuljon, és a bővítési erőfeszítéseket 5 éves időszakokra tervezik.

■ 4. Problémák/tanulságok

A projekt kihívást jelent a tevékenységek lendületének a három Leader-térségben történő fenntartása tekintetében.

A projekt megtanulta kezelni a kapacitáshiányt a képzési események és projektlátogatások előmozdításával. Világos azonban, hogy a közösségi képességek kiépítésére hosszabb távú megközelítést kell elfogadni.

A fenntartható helyi kereskedelem megteremtéséhez hosszú távú megközelítésre van szükség valamennyi fél részéről. Minthogy a projekt a közösség támogatásától függ, beletelik bizonyos időbe, mire a támogatás realizálódik, hogy segítse a megvalósíthatóság mérlegének a magánszektoron belüli beruházáshoz szükséges kézzelfogható bizalom felé billenését. Várható, hogy a projekt működése a három Leader-térsgben fokozatosan igazolni fogja, hogy a közösség támogatása megteremtheti azokat a piacokat, amelyekre a helyi magánvállalkozások reagálni tudnak.

■ 5. A cselekvés „Leader+ hozzáadott értéke”

A Leader szellemisége egyértelműen tükröződött a projektben, mivel újfajta kapcsolatot teremtett a nagy földterület-ingatlanok és a helyi közösségek között úgy, hogy az ingatlanokban rejlő erőforrásokat mindkét partner hasznára ki lehessen aknázni.

A projekt törekvései tekintélyesek, ám a három HACS marginális csoportokat érint. E fejlődési folyamat, amely kapacitást épít a közösségben, a projekt előrehaladásával egyidejűleg megkönnyíti a közösségi hozzájárulást és a projekt céljaival való azonosulást, továbbá egyértelműen bizonyítja az alulról építkező megközelítés alapján történő munkavégzést.

■ 6. Időtartam

A projekt 2004 szeptemberében kezdődött, és három évig tart; 2007 szeptemberében fejeződik be.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése eléri a 203 753 EUR-t, amely a következőképpen oszlik meg: EMOGA 87 920 EUR, állami finanszírozás 93 333 EUR, magánfinanszírozás 22 500 EUR.

A HACS kapcsolattartási adatai

☎ Vezető HACS: South Lanarkshire

☎ Kapcsolattartó: Yvonne Howley

☎ Cím: 30 Hope Street, Lanark, Lanarkshire
ML11 7NE, United Kingdom

☎ Tel.: +44 1555 66 50 64

☎ Fax: +44 1555 66 57 33

☎ E-mail: yhowley@sbglanarkshire.co.uk

☎ Weboldal: www.slrpl.org.uk

A helyi projektszervező kapcsolattartási adatai

☎ A szervezet neve: Southern Uplands
Partnership

☎ Kapcsolattartó: David Niven

☎ Cím: Studio 2, Lindean Mill, Galashiels, TD1
3PE, United Kingdom

☎ Tel.: +44 77 47 44 77 19

☎ E-mail: davidniven@sup.org.uk

Az illusztrációkat a South Lanarkshire HACS bocsátotta rendelkezésre.

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

Cumbria konyhája

A projekt háttere

Az e projektben érintett két helyi akciócsoport, a Cumbria Fells and Dales HACs és a North Pennines HACs egymással szomszédos területek Észak-Angliában. Területük magában foglalja Anglia legkiterjedtebb és legtávolibb térségeinek némelyikét. A táj nagyobb része „természeti szépséggel rendelkező térségként” kategorizálható, olyan védett területeket felölelve, mint a Lake District Nemzeti Park, a Yorkshire Dales Nemzeti Park cumbriai része, a világörökség részét képező Hadrianus fala, valamint a Northumberlandi Nemzeti Park. Majdnem teljes egészében felföldi terület, és gyakran itt tapasztalhatók a leghevesebb esőzések az országban.

A terület nagy része a súlyosan hátrányos helyzetű térségek kategóriájába sorolható, és a szájszárazság és körömfájás kitörése igen súlyos következményekkel járt a térségben (több mint

Tények a térségről

👤 **Népesség: 99 647 lakos**

🌍 **Terület: 3 712 km²**

👤 **Népsűrűség: 27 fő/km²**

1,25 millió birkát és 0,25 millió szarvasmarhát kellett leölni a vidéken), ami rendkívül rontotta a gazdálkodás amúgy is nehéz helyzetét. A helyi gazdaság nagymértékben támaszkodik a mezőgazdaságra és az idegenforgalomra; szerény mértékű a feldolgozóipar, és növekszik a vidéki kisvállalkozások száma más szektorokban.

Cumbria Fells and Dales Leader+-stratégiája a térségben az új munkahely- és jövedelemforrások megteremtésére irányul a fenntartható fejlődés elvén alapuló, hatékony és dinamikus helyi terménygazdaság révén, melynek a helybeliek fellépése a mozgatórugója. A North Pennines Leader+-stratégia az életminőség javítására és az emberek arra történő felhatalmazására irányul, hogy teljes mértékben, aktívan vegyenek részt közösségük fejlesztésében.

Miért lett helyes gyakorlat ez a projekt?

A „Cumbria konyhája” a 2. cselekvés körébe tartozó sikeres interteritoriális projekt, amelynek keretében a két HACs együtt dolgozott a Voluntary Action Cumbria (önkéntes fellépés Cumbriáért – VAC) mellett. A projekt sikere nagymértékben a két HACs és a VAC közötti szoros együttműködésnek volt köszönhető, mivel a VAC kiterjedt közösségfejlesztési kapcsolatokkal és hálózatokkal rendelkezik Cumbriában immár ötven éve.

A két HACs közötti hálózatépítés és együttműködés a „cumbriai” projekt alapján jött létre, mivel mindkét HACs területe kiterjed Cumbria egy részére. A projekt megvalósítása eredményeket hozott a régiókban a kulináris örökség, a helyi termékek promóciója és a képességfejlesztés vonatkozásában, és a társadalmi tőke erősödött a térségben.

A projekt **területalapú megközelítést** követ, a két HACs térségéből származó friss helyi termények felhasználása révén. A projekt közvetlenül kapcsolódik a térség tájához és történelméhez, és az ünnepi tevékenységek, amelyek során a helyi fogások készülnek, szintén segítenek a vidék iránt érzett szeretet és büszkeség kialakulásában.

A projekt egy közösségfejlesztési programon alapul, ami kiemeli az **alulról építkező megközelítést**. Arra ösztönözte a helybelieket, hogy sajátítsanak el bizonyos képességeket, és szervezzék meg saját eseményeiket, valamint bizalmat adott nekik az ötleteik végrehajtásához szükséges csapatmunka tekintetében. A projekt megközelítéseit a közösségi érdekekhez igazította, és a két HACs sikeresen fogott össze a helyi fejlődés elérése érdekében, amely eredeti mivoltában alulról építkezik, ugyanakkor tágabb stratégiai prioritásokhoz is hozzájárul.

A projekt **átadható** bármely térségnek, amely élelmiszert termel, a gyakorlatban ugyanakkor ez egy hosszú fejlődési folyamat volt, amely során a siker következő tényezői teremtdtek meg: a helyi kulináris örökség feltárása; egy helybeli híres mesterszakács felvétele, akinek a kiváló szakértelme és jó kapcsolatai megkönnyítették a reklámozást; a VAC széles körű tapasztalatai és kiterjedt hálózatai kulcsszerepet játszottak a cumbriai helyi közösségek megszólításában; a térség világszerte tiszta és szép környezetéről híres; valamint a korábbi projekt tapasztalatok Svédországban és Cumbriában értékes ismereteket biztosítottak.

A projekt a helyi termékek fejlesztése, a helyi ételekkel és örökséggel kapcsolatos tudatosság erősítése, a helybeliek képességének fejlesztése és a társadalmi tőke eseményeken/ünnepeken keresztül történő kiépítése révén **fenntarthatónak** bizonyult. A projekt olyan sajátos képletet dolgozott ki, amelyhez bárki kötődhet, és amelyből bárki tanulhat. A helyi ételekre összpontosító téma kiaknázásának értéke abban rejlik, hogy a kapcsolódó tevékenységek megelégedettséget nyújtanak a résztvevők számára, akik ezután több terményt vásárolnak, és létrejön a pozitív visszacsatolási kör.

A projekt bemutatása

■ 1. A projekt rövid története

A projekt a két HACS igazgatóhelyettesei közötti találkozón kezdődött, ahol előálltak azzal az ötlettel, hogy a helyi termékekkel kapcsolatos programot a közösségnek az életminőség-tárgykörével való foglalkozás iránti elkötelezésére használják fel. A két HACS egyetértett abban, hogy a helyi termékekkel kapcsolatos tudatosság erősítése fontos a helyi termékek iránti, különösen a térségből származó kereslet megteremtéséhez és a helyi beszerzéseknek mind az állami, mind a magánszektorban történő előmozdításához.

A Leader II keretében Cumbria részt vett egy „Feastcookers” (ünnepi szakácsok) elnevezésű projektben, amelynek ötlete egy, az 1990-es évek végi svéd projektre alapult. A projekt a nőket mint kulináris vállalkozókat célozta meg, és ünnepségeket szervezett a helyi turisták számára, valamint kiterjedt az emberek ünnepségek szervezésével kapcsolatos oktatására és Cumbria ételeinek történelmére is.

A Leader+ „Cumbria konyhája” elnevezésű projektjének célja a helyi termékekkel kapcsolatos tudatosság erősítése és különösen a térségben a helyi termékek iránti nagyobb kereslet ösztönzése, illetve megteremtése, valamint a helyi beszerzések előmozdítása mind az állami, mind a magánszektorban. Ezenfelül a North Pennines intenzívben kívánt munkálkodni az egészséges táplálkozás kialakításán, hogy támogassa az életminőség-programot. A „Cumbria konyhája” közösségfejlesztési modellt alkalmaz a helyi termékekkel kapcsolatos tudatosság kialakítása érdekében.

■ 2. A fő tevékenységek

A projekt támogatja az együttes közösségi fellépést, mivel helyi csoportokkal dolgozik együtt, hogy kiaknázza Cumbria kulináris örökségének gazdagságát, és segíti a csoportokat a megkülönböztető sajátossággal bíró közösségi ünnepek megtervezésében. A projekt a szakácsművészet közvetítésével reklámozza a helyi és biotermelést a helybéliek körében, hangsúlyozva az egészségesebb életstílust és a helyi növekedést.

Egy sor tanulmányi és csoportfejlesztési eseményt szerveztek és juttattak el mind a nyolc célba vett földrajzi és érdekközösséghez. Felvettek egy helyi mesterszakácsot, aki oktatást, tájékoztatást, szórakoztatást biztosított, és segítette a lelkesedés megteremtésében, valamint sor került a helyi termelőknél tett látogatásokra is, ami erősíti a termék és a hely közötti kapcsolatot. A tanulmányi csoportok végső célja, hogy a résztvevők újra felfedezett kulináris készségeikre, bizalmukra és a helyi ételek ismeretére támaszkodva megszervezzék saját eseményüket vagy tevékenységüket.

A helyi ételek eredetével és fontosságával kapcsolatos, helyieknek szóló üzenet mellett más kérdésekkel is foglalkoztak, mint például az egészséges táplálkozással, a biogazdálkodással és a tisztességes kereskedelemmel.

Arra, hogy hogyan is működik a projekt, jó példaként szolgálnak az egyik helyi iskolával együttműködve folytatott tevékenységek. A gyerekek a Brampton iskolában megtanulják, hogy hogyan készítsenek az ételedobozba való uzsonnákat, gyümölcsleveket és bemutatóételeket. Megtanulják, hogy ételeik honnan származnak, valamint az egészséges táplálkozás fontosságát, és megkezdik az alapvető főzési ismeretek elsajátítását.

■ 3. Konkrét teljesítmény és eredmények

A közösség számos csoportja részesül a projekt által hozott haszonból, például a vidéki elszigetelt falvak, a hátrányos helyzetű és elzárt közösségek, a fiatalok, az idősebbek, az iskolák, a kisvállalkozások, a helyi közösségi épületek, a szülők, a termelők, a helyi boltok és a helyi jótékonyági intézmények.

A projekt más figyelemre méltó eredményei közé tartozik a helyi termékekkel kapcsolatos megnövekedett tudatosság, valamint a helyiek magatartásának a helyi termékek megvásárlása és az egészséges táplálkozás irányában történő megváltozása. Ezenfelül a térség a következő hasznokban részesült:

- a helyi termelőkbe vetett bizalom megnövekedése;
- új életet adtak egy közösségi programnak;
- a helyi gazdaság támogatása a helyben termelt élelmiszerek (mint a cumbriai bárány, szalonna, kolbász, egyéb húsipari termékek és konzervek stb.) megvásárlásával;
- a helyi termelők és gazdálkodók megnövekedett tudatossága a környezeti fenntarthatóságnak és a természeti vagyon kezelésének elveit érintően.

■ 4. Problémák/tanulságok

A projektcsapatnak felül kellett vizsgálnia eljárását, mert azt látta, hogy a pragmatikus megközelítés határt szabott a kreativitásnak, mivel a közösségek különböző szükségletekkel és ötletekkel rendelkeztek. A projekt folyamatában végrehajtott változtatások ellenére az eredmények és a költségvetés változatlan maradt.

A projekt sokat profitált a híres mesterszakács alkalmazásából, mivel ő jelentős mennyiségű hozzáadott értéket jelentett a reklámon, ösztönzésen és részvételen keresztül. A projektben részt vevő séf számos kapcsolattal rendelkezett, amelyek így vagy úgy integrálódtak a projektbe. A program vidám megközelítése eredményeként a felnőttek, gyerekek és közösségi csoportok játszva sajátíthattak el ismereteket. A meglévő hálózatokon keresztül folytatott munkavégzés hatalmas haszonnal jár a HACS stratégiája számára: csökkenti a párhuzamos munkavégzést, támogatja a helyi fejlesztés üzenetét, és felgyorsítja a munkavégzés ütemét.

■ 5. A projekt „Leader+ hozzáadott értéke”

A projekt a két HACS-tól részesült finanszírozásban, és azok vezették, valamint kiváló példája az együttes munkavégzésnek és az interregionális együttműködésnek. Hasznosította a más országok legjobb gyakorlataiból szerzett tapasztalatokat, ugyanakkor maga is jó példát mutat a bevált gyakorlatra más projektek számára, mivel a „Cumbria konyhája” projekt töretlenül fejlődik tovább.

A projekt sikeresen alakított ki egy határozott közösségi megközelítést, és talált új módszereket a helyi sajátosságok azonosítására. A projekt végrehajtása kreatív módon történik, mivel minden csoportulást az egyéni szükségleteknek megfelelően alakítanak ki, és az eljárást teljes mértékben rugalmasnak tervezték.

A projekt két fő célját, a „helyi termékek értékének növelését” és az „életminőség javítását” ez az innovatív kezdeményezés egyedülállóan teljesítette. A multiszektorális munkavégzés is bizonyítást nyert, és erőteljes partnerséget épített ki, amelynek keretében a HACS-k stratégiáiban foglalt helyi gazdasági prioritások a közösségfejlesztési munkán keresztül keltek életre.

A HACS-k stratégiájának célcsoportjait is megszólították a közösségfejlesztési megközelítéssel, valamint a meglévő hálózatok alkalmazása révén, például az „Age Concern” elnevezésű jótékonyági intézmény keretében az idősebbekkel való kapcsolatfelvétel és elfoglaltságuk biztosítása érdekében végzett munka által.

■ 6. Időtartam

A projektet két év alatt valósították meg. 2004 májusában indult, és 2006 decemberéig tartott.

■ 7. Költségvetés

A projekt összköltségvetése eléri a 19 299 EUR-t, amely a következőképpen oszlik meg: EMOGA 9650 EUR, állami finanszírozás 9649 EUR.

A HACS-k kapcsolattartási adatai:

- ☎ **Vezető HACS: Cumbria Fells and Dales**
- ☎ **Kapcsolattartók: Geoff Brown/Adrian Banford**
- ☎ **Cím: The Old Stables, Penrith, Cumbria CA11 0DT, United Kingdom**
- ☎ **Tel.: +44 1768 86 95 33**
- ☎ **Fax: +44 1768 24 21 34**
- ☎ **E-mail: info@fellsanddales.org.uk**
- ☎ **Weboldal: www.fellsanddales.org.uk**

A helyi projektszervező kapcsolattartási adatai

- ☎ **A szervezet neve: Voluntary Action Cumbria**
- ☎ **Kapcsolattartó: Anna Scamans**
- ☎ **Cím: The Old Stables, Penrith, Cumbria CA11 0DT, United Kingdom**
- ☎ **Tel.: +44 1768 86 95 29**
- ☎ **E-mail: annascamans@ruralcumbria.org.uk**
- ☎ **Weboldal: www.ruralcumbria.org.uk**

Az illusztrációkat a Cumbria Fells and Dales HACS bocsátotta rendelkezésre.

A Leader+-programmal kapcsolatban számos további információt és hasznos interaktív eszközt talál a Leader+ honlapján:

<http://ec.europa.eu/leaderplus>

E weboldalon megtalálja többek között azon helyes gyakorlatok adatbázisát, amelyek közül az e kiadványban szereplő legjobb gyakorlatokat kiválasztottuk. Itt elő is fizethet a Leader+ Magazine-ra, valamint hozzájuthat korábbi lapszámokhoz.

A Leader+ profilja

Név:

Leader („Links between Actions for the Development of the Rural Economy”)

Programtípus:

Közüsségi kezdeményezés

Célterületek:

A Leader+ három cselekvés köré épül:

- 1. cselekvés: támogatás az alulról építkező kezdeményezésekre épülő, kísérleti jellegű, integrált területfejlesztési stratégiák részére.
- 2. cselekvés: a vidéki térségek közötti együttműködés támogatása.
- 3. cselekvés: hálózatépítés.

Kiemelt stratégiai témák:

A Leader+ számára a Bizottság által kijelölt kiemelt témák a következők:

- a természeti és kulturális erőforrások lehető legjobb kiaknázása, beleértve a tájak értékének növelését is;
- az életminőség javítása a vidéki térségekben;
- a helyi termékek értékének növelése, különösen a kistermelői egységek piacra jutásának együttes cselekvéseken keresztül történő megkönnyítése által; és
- új know-how és új technológiák felhasználása a vidéki térségek termékeinek és szolgáltatásainak versenyképesebbé tételéhez.

Kedvezményezették és támogatható projektek:

A Leader+ keretében nyújtható pénzügyi támogatást az állami, magán- és nonprofit szférából a területeiken helyi fejlesztési programok végrehajtása érdekében szerveződő partnerségek, helyi akciócsoportok (HACS-k) kaphatnak. A Leader+ a vidéki szereplők számára saját régiójuk hosszú távú lehetőségeinek felméréséhez kíván támogatást nyújtani. A program a fenntartható fejlődésre, valamint a nemzeti és transznacionális együttműködésre irányuló integrált, kiváló minőségű és eredeti stratégiák megvalósítását támogatja. Annak érdekében, hogy a közösségi erőforrásokat a legígéretesebb helyi stratégiákra összpontosíthassa, illetve azok kibontakozását a lehető legnagyobb mértékben elősegíthesse, csak korlátozott számú, szelektív megközelítés alkalmazásával kiválasztott vidéki térséget részesít finanszírozásban. A kiválasztás nyílt és szigorúan szabályozott eljárás szerint zajlik.

Az egyes helyi fejlesztési programokon belül a helyi stratégiába illeszkedő, önálló projektek finanszírozhatók. Az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EMOGA), az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az Európai Szociális Alap (ESZA) keretében támogathatónak minősülő projektek mindegyike támogatható a Leader+-programban.

A helyi akciócsoportok döntéshozatali szintjén a gazdasági és szociális partnereknek és szövetségeknek a helyi partnerségben legalább 50%-os arányban kell jelen lenniük.

A programozási időszak tartama:

2000–2006

Közüsségi támogatás:

A programok teljes költségvetése 5046,5 millió EUR, amelyből 2106,3 millió (a félidős indexálás után 2143,5 millió) EUR összeget az EMOGA Orientációs Részlege finanszíroz, a fennmaradó rész állami és magán-hozzájárulás.

Kiadóhivatal
Publications.europa.eu

ISBN 92-77-04515-6

9 789279 045158